דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים [illegible]

יום שני, כ' באלול תשמ"ז, 14 בספטמבר 1987 ● גליון 19222

היום 12 עמודים ● המחיר 1.00 ש"ח, באילת 87 אג'

היום בדבר

● הכיבוש כעסק כלכלי / דני רובינשטיין
● צה"ל לא חרג מסמכותו / פרופ' נתן רוטנשטרייך
● תשובה של בגין לשרון / עליזה ולך
● אין שם סיפור עתונאי / יצחק רועה
● חזית המיסוי / חיים ביאור
● „על הדשא"; „עכשיו"; ספורט; בידור

מזג האויר

נאה. גובה הגלים עד 80 ס"מ וטמפרטורת הים 17 מעלות.
הטמפרטורות הצפויות:
ירושלים: 16־28, רמת־הגולן 18־29, נהריה: 22־29, צפת 16־26, חיפה 22־30, טבריה 22־34, נצרת 19־29, עפולה 21־33, שומרון 18־30, תל־אביב 21־29, לוד: 20־30, יריחו 22־35, עזה 20־29, באר־שבע 17־32, אילת 24־38

הסכם השכר צפוי להיחתם בערב החג

המעבר לשבוע מקוצר יושלם תוך שנה וחצי ● תשולם תוספת שכר אחידה – כ־70 ש"ח

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

הסכם השכר בשירות הציבורי ייחתם, ככל הנראה, בשבוע הבא – לאחר שובו של שר האוצר משה נסים מארה"ב ולפני ראש השנה. כך העריכו אתמול גורמים בכירים בהסתדרות.

מדיווח שמסר אתמול יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, לחברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות, עולה שהאוצר מוכן עתה שקיצור שבוע העבודה לחמישה ימים יבוצע בשירות הציבורי בתוך שנה עד שנה וחצי.

לעומת זאת, מעבר השירות הציבורי מ־45 שעות עבודה בשבוע ל־40 שעות יתבצע רק החל מיום תחולתו של הסכם השכר הבא, כלומר לא לפני אפריל 88'. עם זאת הסכים האוצר כי אלה העובדים כיום 47 שעות בשבוע, יעברו לעבוד 45 שעות בשבוע עוד השנה.

באשר לתוספת השכר, שתנוע סביב 5 אחוזים, הוסכם בין ההסתדרות לאוצר כי היא תעמוד על סכום שקלי אחיד, לכל רמות השכר. האוצר הציע שסכום התוספת יהיה 63 ש"ח אך ההסתדרות עומדת על כך שהסכום לא יפחת מ־75 ש"ח. מעריכים שהסכום הסופי ינוע סביב 70 ש"ח.

הסכם השכר יכלול גם את החברות הממשלתיות, כדרישת האיגודים המקצועיים שחלק גדול מחבריהם מועסקים בחברות אלה. העולם התוספת שתשולם בחברות הממשלתיות תקוזז מהתוספת המפעלית שכבר שולמה בחברות אלה.

לפי ההסכם, הגמלאים, שפרשו משירות המדינה ומהרשויות המקומיות יקבלו תוספת של 10 אחוז לקיצבאותיהם, במקומה על חשבון הפיצוי שהם זכאים לו.

עובדי התעשייה האווירית לרגלי בית הוועה"פ של ההסתדרות (צילום: ישראל סימיונסקי)

ה„פליים אינטר[illegible]"

דרום אפריקה [illegible] „לביא" – [illegible] מהנדסי [illegible]

[illegible]

מדשאת 'בית ההסת' נהפכה לשדה־קרב

1,500 עובדי [illegible] צמיגים וציוד משרדי ● הוועדה המרכזת בעד מאבקם לתעסוקה

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

בית הוועד הפועל של ההסתדרות ראה אתמול את אחת ההפגנות הסוערות בתולדותיו: כ־1,500 מעובדי התעשייה האווירית שהגיעו לאחר בעשרות אוטובוסים מילאו את המדשאה שבקדמת הבניין והקיפו את המבנה שלידו באמבטיה צמיגים. בתולדך התכתשות בין המפגינים לבין השוטרים, נעצרו 11 עובדים. אחד המפגינים השליך לעבר שוטר פחית „קוקה קולה" ופצע אותו בראשו.

כשהגיעו עובדי התעשייה האווירית אל חזית הבניין ברחוב ארלוזורוב בתל־אביב נראה היה, כי ההפגנה לא תהיה שונה מכל ההפגנות שקיימו עד כה. אולם בשעה 11.00 לפנה"צ החלו הרוחות להתלהט. עשרות מפגינים חדרו לבניין המשמש את הסתדרות עובדי

(המשך בעמ' 2)

דיניץ נועד עם שולץ מטעם פרס לדיון לקראת פגישות שווארנדזה

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – חיים שמחה דיניץ ביקר שלשום לפגישה חשאית עם מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ במעונו של שולץ, בבהנדרה שליד וואשינגטון. דיניץ, שבא לשולץ בשליחותו של שר החוץ שמעון פרס, לא דיווח על קיום הפגישה לשגרירות ישראל בוואשינגטון, ואף לא הודיע לה על עצם היותו בעיר. שגריר ישראל בוואשינגטון משה ארד לא ידע מראש על הפגישה.

מקורות בוואשינגטון אמרו אתמול כי הפגישה עסקה בעיקר בגיבוש הערכות לקראת פגישת שולץ מחר עם שר החוץ הסובייטי שווארנדזה, ולקראת פגישה דומה שיקיים שמעון פרס בביקורו הקרוב בניו־יורק. נראה, כי דיניץ מסר לשולץ על הגמשה בתנאים הישראליים לשיתוף ברה"מ בתהליך השלום במסגרת הוועידה הבינלאומית.

קשה היה אתמול להשיג פרטים ברורים יותר שכן על תוכן הפגישה הוטל איפול. אתמול בצהריים, כשנודע דבר קיום הפגישה לכתבים הישראלים בוואשינגטון, הם גילו, כי פקידים בכירים במחלקת המדינה, העוסקים בענייני ישראל, לא ידעו כלל על עצם קיומה.

שגריר ישראל בוואשינגטון אמר, כי שמחה דיניץ ביקר בארה"ב

(המשך בעמ' 2)

לוי יצא לניו־יורק ע"ח הסוכנות לשכנע את נתניהו 'לרוץ' ליו"ר

במחצית משרד [illegible] ● זו ממשלה זוטא – אמר פרס

[illegible]

אתמול אישרה הממשלה את נסיעותיהם של ארבעה שרים נוספים, וביהם שר התעשייה והמסחר אריאל שרון לשבוע באירופה, השר לקליטת עלייה יעקב צור – לשבועיים באירופה וסגן ראש הממשלה יצחק נבון – לשבועיים בדרום אפריקה.

(המשך בעמ' 2)

14,400 הרוגים בתאונות הדרכים מקום המדינה – יותר מבמלחמות

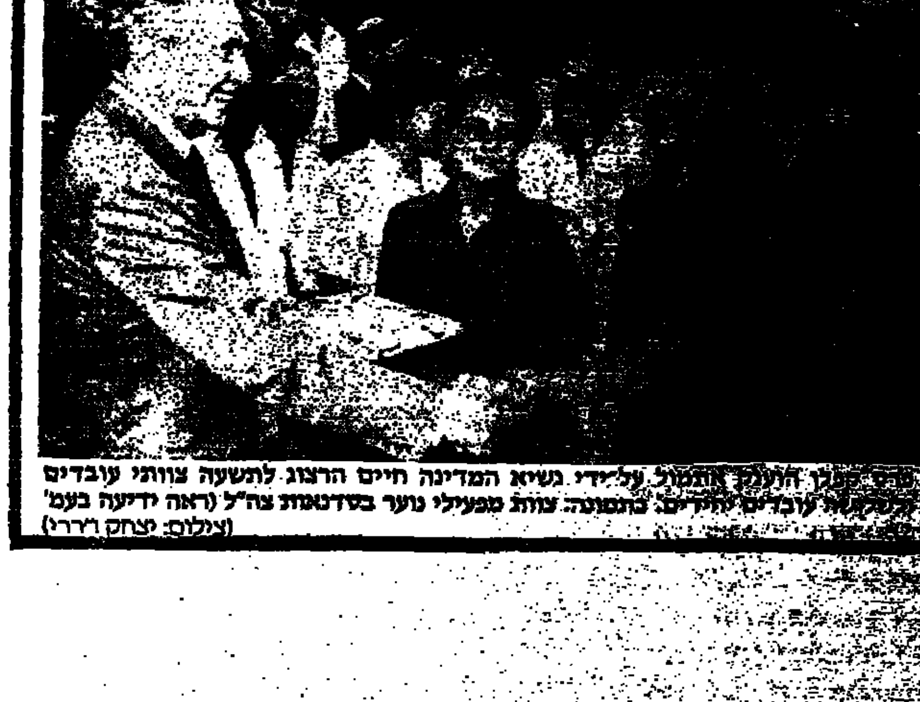

פרס [illegible] אתמול על־ידי נשיא המדינה חיים הרצוג לתשעה צוותי עובדים [illegible] עובדים יהודים. בתמונה: צוות מפעילי נוער בסדנאות צה"ל (ראה ידיעה בעמ' [illegible]) (צילום: יצחק ררי)

מאת יוסי מלמן, יוסי ליברבויס, אמיר רוזנבליט ונחמה סאר, סופרי „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר קורא לבתי־המשפט להחמיר בעונשים על עברייני התנועה. כמו כן הוא מבקש מכלי התקשורת להמשיך בחינוך הציבור לנהיגה זהירה ובמניעת תאונות. יצחק שמיר הפנה גם בסיום ישיבת הממשלה אתמול שדנה בריבוי התאונות והקטל בדרכים, קריאה נרגשת לציבור לנהוג במשנה זהירות, „כך שלקראת השנה החדשה יאמר הדי למוות".

שר העבודה משה קצב הממלא את מקומו של שר התחבורה דיווח כי בשבעת החודשים הראשונים של השנה חלה עלייה של 11 אחוז במספר ההרוגים בתאונות לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הוא מסר עוד, כי מאז קום המדינה נהרגו 14,400 בני אדם בתאונות הדרכים יותר מאשר בכל מלחמות ישראל.

הממשלה לא קיבלה אתמול החלטות חדשות, אך שבה והדגישה את נחישותה לבצע את ההחלטות

(המשך בעמ' 2)

של חברי המפלגה במדינות ארה"ב האחרות.

צרפת גירשה לובים שבאו להתנקש בשגריר ארה"ב

מאת גדעון קוץ, סופר „דבר" בצרפת

פריס, (מיוחד ל"דבר"). – חמישה מחבלים לובים חדרו לצרפת במטרה לבצע בה פיגועים ביום ההפיכה של לוב, בין השאר נגד שגרירות ארה"ב ונגד השגריר האמריקאי.

כוחות הבטחון הצרפתיים, שקיבלו מידע מוקדם על בואם, הצליחו לעצור ארבעה מהם ולגרש אותם ללוב. חמישי יצא ליוגוסלוויה. הארבעה נלכדו ב־27 באוגוסט וגורשו ב־1 בספטמבר, היום שבו התכוונו לבצע את הפיגועים. בבואם לצרפת הציגו את עצמם בתור חקלאים ונהגי משאיות. הם החליפו בתי־מלון לעתים תכופות, אך שירותי הבטחון צילמו את תנועותיהם, וכאשר פתחו בסיורי הכנה בקרבת שגרירות ארה"ב ובית השגריר, נעצרו וגורשו בחשאי. לוב לא הגיבה בינתיים על הגירוש.

בתגובה לפרסום ב„אובזרוור":

ישראל מכחישה עיסקת נשק בעד יהודי איראן

מאת סופרי „דבר"

ישראל הכחישה אתמול ידיעה שהופיעה בשבועון הלונדוני, „אובזרוור", כי היא ניהלה בחודש שעבר באירופה שיחות חשאיות עם איראן, במטרה להסדיר את צאתם של יהודי איראן תמורת סיוע צבאי ישראלי. „אין כל בסיס לידיעה זו. אנו מכחישים אותה", מסר דובר משרד החוץ אהוד גול.

בידיעה ב„אובזרוור" נאמר, כי נציגים של ישראל ואיראן נפגשו בסתר באירופה בחודש שעבר כדי לדון בעסקה של מתן אשרות יציאה ליהודים מאיראן תמורת סיוע צבאי ישראלי. המשלחת הישראלית כללה נציגים של משרדי החוץ והבטחון, ובראש המשלחת האיראנית עמד אחד מבניו של האיאטולה חומייני, אומר. "אובזרוור" מצטט מקור מהימן, שלדבריו חיים

(המשך בעמ' 2)

היום הודעה על חידוש יחסי ישראל והונגריה

ברן (ע"צ). – ישראל והונגריה יודיעו היום בברן בירת שווייץ על החלטתן לחדש את הקשרים הדיפלומאטיים ביניהן בדרג של מחלקות אינטרסים – נמסר אתמול מטעם משרד החוץ השווייצי.

טכס החתימה על ההסכם ייערך בשעה 10 בבוקר במשרד החוץ בברן. בעקבות הטכס תפורסם הודעה משותפת.

הונגריה היא המדינה המזרח־אירופאית השניה המחדשת קשרים עם ירושלים בדרג זה, שהוא דרג נמוך יותר מיחסים דיפלומאטים רגילים. פולין נקטה צעד דומה באוקטובר 1986.

מחלקת האינטרסים הישראלית תיפתח בבניין השגרירות הישראלית לשעבר בבודפשט. אולם הנציגים הישראליים יופיעו ברשימת הדיפלומטים השווייצים בבירת הונגריה, ואילו אנשי מחלקת האינטרסים ההונגרית יופיעו ברשימת הדיפלומאטים השווייצים בישראל.

יעוץ פיננסי מקיף לבעלי מניות בנקאיות שבהסדר

מחזיק מניות בנקאיות שבהסדר? מומחי ההשקעות של בנק הפועלים מעמידים לרשותך כבר מעכשיו יעוץ פיננסי מקיף המותאם לצרכיך ולאפשרויותיך.

24 מרכזי יעוץ מיוחדים ללקוחות פרטיים ולחברות

24 מרכזי יעוץ מיוחדים בסניפים המתמחים גם ביעוץ בניירות ערך, יפעלו בימים ב' ו־ד' בין השעות 16.00-18.00 כאשר סניפי הבנקים סגורים, על מנת לאפשר מתן יעוץ בנוחות ובאוירה נעימה.

תל־אביב: אלנבי 126 ● דיזנגוף 50 ● אבן גבירול 76.
ירושלים: המלך ג'ורג' 16 ● ההגנה 21.
נתניה: הרצל 32 חדרה: הרברט סמואל 85
כפר־סבא: ויצמן 102 רעננה: אחוזה 112
הרצליה: שד' חן 4 רחובות: הרצל 179
חולון: סוקולוב 95 ראשון־לציון: רוטשילד 14
חיפה: הנביאים 28 ● טרומפלדור 47 ●
קרית מוצקין: שד' משה גושן 19
פתח־תקוה: חובבי ציון 1 רמת־גן: ביאליק 32
גבעתיים: וייצמן 20 רמלה: דני מס 7
באר־שבע: העצמאות 40 אשקלון: הרצל 28
עפולה: ארלוזרוב 29 טבריה: הבנים 3

יעוץ מקיף ללא תשלום בכל סניפי הבנק

בכל סניפי הבנק אפשר לקבל כבר עכשיו יעוץ פיננסי מקיף לגבי מגוון אפשרויות ההשקעה של כספי מניות ההסדר והתנאים המיוחדים שמציע בנק הפועלים.
היעוץ ניתן ללא כל תשלום, כולל יעוץ מפורט בניירות ערך הניתן ב־80 מסניפי הבנק ברחבי הארץ.

פתיחת תיק השקעות בחברת "פעילים" בכל סניפי הבנק

בעלי מניות הסדר שיבקשו להשקיע בתיק ניירות ערך המנוהל ע"י חברת "פעילים - לניהול תיקי השקעות" יוכלו לעשות זאת באמצעות כל אחד מסניפי בנק הפועלים.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

בנק הפועלים

בעמ

קשר בגאל

הערבים בכל גוני הקשת הפוליטית ... חברי „התאחדות הסופרים הע[illegible]" ושידועה בהזדהותה עם חד"ש, בוועידה. מזכיר ההתאחדות ... ההתאחדות הזליכה להת לחבר[illegible] להשתתף בוועידה. הסופר ד"ר בחמוד עבאסי, ... הוועידה בתקיבת על־פי בקשת ... שהיתה חלק באגודת הסופרים הע[illegible]

... וייצמן. ... יום המשוררים הערבים בישראל ... לסופר „דבר" נודע, כי הסופרים ... בהעת „אל־כאכב", המזוהים עם ... הוליטו להחרים את הוועידה. ... פריישטדט, יועצת מ"מ ראש ... ייני תרבות ואמנות, אמרה, כי ... לא זכו עד כה לתמיכה מוראלית ... ומטרת הוועידה היא לזכות כמה ... אפשרו להם להתפנות לכתיבה.

[illegible]פיצה" עולים ב־[illegible]0

مكان الأصل

להורים, מופץ בימים אלה
לדים מגיל שישה חודשים עד
(צילום: ישראל מלובני)

הפסק[illegible] לבנון עלולה להגביר הפעילות נגד צה"ל

מאת טלי זלינגר, הכתבת הצבאית של „דבר"

גורמים בכירים בצה"ל הביעו חשש שהפסקת המלחמה בין „אמל" לפלשתינים תפנה משאבים להגברת הפעילות העויינת נגד צה"ל ואיזור הבטחון.

ראשי „אמל" קיבלו איתות מישראל, להמשיך בהבנת האינטרסים העיקריים של אוכלוסיית דרום-לבנון, שרובה שיעית, ולשמור על השקט ויכולת קיום חיי יום-יום שלווים. דבר זה לא יתאפשר אם יתן „אמל" יד להגברת הפעילות החבלנית. שאלת ההתפתחות הזאת קשורה למידת המעורבות שהיתה, לסורים בהכנת ההסכם הזה, שמעריכים כי יחזיק מעמד יותר מקודמים לו.

בישראל עוקבים בעניין אחרי התוצאות הצפויות של ההסכם שנחתם בביירות בין „אמל" והפלשתינים להפסקת הלחימה. כמה סימני שאלה מלווים את ההתבוננות הזאת והם נוגעים לתפנית אפשרית במדיניות „אמל" שעד כה הגבילה את פעילות המחבלים מדרום-לבנון כנגד צה"ל, צד"ל וגבול הצפון.

נבחנה גם אפשרות לתפנית בנוכחות הסורית המתגברת באיזור ביירות שנועדה לכאורה להפריד בין הניצים אז. תפנית אפשרית אחרת היא באיחוד בין „אמל" ל„חיזבאללה", כשיתפנה „אמל" ממלחמתו בפלשתינים.

בישראל עוקבים גם אחר ההשפעה שתהיה להסכם זה על שיתוף הפעולה בין הדרוזים והפלשתינים המתפנים מאזור צור והמבקשים מקלט באזורים הפלשתינים. ההערכה היא, כי הכוחות הסוריים, שהעילה לכניסתם המוגברת לגיזרת ביירות היתה ההתכתשות בין „אמל" לפלשתינים, לא יסיגו את יחידותיהם, גם אם יתברר בקרוב כי ההסכם עומד בתוקפו.

על-פי התפיסה הבסיסית הקבועה בישראל, לפיה עדיף בדרך-כלל מצב של סכסוכים פנימיים וחוסר יציבות ביחסים בין הכוחות הפועלים נגד ישראל, הרי שההתפתחות הנוכחית אינה מתקבלת בברכה אלא בדאגה.

פרס קפלן לשנת 1987 הוענק לתשעה צוותים ושלושה יחידים

(ט). – נשיא המדינה חיים הרצוג ושר העבודה והרווחה משה קצב קראו להגברת פריון העבודה במשק הישראלי כתשובה לכל בעיות המשק ולהבטחת היציבות הכלכלית בו. הם בירכו את תשעת צוותי המפעלים והגופים היצרניים ואת שלושת העובדים היחידים, שקיבלו אתמול את פרס קפלן לשנת 1987, שהוענק להם אתמול בירושלים.

בקבלת פנים שנערך לכבודם נשיא המדינה במשכן נשיאי ישראל, אמר חיים הרצוג, כי זוכי פרס קפלן מייצגים את המופת בהתייחסות לעבודה ולערכיה. הנשיא הרצוג קרא להעלות מחדש את ערך העבודה לראש סולם הערכים של החברה בישראל, ולהעמקת החינוך למען שמירת מוסר עבודה ופריונה. הנשיא אמר, כי אפשר לבנות את הישגי המדינה בתחום הכלכלי, בשנתיים האחרונות, „נס כלכלי". הוא הדגיש עם זאת, כי עדיין ארוכה הדרך להבטחת עצמאות כלכלית. „הגברת הפריון והעלאת התפוקה הם החובה הראשונה המוטלת עלינו בשעה זו", אמר הנשיא הרצוג.

שר העבודה והרווחה משה קצב אמר, שאף כי סיוע ממשלתי הוא חיוני למגזר היצרני לשם הגברת התמריצים לעבודה ולפריון – הרי אין עדיין תמריץ מספיק לכך ובמדינה קיים פיגור בניצול מלוא היכולת הטמונה הן בעבודה והן בהון.

יוסף דוריאל, מנכ"ל המכון לפריון העבודה והייצור ויו"ר ועדת פרס קפלן שבמכון, העניק לנשיא המדינה חיים הרצוג עיטור כבוד, על-פי החלטה מיוחדת של ועדת הפרס, כהוקרה על התעניינותו ויחסו המיוחד של הנשיא לקידום הפריון והייעול במשק. העיטור הוא סיכה מוזהבת של „חתן פרס קפלן".

בטקס הענקת פרס קפלן שנערך במשכן הכנסת אמר דוריאל, כי במשק הישראלי בולט [illegible] יכולת היצירה של הפרט, לבין כשלון הגופים אשר מנהלים אותו. הוא קבע, כי דרוש מאמץ גדול להגברת פריון הניהול, וכי „הגיע הזמן לחקיקה נגד פרזיטים ובעד עידוד הארגון היוצר".

חתני פרס קפלן לשנת 1987 הם: צוות הפיתוח והייצור של מטוס תירלוק באיזור של התעשייה האווירית, צוות הפיתוח של מוצרי תיכון בעזרת מחשב בחברת „נשיונל סמיקונדקטורס", צוות פיתוח במפעל „קולסר" בחיפה, מנהלת ההקמה של מערכת תקשורת ב„תדיראן" וב„כור אלקטרוניקה", צוותי התכנון של שכונת פסגת זאב בירושלים, צוות הביצוע ב„סולל בונה" של מגדל התקשורת בקריה בתל-אביב, צוות מפעלי נוער בסדנאות צה"ל, וכן אלי סילס מחברת „פוספטים", זאב ווסא מחברת „הורט" ויעקב אלפסי מ„רמיר".

שמיר נועד עם ראשי הדתיים לדיון בשמירת הסטאטוס-קוו

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

ראש הממשלה יצחק שמיר המשיך אתמול בפגישותיו להביא להרגעת הרוחות בירושלים בנושא המחלוקת על הקרנת הסרטים בשבת.

שמיר נפגש עם נציגי הסיעות הדתיות בעיריית ירושלים. „יש לשמור על הסטאטוס-קוו היהודי, שאין להסלים עם עימותים בין יהודים בוודאי שלא כאשר זה מתחולל בשבת", אמר שמיר. ראש הממשלה מסר, כי ראש העיר קולק חותר להשגת פסק-זמן לכמה שבועות, אולי כבר מן השבת הקרובה. „הפסקת הקרנות הסרטים והפסקת ההפגנות יביאו להשגת הבנה ולהמשך הסטאטוס-קוו", אמר שמיר.

„אני מציע להם להגביל חילול שבת ועברם על-ידי הפגנות", אמר שמיר.

הוא הבטיח לדבר עם קולק כדי להגיע להסכמה כוללת.

ראש הממשלה אמר, כי אם המאמצים לא ישאו פרי ברעתו לקרב גורמים נוספים אך לא פירט.

ממלא-מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס אמר אתמול לחברי המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה במחוז ירושלים, כי אסור להכנע למיידי אבנים, אלא למצוא דרך ביניים ושביל זהב על מנת שחרדים וחילונים יוכלו לחיות יחד בירושלים.

„לא הייתי רוצה לראות את המחנה הדתי כולו הולך עם הליכוד, זו שגיאה היסטורית", אמר פרס. „אני משוכנע שיש לנו יותר מצביעים דתיים מאשר להרבה מפלגות דתיות. גם בין אלה שמצביעים עבור מפלגות אחרות יש הרבה הקרובים לנו בדעות המדיניות, לא הייתי רוצה לפגוע בראשונים ולהפסיד את האחרים, צריך לנהוג בתבונה ובאיפוק".

מזכיר המחוז עמנואל זיסמן האשים את הליכוד, כי מאז עלה לשלטון גרם לכרסום בסטאטוס-קוו עם הדתיים בארץ כולה, ובמיוחד בירושלים. הוא תקף את מפלגות השמאל הדוחפות לקיצוניות וטען, שיש לתת פתרונות למחסור במקומות תרבות לנוער, ויחד עם זאת לשמור על הרקמה העדינה בין חרדים לחילונים.

מאיר פרוש מאגו"י נחקר אתמול במשטרה על-פי מדיניותה לזמן ולחקור את מבקשי הרשיון לתפילות החרדים בשבת. הוא נחקר על התפרצותו בכוח לפני שבוע לקולנוע „אורנע" במהלך הקרנת הסרט.

• בתביעה לממשלה למנוע התמוטטותה של המושבה יבניאל כישוב חקלאי יצא שלשום מטה המאבק המשותף להתיישבות ולהסתדרות.

דבר
DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון ברנזי

המו"ל - „דבר" בע"מ
מדפס ב„דפוס דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה תל-אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156 ,281860 ,298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאוזה קומה ב'
טלפון 242203, ת.ד. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3-2-642111, ת.ד. 33106

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	6	16	בהיר
אמסטרדם	19	23	מעונן
בואנוס איירס	9	22	בהיר
הלסינקי	8	12	מעונן
הונג קונג	27	29	מעונן
וינה	14	22	בהיר
ז'נבה	12	28	בהיר
טוקיו	26	31	גשום
טורונטו	14	25	מעונן
יוהנסבורג	13	23	בהיר
לונדון	12	18	גשום
ליסבון	20	26	בהיר
מדריד	16	35	בהיר
מונטריאול	7	23	גשום
ניו יורק	19	22	מעונן
סאו פאולו	16	31	מעונן
פאריס	17	27	בהיר
פרנקפורט	14	25	מעונן
ציריך	15	24	בהיר
ריו דה ז'נרו	17	34	מעונן
שטוקהולם	9	15	גשום
שיקגו	14	26	מעונן

[illegible]

swissair

דיניץ נועד

(המשך מעמ' 1)

בשליחות האוניברסיטה העברית וקבע לעצמו פגישה אישית עם קולק. הוא סיפר לשגריר על קיום הפגישה רק לאחר שהתקיימה, אבל לא מסר למשה ארד דבר על התוכן המהותי של הפגישה.

מקורות ישראליים בוואשינגטון אמרו, כי העובדה ששגרירות ישראל למדה לראשונה על קיום הפגישה לאחר שהודיעו לה על פירסום הידיעה על הפגישה במהדורת „מבט" בטלוויזיה בישראל מלמדת, כי אף-על-פי ששמעון פרס הבטיח באופן אישי לשגריר החדש ארד, כי לא יעקוף אותו, נמשך הכירסום במעמדה של השגרירות בוואשינגטון.

„הסתרת שליחות דיניץ מהשגרירות", אמר מקור ישראלי בוואשינגטון, „בכלותה את משה ארד לדרכו כאן ברגל שמאל. שגריר אינו יכול להיות חשוב במקום כהונתו יותר ממידת החשיבות שמייחסת לו הממשלה שלו".

נודע, כי שבוחה דיניץ ישוב לוואשינגטון בשבוע הבא, כוב בשליחות האוניברסיטה העברית, אך לא מן הנמנע כי יקיים שוב מגעים מדיניים.

פרס: מגעים עם חוסיין, לא עם ערפאת

בהופיעו אמש בפני חברי המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה במחוז ירושלים אמר מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, כי הוא מעדיף משא-ומתן עם חוסיין, שהוא מנהיג יציב ואחראי מאשר עם ערפאת, האומר דבר והיפוכו.

פרס התייחס למסר שהביא ח"כ ביטון ממנהיג אש"ף ערפאת. הוא אמר, כי הצעתו של ערפאת קוראת למעשה לפר"מ בתוך ועידה בין-לאומית בכך אין חידוש.

אתמול התייחס ממלא-מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס לפגישתו הצפויה עם שר החוץ הסובייטי שוורדנזה. בפגישה בלשכתו עם משלחת מטעם המועצה הציבורית למען יהודי ברה"מ אמר פרס: „בפגישתי הצפויה, באומות המאוחדות, עם שר החוץ הסובייטי שוורדנזה אעלה בפניו את בעית יהודי ברה"מ ומצוקתם של מסורבי העליה. אפעל בכל דרך אפשרית, דיפלומטית ובמגעים אישיים, לעלייתם של יהודי ברה"מ".

לוי יצא לניו-יורק

(המשך מעמ' 1)

בחוץ-לארץ שוהים עתה השרים דוד לוי, משה נסים, יצחק מודעי, חיים קורפו. שר הבטחון יצחק רבין ושר התיירות והמשפטים אברהם שריר שבו לפני ימים אחדים, ושר החוץ שמעון פרס ייצא בעוד כמה ימים לעצרת הכללית של האו"ם בניו-יורק.

שר הבינוי והשיכון דוד לוי יצא בסוף השבוע שעבר לארה"ב, על חשבון הסוכנות היהודית, במטרה לשכנע את שגריר ישראל באו"ם בנימין נתניהו להציג את מועמדותו לתפקיד יו"ר ההנהלה הציונית.

לוי נועד עם נתניהו בסוף השבוע אולם נראה, כי נתניהו לא שינה את דעתו שלא להתמודד על התפקיד.

בניו-יורק נמצאים בימים אלה גם יו"ר ההנהלה הציונית, אריה דולצ'ין ויועצו המיוחד, דרור דיגרמן, המנסים אף הם לשכנע את נתניהו להתמודד על התפקיד.

יועצו של דוד לוי אודי אורן אמר, בתשובה לשאלת סופר „דבר", כי שר השיכון נסע לארה"ב, בהזמנת הסוכנות היהודית, במסגרת פעולות לעידוד עלייה. מלשכתו של ראש מחלקת העלייה בסוכנות היהודית, חיים אהרון, נמסר כי לא ידוע להם דבר על נסיעתו של השר וכי נסיעתו לא נעשתה במסגרת פעולותיה של מחלקת העלייה.

מקור בהסתדרות הציונית מסר לסופר „דבר", כי נסיעתו של דוד לוי, מומנה, קרוב לוודאי, על-ידי חטיבת הסטודנטים, שתקציבה נשלט על-ידי יו"ר ההנהלה הציונית, אריה דולצ'ין.

דרום-אפריקה תפתח

(המשך מעמ' 1)

לחודש המוצע לישראלים. לדברי העתון מקיימת דרום-אפריקה קשרים הדוקים עם תעשיית הנשק הישראלית, והיא היתה שותפה בעבר לגיבוש מפרטי ה„לביא" המקוריים.

העתון אומר עוד, כי מפעל „אטלס" עוסק עתה בהמרה של מטוסי המיראז' הדרום-אפריקאיים במטוסי „כפיר", המכונים שם בשם "צ'יטה". ארה"ב ידעה על שיתוף-הפעולה הזה בין ישראל לדרום-אפריקה והשתמשה בפרוייקט ה„לביא" כדי להחריץ על ישראל לנתקם.

דרום-אפריקה זקוקה למטוס אשר יחליף את ה„מיראז'ים" וה„צ'יטות" שלה באמצע שנות ה-90 וה„לביא" מתאים לצרכיה. הבעיה שנותרה פתוחה היא בעיית המנוע. על דרום-אפריקה יהיה לפתח מנוע בעל מפרטים הדומים לאלה של המנוע של „פרט אנד ויטני". לדברי העתון, יש לה האמצעים הכספיים הדרושים כדי לעמוד בפיתוח זה עד אמצע שנות ה-90.

לדברי העתון, אין זה מן הנמנע שטייוואן, המקיימת אף היא קשרי שיתוף פעולה עם דרום-אפריקה, תשתתף בפרויקט.

מן האמור בעתון לא ברור אם ובאיזו מידה תהיה ישראל שותפה בפרויקט.

ישראל מכחישה עיסקת

(המשך מעמ' 1)

כיום באיראן 25,000 יהודים, ואם יהיה הסכם עם ישראל יש סיכוי לכך שהם יורשו לעזוב את איראן תוך שישה חודשים.

ה„אובזרבר" מספר גם על עיסקה אחרת, שהובאה בפני הבריטים על-ידי סוחרי נשק בריטיים ואירופיים. האיראנים הציעו לשחרר את איש העסקים הבריטי רוג'ר קופר, המוחזק באיראן מספטמבר 1985, תמורת חלקי חילוף וציוד חדיש למערכת הטילים "רפייר" אשר נקנתה על ידי איראן מבריטניה בתקופת השאה. קופר מוחזק ללא משפט בבית-הכלא "אווין" בטהראן. הוא הופיע באחרונה בטלוויזיה האמריקאית והודה שהיה סוכן מטעם הביון הבריטי. דובר משרד החוץ הבריטי אמר כי אינו יודע על העיסקה, אך הוסיף כי אין כל סיכוי לעיסקה בריטית [illegible]

מקהלות ישראלים.

אה מחוסר הבנה.
ריים? אם חשבו לשמוע זמר-ברדן
זבו. שכן גדולתו של דילן היא
יחוד המפרש את שיריו בעצמו.
י ובידוד לשמם לא תמצא אצלו.
עה פומבית, לא התאכזב משירתו
שולטן. והכל רק שהמארגנים בארץ
יותר לקראת ההופעות.
וליטיקאים ואנשי ציבור. נראה
ימדים פרובינציאליים מדאיגים.
מור על פרטיות ואין הם חייבים
שי ציבור. כאשר פיט סיגר ביקר
גש עם שרים, ראשי עיריות אבל
שמותה עם חקלאים יוצאי תימן

התזמורת הקאמרית
לבודפשט ותופיע שם בשו
לקונצרטים אלו נמכרו.
באולם הקונגרסים של הע
ייערך בבית הכנסת הגדו
18 מס' 1 מאת באך, די

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5915.77	5895.38	דוכיפת	535.52	525.05	לפיד	471.64	462.42	ענבר	1283.75	1257.36
אביקה	569.09	558.02	דולב	248.75	243.69	לקט	1872.34	1834.75	עצת	2841.15	2818.15
אגוד	257.57	252.64	דורון	1515.50	1486.11	לשם	351.32	348.87	עשרוני	485.81	475.11
אייד	1714.66	1681.04	דותן	267.36	262.33	מבחר	1311.15	1286.01	ערכון	א 137.47	134.90
אדום	2984.16	2926.76	דליה	602.02	591.99	מבטח	3821.83	3786.09	פזיא	1811.29	1776.33
אופיר	1974.56	1936.35	דרור	588.41	581.11	מגד	261.07	257.28	פנר	585.67	574.18
אור	442.84	433.61	דקל	492.28	482.90	מגן	3799.35	3764.12	פסגת	529.89	519.47
אורין	149.1	146.16	הדס	450.25	445.92	מגל	412.16	408.50	פק	123.25	122.76
אוליי	282.81	280.78	הוד	546.45	537.26	מור	2164.64	2153.44	צמיד	1093.54	1071.25
אורן	832.56	816.27	הובית	2940.00	2864.12	מורן	966.17	957.00	צמיחה	576.40	568.12
אייל	3958.52	3882.39	זוהר	21163.56	20850.27	מטה	27817.85	27565.10	צבעת	1908.47	1863.96
איריס	5703.62	5578.10	זיו	19594.71	19305.24	מישר	1007.64	988.14	קלע	2494.05	2481.59
איתן	766.40	751.15	זמיר	596.15	584.52	מעוף	5014.17	4919.07	קשת	100.33	100.15
אלון	614.90	602.27	חוחית	164.66	161.05	מעיין	769.36	754.64	קרנית	20677.10	20505.91
אלמוג	679.78	666.46	חליפין	136.72	136.13	מקשה	358.72	355.29	רימון	129.77	129.53
אנליסט	105.01	102.58	חלמיש	212.10	210.61	מרגלית	1600.86	1569.97	רקפת א	857.41	823.70
ארז	404.57	396.75	חן	145.90	145.32	מרווח	121.71	121.27	רשף	423.29	414.56
אש	199.99	195.61	חושן	1495.47	1463.58	נחום	1307.28	1281.01	שבים	434.43	429.98
אשל	184.30	180.72	טל	6309.45	6233.97	נגה	29492.98	29060.70	שחר	340.22	336.83
אתגר	255.36	252.95	יובל	448.40	439.83	נטיף	367.87	365.53	שירה	482.69	479.46
בדולח	2799.64	2746.27	יהלום	2771.45	2718.42	נשע	552.82	541.59	שביר	395.55	387.82
ברוש	586.32	575.80	יסודות	431.19	427.46	ניר	7299.41	7191.37	שגב	945.18	931.66
ברק	588.45	576.98	יערה	442.96	433.52	סביון	699.22	687.27	שסק	—	—
בריכה	308.30	306.12	כוכב	399.81	392.Q0	סגולה	139.48	136.71	שקד	184.15	180.53
בריש	1614.66	1583.48	כחל	138.61	135.69	סלע	350.37	347.83	תאנה	280.31	277.78
גבע	1121.68	1105.03	כלנית	662.00	651.05	סנונית	518.65	508.47	תדהר	635.69	632.52
גדע	448.17	439.74	כספית	260.58	258.04	ספיר	425.64	417.79	תירוש	530.43	524.09
גיא	10271.12	10118.81	כרמל	157.18	153.98	סעיד	181.72	181.26	תנופה	102.82	101.44
גיל	3470.74	3406.85	כתר	1255.93	1251.35	עדיף	416.22	408.45	תפוז	254.14	229.75
גלית	628.06	620.35	להב	4922.32	4831.01	עידית	919.87	915.61	תפוח	194.81	193.45
גשר	432.85	428.61	למשקיע	123615.92	121640.04	עידן	493.58	486.58	תרשיש	1475.38	1446.83
									תשרי	523.95	522.16

ברונו מגיב על ההתקפות על מדיניות הריבית והיצוא:

אלמלא לקחו הקיבוצים הלוואות להשקעות סרק לא היו מסתבכים

מאת מוריה אבנימלך, סופרת „דבר"

„אם הקיבוצים לא היו רוכשים מניות, לוקחים הלוואות ומשקיעים השקעות סרק, לא היו מסתבכים כך. עדיין לא הורדה ההכרה שמי שמסתבך צריך לחלץ את עצמו ולא לרוץ מייד לממשלה".

דברים אלה אמר אתמול נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו, בפני הוועדה הכלכלית-חברתית של מפלגת העבודה, בתגובה להתקפת מזכיר התק"ם אהרן ידלין, מנכ"ל חברת העובדים דני רוזוליו ודוברים אחרים, על מדיניות הריבית ומדיניות היצוא של האוצר ובנק ישראל.

פרופ' ברונו תיאר את התפתחות המשק ב-1987 שבה הוא רואה „יותר אור מצללים" והצביע על המשך הירידה באינפלציה, שיפור במאזן התשלומים, ביצוא ובשיעור צמיחת התוצר העסקי, שהוא עתה הגבוה ביותר מאז שנות ה-70.

„תיאור פסטורלי" זה זכה לתגובה חריפה של מזכיר התק"ם אהרן ידלין, שהצביע על הריבית „הרצחנית" שגורמת להרס ההתיישבות ודרש מחיקת חובות של 300 מיליון שקל ופריסת חובות של 600 מיליון שקל בריבית של חמישה אחוזים לתק"ם. זאת לאחר שהקיבוצים עצמם כבר ביצעו את חלקם בתוכנית ההבראה, הגדילו תפוקה, הקטינו צריכה והשקעות.

הצטרפות דוברים אחרים לדעתו של ידלין חיממה, כאמור, את האווירה, והנגיד נדרש להתבטאות בוטה בתגובה לדברים שהושמעו. לדבריו, המלווים והלווים בריבית „הרצחנית", שנוצרה במחצית השניה של 1985, באו מאותם מגזרים והבעיה היא חלוקת הכנסה באותו מגזר עצמו.

הורדת כספים לסקטור אחד כדי לכסות את הפסדיו, לדברי ברונו, יש לממן מגביית מסים מחלק אחר מהאוכלוסיה, ויש גבול לנכונות לעשות כן.

עוד הוסיף ברונו, שבעיות מגזרים שונים במשק, ביניהם המוסדות האקדמאים, לא נבעו מתוכנית הייצוב, אלא נוצרו בתקופת ה„דולצ'ה ויטה", רק כשירדו שיעורי האינפלציה.

יו"ר הפורום, השר גד יעקבי, סמך ידיו על הנתונים שהציג הנגיד לגבי הישגי תוכנית הייצוב וציין, כי שרי המערך תמכו בה, בעוד רוב שרי הליכוד הצביעו נגדה והילכו אימים על הציבור לגבי תוצאותיה המשוערות.

מדשאת

(המשך מעמ' 1)

המדינה והשחיתו ציוד משרדי. לאחר מכן החלו לנתץ דלתות ולשבור חלונות. את השברים ריכזו במדשאה והעלו אותם באש.

ראשי הארגון של עובדי התעשייה האווירית שהו אותה עת בישיבתה השבועית של הוועדה המרכזת בקומה החמישית של בית הוועד הפועל. ראשי הארגון ניסו להשקיט את המפגינים, אך ללא הועיל. המפגינים הקיפו את הבניין הבעירו מדורות והעשן חדר לקומות התחתונות של הבניין.

התערבות נוספת של ראשי הארגון לא נחלה הצלחה ואז החל כוח המשטרה לפעול בתקיפות כלפי המפגינים. רחוב ברטרוק שמאחורי בית הוועד הפועל, סמוך לבניין הסתדרות המורים, נראה כשדה קרב.

בעוד המהומה נמשכת, דנו חברי הוועדה המרכזת, בראשות המזכ"ל ישראל קיסר, בבעייתם של עובדי התעשייה האווירית הצפויים לפיטורים עקב ביטולו של פרוייקט ה„לביא". לפי הצעת קיסר, הביעה הוועדה המרכזת תמיכה במאבקם של העובדים נגד פגיעה בתעסוקתם ובמקביל דרשה להכין את החלופות כדי שיועסקו העובדים שהיו קשורים בפרוייקט ה„לביא".

בנוסף לכך הוחלט להקים צוות בראשותו של חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, שידון בטיפול בהבטחת תעסוקתם של העובדים ובהשלכות הנובעות מהפסקת ייצורו של ה„לביא".

נציגי העובדים, שנכחו בישיבה, ניסו לעודד רושם שההפגנה לא כוונה נגד ההסתדרות. לדבריהם, „מטרת ההפגנה לעורר את דעת הקהל נוכח האבטלה הצפויה ל-5,000 עובדים מיומנים, שהקדישו שבע שנים לייצור ופיתוח המטוס". ואולם בשיחה ל„קול ישראל" קבל יו"ר ארגון העובדים בתעשייה האווירית, יעקב שפי, כי בעוד שקיסר אכן תומך במאבקם של העובדים, הרי שיתר ראשי ההסתדרות נמנעו מכל תמיכה תוך השפיעו על עמדתה של מפלגת העבודה, השוללת את המשך ייצורו של ה„לביא".

רק בשעת אחה"צ מאוחרת, כתום חמש שעות של הפגנה אלימה, פינו עובדי התעשייה האווירית את סביבת בית הוועד הפועל, אך בכך לא תמה פעילותם: בשעה 6.00 בערב הם חסמו את הכניסה לתעשייה האווירית ושיתקו את קטע הכביש המקשר בין המפעל לבין צומת עטרות. כוח משטרה מתוגבר שדלק אחריהם מתל-אביב פינה אותם בבואו מרמיע.

סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים מוסר:

המשנה למנכ"ל שירות התעסוקה דוד מנה אומר, שכוונת התעשייה האווירית לפטר עובדים עוד לפני החגים איננה חוקית. מנה שיגר אתמול מברקים, למנכ"ל משרד הבטחון ולתעשייה האווירית ובהם הוא טוען, כי על פי חוק שירות התעסוקה מעסיק חייב להודיע על כוונתו לפטר עובדים שלושים יום מראש.

הסופרת הצבאית של „דבר" טלי זלינגר מוסרת:

במערכת הבטחון הביעו אמש דאגה עמוקה נוכח התנהגות מפגיני התעשייה האווירית ביום אתמול. עם זאת הבהירו מקורות בכירים, כי אין בכוונת מערכת הבטחון או צה"ל לסגת בהם מעמדותיהם בעניין ביטול הפרויקט והחלופות הנדרשות לבניין הכוח.

קולק דוחה הצעתו של פרץ לאיצטדיון מדרום לירושלים

מאת יורם לוי ויוסי מלמן, סופרי „דבר"

ראש עיריית ירושלים דחה אתמול באופן נחרץ את הצעתו של השר יצחק פרץ להקים את האיצטדיון של ירושלים מדרום לירושלים, מחוץ לגבולותיה המוניציפליים וכינה זאת „תעלול ללא גבולין".

קולק אמר אתמול כי תכנית זו הועלתה כבר על-ידי ועדה ממלכתית שמינה ראש הממשלה לשעבר מנחם בגין, במסגרת הבטחתו להקים איצטדיון חלופי לאיצטדיון בשועפאט ונפסלה בגלל הוצאות התשתית שהיו כרוכות בה.

„איני יודע אם לצחוק או לבכות לשמע הצדקנות של מתנגדי האיצטדיון שבשם קדושתה של ירושלים שולחים את עשרות-אלפי אוהדי הכדורגל לנסיעה ברכב הכרוכה בחילול שבת מחוץ לעיר", אמר קולק.

אתמול החלו בשטח האיצטדיון בביצוע בדיקות מבנה הקרקע שאינן כרוכות בדישה, הבדיקות נעשות על-פי בקשת המהנדסים על מנת להשלים את התוכניות המפורטות.

היום צפוי שוועדת המשנה לתכנון ובניה תדון בהוצאת היתר לעבודות עפר בשטח המיועד למגרש עצמו, היתר זה אינו קשור באישור הוועדה המחוזית לתכנית.

היועץ המשפטי של משרד הפנים ימסור בעוד שבוע את חוות דעתו בקשר להקמת איצטדיון הכדורגל בירושלים. ראש הממשלה יצחק שמיר, המכהן גם כשר פנים, מסר על כך בישיבת הממשלה, בתשובה לשאילתה של שרת הבריאות שושנה ארבלי-אלמוזלינו.

שרת הבריאות ביקשה לדעת אם יצחק שמיר קיבל לעיונו את המלצות ועדת בנין ערים מחוזית המאשרת לבנות את האיצטדיון בשכונת מנחת בירושלים.

פת ביקש תקציב למדעים ודחה הבקשה כמ"מ נסים

מאת יוסי מלמן, הסופר המדיני של „דבר"

השר גדעון פת ביקש אתמול מהממשלה לאשר תוספת תקציב לשיפור מצבם של מוסדות המחקר והמדע בארץ, אך היה זה גם גדעון פת כממלא-מקום שר האוצר שדחה את בקשתו שלו. כך הסתיים הדיון המיוחד שהוקדש למצב המדע בישראל. את הדיון יזם שר המדע והפיתוח גדעון פת.

לדבריו, בגלל העדר מקורות מימון נאותים חלה בשנים האחרונות הידרדרות במצב המחקר ובהשכלה המדעית של ישראל.

ממלא-מקום ראש הממשלה שמעון פרס הציע אפוא שהממשלה תאשר מייד העברת 20 מיליון דולאר למערכת ההשכלה הגבוהה. אך ברשות שר [illegible] הודיע, כי הוא אמנם תומך עקרונית בבקשה, אך „בתוקף היותי ממלא-מקום שר האוצר אני נמצא במצב בלתי נוח וקשה להמתין לשובו של השר משה נסים".

פרופ' יהושע יורטנר, נשיא האקדמיה למדעים, דיווח, כי 1,800 חברי סגל אקדמי מהאוניברסיטאות ירדו בשנים האחרונות מישראל ומצאו תעסוקה במוסדות מחקר והוראה בחו"ל.

שר הקליטה והתקשורת גד יעקבי אמר בישיבה, כי ישראל עוברת תהליך חמור של התדלדלות וירידה באיכות המדעית והמגע בבסיס קיומם של המשק, הבטחון וקליטת עלייה.

[illegible]

14,400 הרוגים בתאונות

(המשך מעמ' 1)

שהתקבלו בדיון המיוחד לפני שבועיים. שר המשטרה חיים בר-לב שב והביע את התנגדותו להצעה הנתמכת על-ידי משרד התחבורה – להקים משטרת תנועה מיוחדת. בדיון שהתפתח אמר השר יוסף שפירא, כי „צריך להקים מטה מרכזי שילחם בנגע".

השר עזר וייצמן, לעומת זאת, התנגד למטה כזה ואמר, כי מלאכת תיאום הטיפול בתאונות מוטלת על משרד התחבורה. הוא הציע להקים מחדש סיירות בטיחות עירוניות כדוגמת „סיירת תפוז" שהוקמה בעת שכיהן ב-1972 כשר התחבורה.

לדברי השר וייצמן „התנהגות הנהגים היא חלק מההתנהגות הבלתי מנומסת של אזרחי המדינה". הוא המליץ לפעול למען שיפור כללי באיכות החיים בארץ.

ריבוי התאונות גרם להידלדל בבנק הדם

תאונות הדרכים גרמו לדלדול מנות הדם בבנק הדם של מד"א. „כמות מנות הדם שהוצאה מבנק הדם בימים האחרונים היא מפחידה. הדרישות מבתי החולים לספק להם מנות דם, עקב ריבוי תאונות הדרכים, באה לידי ביטוי כאן אצלנו בבנק הדם והרגשנו זאת יום יום", אמרה ד"ר שולמית בר-שני מנהלת שירותי הדם של מגן-דוד-אדום, במהלך סיור עתונאים במרכז לשירותי הדם החדש שנחנך ביום ראשון בבית חולים ע"ש שיבא בתל השומר.

ד"ר שני וצוות המרכז ויו"ר ארגון תורמי הדם בישראל שמעון ודליך קראו לציבור לתרום דם בימי החגים, משום שבתקופה זו יורדת הענות הציבור לתרום דם, ומאידך צריכת הדם, לעתים, עולה.

שריר: להנהיג אגרה בכביש מהיר

„משרד המשפטים יכביד את מערכת הענישה על עבריני תנועה. ידאג לקצר הליכים משפטיים של העמדה לדין, אבל להערכתי אין בענישה כדי להרתיע את הנהג הישראלי, שהוא עבריין מועד", אמר שר המשפטים והתיירות אברהם שריר במהלך מפגש בטבריה עם חברי מועדון „סקול" לאנשי עסקי התיירות מכל רחבי העולם.

השר שריר אמר, כי הנהג הישראלי מצפצף על החוק. „הטפת מוסר לא תוכל לגרום לצמצום מספר התאונות ורק באמצעות תיקון יסודי של כל מערכת הכבישים בארץ אפשר להילחם בתופעה". שריר הציע לגבות אגרה בפתח הכניסה בכל כביש מהיר במדינה, בדומה לחו"ל. כספים אלה אמר שריר, יש להשקיע בשיפור הכבישים והתשתית התעבורתית.

4 הרוגים ו-2 פצועים בתאונות אתמול

בתאונת דרכים שאירעה אמש בכביש עכו-נהריה נהרג רוכב אופניים בן 45. רכב מסחרי פגע בו מאחור בעת שנסע בכביש הבין-עירוני. צוות טיפול נמרץ שהוזעק מנהריה קבע את מותו במקום.

אדם אחד נהרג ושניים נפצעו קל בהתנגשות חזיתית בין מכונית סובארו פרטית לבין משאית, אתמול בשעה 4.30 אחר-הצהריים בכביש בחשון, לא הרחק ממושב טל-שחר.

על פי פרטים ראשונים נהרג נהג המכונית הפרטית ונוסעת העבודה ביחד עם הפצוע באמבולנס של מד"א לבית-החולים. אסף הרופא בצריפין.

ההרוג לא זוהה עדיין.

בתאונת דרכים שאירעה בשרון נהרגה אשה בת 80.

התאונה אירעה אתמול בשעה 11.30 לפנה"צ. תושבת גבעתיים שחצתה את הכביש הישן בית ליד-פתח תקוה, סמוך לישוב תל צור בשרון, נפגעה ממשאית מרצדס שנסעה מכיוון חדרה לכיוון דרום. האשה נהרגה במקום.

נהג המשאית, בן 40, נעצר לחקירה.

שושנה אבי-גיא, חיילת בת 19.5 מירוחם, נהרגה אתמול לפנות בוקר בתאונה שאירעה באזור רמת-חובב מדרום לבאר-שבע. בתאונה נפצעו באורח קל עד בינוני שני אנשים, שהועברו לטיפול בבית החולים „סורוקה".

התאונה אירעה סמוך לשעה ארבע לפנות בוקר, ליד תחנת הדלק באיזור רמת-חובב. מכונית פיאט 127 שכודה, שנסעה מכיוון באר-שבע לירוחם, סטתה לפתע ממסלולה לצד ימין, התהפכה ונפלה לתהום בעומק של 4.5 מטרים.

בתאונה מכך, נהרגה החיילת שעמדה במקום. נהג המכונית, מאיר אבוקסיס, בן 21, מבאר-שבע, נפצע באורח קל עד בינוני והנוסע שהיה עמו, חיים אילת, בן 22, מבאר-שבע, נפצע באורח קל.

למקום התאונה הגיע אמבולנס של מד"א, אשר ניסה לבצע טיפול החייאה בחיילת. רופא שהגיע באמבולנס מירוחם קבע את מותה של החיילת.

שני הפצועים הועברו לטיפול בבית-החולים „סורוקה" בבאר-שבע.

יקירתנו
אוה בלבן
איננה
המשפחה
על מועד ההלויה
בטל. 03-417539 ,03-412463

בצער ובכאב רב הננו מודיעים על פטירתו
של בעלי, אבינו, סבנו וחברנו
יהושע קמחי ז"ל
ממייסדי מושב ירקונה
ההלויה התקיימה אתמול 13.9.87
במושב ירקונה.
המשפחה האבלה
ובית מושב ירקונה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של
אשתי, אמנו וסבתנו היקרה
לאה מוסמן
ההלויה תערך ביום ב' כ' באלול תשמ"ז (14.9.87)
בשעה 11.30 בבית העלמין כפר סמיר, בחיפה.
אוטובוס יצא מבית המנוחה, נו"ש רחוב ברל 82
בשעה 10.45.
בעלה יחיאל
והמשפחה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965 מרחב התכנון מקומי נתניה
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, [illegible]

משלוח מלבנון: אניית־המשא „היבה", הרשומה במאלטה, עוגנת בנמל מארסיי שבדרום צרפת. ביום ו' נמצאו באחת המכולות שבבטנה כלי־נשק רבים ותחמושת, לרבות 60 רובי „קלאצ'ניקוב", 60 טילים אישיים ו־20 רובים אוטומאטיים מתוצרת צ'כית. המשלוח היה מיועד לגיאנה הצרפתית לשימושם של המורדים בסורינאם השכנה. (צילום: א.פ.)

משרד הקליטה מכין תוכנית־אב לשכנע היורדים לחזור לישראל

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

אגף התכנון והמחקר במשרד הקליטה יתחיל בקרוב בהכנת תוכנית־אב מקפת להחזרת יורדים. בהכנת התוכנית ייעזר האגף במרכז הבין־תחומי לחיזוי טכנולוגי של אוניברסיטת תל־אביב ועיבודה יושלם לקראת חודש אפריל 1988.

בראש צוות ההכנה במרכז לחיזוי טכנולוגי יעמוד פרופסור גדעון פישלזון ובהכנת התוכנית ישתתפו בין היתר פרופ' יוחנן פרס ופרופ' יוסף צייק, כך מסר היום מנכ"ל משרד הקליטה מאיר שמיר.

לדברי שמיר, מטרת תוכנית־האב לגבש מדיניות ודרכי פעולה לטווח חמש השנים הבאות שיאפשרו הגדלה משמעותית של שיעור החזרה בקרב היורדים.

מנכ"ל משרד הקליטה אומר, כי בהכנת התוכנית יושם דגש על איתור הגורמים האופראטיביים היכולים להגביר את החזרה לישראל, תוך התבססות על מחקרים וריכוז נתונים הקיימים בשטח.

מנכ"ל משרד הקליטה הדגיש, כי צוות ההכנה ייעזר בנסיון שהצטבר במשרד הקליטה ובקונסוליות בחו"ל בטיפול בהחזרת ישראלים. התוכנית תעסוק גם בהיבטים הארגוניים של קליטת התושבים החוזרים ובקביעת הגופים האחראיים לקליטה וכן בייעול ובקיצור משך התהליך.

הצורך בגיבוש תוכנית־אב נובע, לדברי שמיר, מצד אחד מגידול מדאיג בממדי הירידה בשנים האחרונות ומצד שני מן העובדה, שרוב היורדים מבקשים לשמור על הקשר עם ישראל ומצהירים, כי בדעתם לשוב אליה בעתיד.

30,000 ליש"ט – מישראלית לשיקום שני ילדים פלשתינים

מאת עליזה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר") – מארג'ורי שרמן, אשתו של איש העסקים הישראלי הנבות ארצי שרמן, תרמה 30,000 ליש"ט לבית החולים „סטוק־מנדוויל" הסמוך ללונדון כתרומה לשיקומם של שני ילדים פלשתינים.

שני הילדים, בילאל שביב וסמיר אבו־חיט, הובאו ללונדון בעקבות מאמציה של הרופאה הבריטית פאולין קטינג, אשר עבדה במחנות הפליטים בביירות בעת שהיו נתונים במצור השיעי. בילאל וסמיר נפגעו שניהם בעמוד השדרה מכדורי צלפים ושותקו בפלג גופם התחתון, והם עוברים בבית־החולים טיפול שיקומי, הממומן על־ידי קרן שהוקמה לשם כך על־ידי איש הטלוויזיה ג'ימי סויל.

לאחר שמארג'ורי שרמן ביקרה את הילדים בחודש יולי, היא החליטה להרים את התרומה כדי לסייע בשיקומם. ג'ימי סויל אמר ל„סאנדיי טיימס", שבעמודו הראשון פורסם אמש דבר התרומה, כי „תרומה מסוג זה מהווה הקלה רבה לעומת מעשיהם האיומים של הפוליטיקאים הגורמים לצרות ולפילוג בין תרבויות".

לוחמים טאמיליים מנקים נשקם במחנה סודי ביערות העד בצפון סרי־לאנקה. על־פי הסכם השלום שנחתם ביולי בחסות הודו אמורים היו המורדים למסור את נשקם לידי כוח המשימה ההודי. (צילום: א.פ.)

מחריפים הקרבות בסרי־לאנקה בין קבוצות הטאמילים היריבות

קולומבו (רויטר).– הקרבות הנמשכים זה זמן מה בין הקבוצות הטאמיליות היריבות בסרי לאנקה החריפו אתמול והתפשטו למזרח האי. ארבעה בני־אדם נהרגו אתמול בחילופי האש, המבשרים, לדעת משקיפים, התגברות הלוחמה והתרחבות היקפה.

הרוגי יום אתמול נפגעו בדרום, מירי חברי ארגון „נמרי השחרור של טאמיל אילאם" על אוטובוס במזרח באטיקלואה, שהסיע חברי ארגון טאמילי אחר. מאז החלו התקריות הראשונות בין הפלגים הטאמיליים היריבים לפני כשבועיים נהרגו כ־30 חברי ארגונים מתחרים ואוהדיהם.

מאז חתימת הסכם השלום הבין־עדתי בסרי־לאנקה בחסות הודו טענו „נמרי השחרור" שוב ושוב, כי הם מופלים לרעה על־ידי אנשי כוח המשימה ההודי לעומת חברי הארגונים הטאמיליים האחרים. לדבריהם התירו ההודים לחברי ארגונים אלה להשאיר את כלי נשקם בידיהם, ורבים מהם, לפיכך, למסור את נשקם והם ממשיכים להסתתר באזורים הכפריים במסגרותיהם הצבאיות.

בנוסף על היריבות בין טאמילים לבין עצמם במחוזות הצפוני והצפון־מזרחי אירעו לאחרונה גם מספר תקריות אלימות בין טאמילים קיצונים לבין מוסלמים, בעיקר על רקע סירובם של אלה לשתף פעולה עם הטאמילים בפעילותם האנטי־ממשלתית. בשבוע שעבר הועלו באש כשלושים חנויות, עשרה בתים וכמה מכוניות אחרות בבעלות מוסלמים בעיירה קלמונאי שבמחוז המזרחי במהלך התנגשות בין טאמילים למוסלמים. ההתנגשות פרצה בעקבות סירובם של המוסלמים ליטול חלק בהפגנה שנערכה במחאה על נוכחות החיילים ההודים.

סדרת משדרי טלוויזיה חדשה: נוער ישוחח עם נוער בחו"ל

מאת אלי תורן, סופר „דבר" בירושלים

„שלום ירושלים, הלו קלן", זהו שמה של תוכנית ראשונה, בסדרת משדרים חדשה, שבה יוכלו בני נוער מן הארץ לשוחח ישירות עם בני נוער במקומות שונים בעולם.

הסדרה החדשה מופקת על־ידי המחלקה לילדים ונוער של הטלוויזיה ונועדה לאפשר היכרות בני נוער וצעירים בעולם באמצעות שיחה ישירה וסרטונים על האנשים והנוף המיוחדים לכל ארץ.

המשדר הראשון יוקרן ביום רביעי 16.9 בשעה 20.00. הוא יועבר בשידור ישיר, באמצעות לווין, לקלן שבגרמניה. המשדר מופק בשיתוף עם תחנת הטלוויזיה הגרמנית ו.ד.ר. שקהל הצופים שלה מונה כ־2.5 מיליון איש.

התוכנית תשודר בזמן שיא־צפייה, ולפי הערכת הגרמנים יצפו בה כ־15 מיליון איש. המשדר יתנהל בעברית ובגרמנית בתרגום סימולטני.

חמישה צעירים ישראלים ישתתפו במשדר: שני תלמידי תיכון, מקיבוץ דפנה ומתל־אביב, נערה ירושלמית לפני גיוסה, קצינה בחיל התותחנים וסטודנט שנה א' באוניברסיטה העברית בירושלים. הם ישוחחו עם חמישה צעירים גרמנים בני 17 עד 25 שיתארחו באולפן בקלן.

ההיכרות האישית עם המשתתפים תערך באמצעות סרטוני פרופיל שהוכנו בשתי הארצות. כמו כן יוקרנו סרטונים שהכינו הטלוויזיה הישראלית והגרמנית.

על הארץ, האנשים ואורח החיים יספרו המנחה באולפן הטלוויזיה בירושלים דוד ויצטום והמנחה באולפן בקלן, קרולה וולף.

בזמן שידור „מבט לחדשות" אצלנו יימשך השידור בשידור חי בגרמניה למשך שעה נוספת. בשיחות ההכנה שהתקיימו עם הגרמנים הוסכם שכל השאלות תהיינה „פתוחות" וידובר בהן גם בנושאים הקשורים בשואה. השאלות תעסוקנה בשאלות הנוגעות לעבר, להווה ולתפישת העתיד על־פי השקפת העולם של הצעירים משתי הארצות.

סגן נשיא יוגוסלאוויה התפטר לאחר התמוטטות הקונצרן החקלאי־תעשייתי

בלגראד (א.פ. ורויטר).– סגן נשיא יוגוסלאוויה האמדיז'ה פוזדראץ התפטר בשבת בלחץ העתונות המקומית, לאחר ששמו נקשר לשערוריית התמוטטות הקונצרן הממשלתי החקלאי־תעשייתי „אגרוקומרץ". לדברי סוכנות הידיעות היוגוסלאווית „טאניוג", היה האמדיז'ה הבולט מבין 42 חברי המפלגה הקומוניסטית שהודחו או שהתפטרו מתפקידיהם בעקבות חשיפת הפרשה, ו־28 נוספים צפויים להעמדה לדין בקרוב על חלקם בה.

הסוכנות מסרה עוד, כי לפחות 130 חברי מפלגה נוספים „צפויים להתייצב בקרוב למשפט המפלגה והתיק" בעיר ווליקה בבוסניה־הרצגובינה, שבה נחשפה הפרשה לראשונה לפני כחודש ימים. שטרי חוב בערך כולל של כ־860 מיליון דולאר הופצו על־ידי הקונצרן בלא שיהיה להם כיסוי ממשי. יותר מ־60 בנקים נקלעו לקשיים עקב הסתבכות הקונצרן, מאחר שביססו את הונם העצמי במידה רבה על ניירות אלה.

פוזדראץ בן ה־64 היה אמור להתחיל לכהן כנשיא המדינה בחודש מאי הקרוב במסגרת הסדר הרוטציה הנהוג ביוגוסלאוויה בין שמונה הרפובליקות ושני המחוזות האוטונומיים המרכיבים אותה. משקיפים מערביים ויוגוסלאווים כאחד רואים בהתפטרותו נצחון גדול לעתונות היוגוסלאווית.

משקיפים מערביים ציינו אתמול שבהתפטרותו של סגן הנשיא אותתה יוגוסלאוויה את כוונתה לנקוט קו נוקשה יותר בעתיד בניהול כלכלתה. איתות זה נועד לרצות את נושיה המערביים של יוגוסלאוויה ואת פקידי קרן המטבע הבין־לאומית, שאיתם ייפגשו בקרוב בכירי משרד האוצר היוגוסלאווי בנסיון להשיג את הסכמתם לפרישת חובותיה של יוגוסלאוויה, המסתכמים בכ־20 מיליארד דולאר.

לפי שעה לא ברור אם יש לראות בהתפטרותו של פוזדראץ הודאה מצידו במעורבות ישירה בהתמוטטות הקונצרן. פוזדראץ ואחיו הבכור האקיז'ה בן ה־68 הוזכרו על־ידי מנהל „אגרוקומרץ" פיקרט אבדיץ', הנתון במעצר זה כשבוע, כמי שנתנו גיבוי לפעולותיו. השניים הכחישו כי ידעו דבר על עסקותיה הלא חוקיות של החברה. אבדיץ' חזר בו אמנם אחר כך מהודעתו, אבל העתונות היוגוסלאווית דרשה מאז בתוקף נקיטת צעדים נגד האחים.

סגן נשיא האמדיז'ה פוזדראץ. (צילום: א.פ.)

חמינאי לדה־קויאר: גינוי עיראק התנאי לכל הפסקת אש במפרץ

בגדאד (א.פ.). – מזכיר או"ם חוויר פרז דה־קויאר התקבל אמש על־ידי שר החוץ של עיראק טארק עזיז בנמל התעופה של בגדאד עם הגיעו להמשך סדרת פגישותיו עם הנהגות הצדדים למלחמת המפרץ במגמה להשיג את הבנתן בהחלטת או"ם להפסקת אש.

עם הגיעו אמר דה־קויאר לכ־70 עתונאים שהמתינו לו בשדה התעופה, כי לפי שעה אינו אופטימי או פסימי וכי דיוניו עם מנהיגי איראן התמקדו בנושא שליחותו, דהיינו בכוונות איראן למימוש החלטת או"ם מספר 598. הוא הדגיש עם זאת, כי היו לו „דיונים חשובים ביותר אודות אספקטים שונים של ההחלטה". הוא סירב לפרט מעבר לכך בהסבירו שעליו לדווח קודם כל למועצת הבטחון של או"ם, שבשליחותה הוא נמצא באיזור.

טרם צאתו את טהראן נועד אתמול דה־קויאר עם נשיא איראן עלי חמינאי, וזה חזר בפניו, אם כי ביתר הדגשה מקודמיו בהנהגת איראן, על עמדתה הנחרצת של איראן, שלפיה אין כל מקום לדון בהצעות להפסקת אש בטרם גינה או"ם את עיראק על שום היותה הצד התוקפן במלחמה.

חמינאי אף התנה את שיתוף הפעולה של איראן ביוזמת ההסדר של או"ם בהעמדת הנהגת עיראק למשפט בדומה למשפטי נירנברג, שבהם נשפטו מנהיגי גרמניה הנאצית על־ידי בעלות הברית על אחריותם לפשעי המלחמה. לדבריו, „שום אומה שוחרת שלום לא התנגדה לעריכת משפטי נירנברג", ולפיכך, הענשת עיראק על שיזמה את המלחמה „צריכה להיות מקובלת על העולם כולו".

עיראק שבה אתמול לקראת ביקור מזכיר או"ם והבהירה, כי היא תדחה כל נסיון לשנות את נוסח החלטת מועצת הבטחון. בכך היא רמזה לדה־קויאר כי היא מצפה לשמוע ממנו עמדה סופית של איראן בשאלת יוזמת ההסדר של או"ם.

סוכנות הידיעות העיראקית דיווחה אתמול כי מועצת המלחמה המהפכנית של עיראק נועדה במשך הלילה שבין שבת ליום אתמול בראשות נשיא המדינה סדאם חוסיין והחליטה לקבל את החלטת או"ם בתנאי שאיראן תכריז מצידה על קבלתה החד־משמעית.

נשיא איראן עלי חאמינאי (מימין) מקבל את פני מזכיר האו"ם חאווייר פרז דה קויאר אתמול בטהראן. (צילום: א.פ.)

התרמות וויכוחים פוליטיים – לקראת הוועידה לקידום מעמד היוצר הערבי

מאת מוחמד חליליה, סופר „דבר"

הוועידה הראשונה לקידום מעמד היוצר והיצירה הערבים בישראל תתקיים היום בנצרת בהשתתפות שר החינוך והתרבות יצחק נבון והשר עזר וייצמן.

לוועידה הוזמנו כל הסופרים והמשוררים הערבים בישראל מכל הזרמים הפוליטיים. אולם לסופר „דבר" נודע, כי הסופרים והמשוררים חברי מערכת כתב־העת „אל־כאוכב", המזוהים עם „התנועה המתקדמת לשלום", החליטו להחרים את הוועידה.

מארגנת הוועידה בקי פריישטדט, יועצת מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס לענייני תרבות ואמנות, אמרה, כי הסופרים והמשוררים הערבים לא זכו עד כה לתמיכה מוראלית וכספית לקידום יצירותיהם, ומטרת הוועידה היא לזכות כמה סופרים ערבים במילגות שיאפשרו להם להתפנות לכתיבה.

בהתייחסה להחלטת חברי מערכת „אל־כאוכב" להחרים את הוועידה, אמרה בקי פריישטדט, שחברים אלה מאשימים אותה בשיתוף פעולה עם הסופרים חברי הרד"ש. אולם טענה זו אינה נכונה, והמגמה היא להגיע לשיתוף פעולה עם כל הסופרים הערבים מכל גוני הקשת הפוליטית.

חברי „ההתאחדות הסופרים הערבים", שנבחרה לפני שבועיים וידועה בהזדהותה עם הרד"ש, טרם החליטו אם לקחת חלק בוועידה. מזכיר ההתאחדות מוחמד עלי סאהה אמר, כי ההתאחדות החליטה לתת לחבריה יד חופשית להחליט אם להשתתף בוועידה.

הסופר ד"ר ג'האד עבאסי, מתומכי הוועידה, הסביר, כי הוועידה מתקיימת על־פי בקשת „אגודת הסופרים הערבים", שהיתה חלק מאגודת הסופרים הכללית בישראל.

הדואר „פיצה" עולים ב־300 ש"ח על גניבת רכוש בסך 6,000 ש"ח

עושים מאיתנו צחוק – אומרים שני האחים שעלו מרומניה לבאר־שבע

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

„עושים מאיתנו צחוק. איבדנו את כל רכושנו, ורשות הדואר מנסה להפיס את דעתנו בפיצוי המהווה לעג לרש" – כך אומרים שני אחים עולים חדשים מרומניה, יצחק ונפתלי רולר, שכל רכושם, שנשלח לישראל בכמה חבילות, נגנב מתוך סניף הדואר של שכונה ה' בבאר־שבע.

תחילתה של הפרשה ב־9 באפריל השנה. ביום זה עלו יצחק, בן 52, ונפתלי, בן 58 לישראל, ושוכנו במרכז הקליטה "אלטשולר" בבאר־שבע. בארץ הולדתם עבדו השניים עשרות שנים בתפקידים בכירים ברשת כל־בו גדולה, ולפני שעזבו את רומניה החליטו לשלוח את רוב רכושם, שכלל בגדים, שטיחים וציוד אישי לסידור ראשוני, בכמה חבילות לישראל.

זמן קצר אחרי עלייתם, בחג הפסח האחרון, התייצבו בסניף הדואר של שכונה ה' כדי לקבל את חבילותיהם. שם נאמר להם, כי עליהם לגשת למשרדי המכס ולהצטייד בטפסים המתאימים כדי לשחרר את חבילותיהם. לאחר שחזרו לסניף הדואר עם הטפסים המתאימים, נאמר להם, כי בינתיים היתה פריצה במקום וכי תכולת חבילותיהם נגנבה.

לאחר שהאחים העולים הצהירו, כי ערך התכולה שבחבילות הוא 6,000 ש"ח לפחות, נשלח לפקודתם צ'ק על סך 49 ש"ח. במכתב מה־3 בספטמבר, שצורף לצ'ק, כתב להם מנהל המדור לבירורים והקירות ברשות הדואר, אלי לוי: „הנני להודיעך כי סכום הפיצויים המשולם, אינו בא לכסות את ערך האבידה, אך מהווה פיצוי מסוים עבור אי־המסירה. זאת, משום שרשות הדואר אינה מעניקה ביטוח לחבילות הנשלחות לחו"ל או המתקבלות מחו"ל".

העולים החדשים, שנפגעו מתגובת רשות הדואר, שלחו את הצ'ק בחזרה לשולח. זמן קצר אחר־כך קיבלו השניים צ'ק אחר מרשות הדואר על סכום של 300 ש"ח. במכתב שצורף לצ'ק השני כתב אלי לוי: „על אף שבין ישראל לרומניה אין הסכם על תשלום פיצויים בגין אבדן דברי דואר, הוחלט לפצותכם בסכום זה". גם את הצ'ק הזה החזירו העולים לשולח, ובמקביל הגישו תביעה משפטית לבית־הדין לתביעות קטנות בבית משפט השלום בבאר־שבע, והיא תתברר ב־25 בינואר 1988.

בשלב זה התערב בפרשה יו"ר התאחדות עולי רומניה בנגב נתן כהן. הוא פנה בבקשה אל שר התקשורת גד יעקבי ונפגש עם מנכ"ל משרד הקליטה מאיר שמיר, וזה הבטיח לטפל בענייניהם של האחים העולים.

„אנחנו מרגישים חסרי אונים. כל כך רצינו לעלות לארץ־ישראל. אבל אפילו בחלומות הכי פרועים שלנו, לא שיערנו שזה היחס שנקבל כאן. נעשה לנו עוול בל יתואר. כל רכושנו הלך לאיבוד, וזה מה שמציעים לנו כפיצוי? אין לנו אפילו עם מי לדבר. ברומניה לפחות היתה היררכיה פקידותית, ואם הדרג הנמוך לא פתר לך את הבעיה, יכולת לפנות אל הדרג הממונה. בישראל יש לנו הרגשה שאנחנו מדברים אל הקירות", כך אמרו אתמול האחים רולר לסופר "דבר".

דובר רשות הדואר אסף בקר אמר אתמול בתגובה, שאף כי מדובר במקרה אנושי מצער, רשות הדואר פעלה כלפי האחים העולים לפנים משורת הדין בפיצוי שהעניקה להם בגין אבדן הרכוש. „ברגע הנושא נמצא בטיפולו של היועץ המשפטי של הרשות ואנו נכבד כל פסיקה שתינתן על ידי בית המשפט", אמר הדובר.

בוש כשל בהצבעה באיובה על מועמד הרפובליקאים

איובה (עי"ת). – סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש נכשל אתמול בהצבעה שנערכה בקרב חברי המפלגה הרפובליקאית באיובה על בחירת מועמד המפלגה לנשיאות ארה"ב. הוא זכה למקום השלישי עם 864 קולות, קצת פחות מ־23 אחוז מכלל הקולות.

הקדימו את בוש הכומר פט רוברטסון, מטיף טלוויזיה, שזכה ב־1,293 קולות, כ־33.7 אחוז מכלל הקולות, והסנאטור רוברט דול, שזכה ב־958 קולות.

הבחירות באיובה הן אחת ההתמודדויות הראשונות במפלגה הרפובליקאית במהלך מסע הבחירות לנשיאות, ומשקיפים מייחסים לה, לפיכך, חשיבות רבה באשר לחיזוי אופן ההצבעה של חברי המפלגה במדינות ארה"ב האחרות.

צרפת גירשה לובים שבאו להתנקש בשגריר ארה"ב

מאת גדעון קיץ, סופר „דבר" בצרפת

פריס, (מיוחד ל„דבר"). – חמישה מחבלים לובים חדרו לצרפת במטרה לבצע בה פיגועים ביום המהפיכה של לוב, בין השאר נגד שגרירות ארה"ב ונגד השגריר האמריקאי.

כוחות הבטחון הצרפתיים, שקיבלו מידע מוקדם על בואם, הצליחו לעצור ארבעה מהם ולגרש אותם ללוב. חמישי יצא ליוגוסלוויה. הארבעה נלכדו ב־27 באוגוסט וגורשו ב־1 בספטמבר, היום שבו התכוונו לבצע את הפיגועים. בבואם לצרפת הציגו את עצמם בתור חקלאים ונהגי משאיות. הם החליפו בתי־מלון לעתים תכופות, אך שירותי הבטחון צילמו את תנועותיהם, וכאשר פתחו בסיורי הכנה בקרבת שגרירות ארה"ב ובית השגריר, נעצרו וגורשו בחשד. לוב לא הגיבה בינתיים על הגירוש.

ריימון – לביקור בסעודיה; שיראק העביר שדר לאסד

מאת גדעון קיץ, סופר „דבר" בצרפת

פריס, (מיוחד ל„דבר"). – שר החוץ הצרפתי ז'אן ברנאר ריימון הגיע אור ליום אתמול לביקור מפתיע בג'דה שבסעודיה ויוועד שם עם סגן נשיא סוריה עבדל חאלים חדאם. ביקורו יימשך שלושה ימים, ומשרד החוץ הצרפתי נמנע מפרסום כל הסבר לפגישה.

ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק ייוועד היום לסעודת צהריים עם שגריר ישראל בצרפת עובדיה סופר.

אתמול נודע, כי שיראק שיגר השבוע שדר סודי לנשיא סוריה חאפז אל־אסד. השדר הועבר ביום ד' באמצעות שר הספורט בממשלת צרפת כריסטיאן ברז'לן, שביקר בדמשק ונועד עם אסד. היה זה ביקור ראשון של שר צרפתי בדמשק מאז 1984. בשדר עוסק שיראק במדיניות צרפת במזרח התיכון, ובכלל הנראה גם בבעיית בני הערובה. נודע, כי אסד הביע את רצונו בהידוק היחסים ובהגברת הביקורים.

משרד הבריאות מזהיר היוצאים ליוגוסלאוויה

(עט"ת). – שירותי בריאות הציבור והמחלקה לאפידמיולוגיה במשרד הבריאות, מבקשים להזהיר את ציבור הנוסעים לביקור ביוגוסלאוויה שלא להשתכן במלון „אפידאורוס" בעיירה קוואט שליד דוברובניק, לאחר שנתגלו שישה מקרים של תחלואה במחלת הלגיונרים בתיירים באנגליה.

במידה שמישהו לן באותו מלון עליו לפנות לרופא המטפל בו, כדי להיבדק.

גרעין דתי חדש – לישוב הר ברכה שניטש בשומרון

מאת אוריאל בקרמי, סופר „דבר" בירושלים

תנועת „אמנה" של גוש אמונים, תשלח לקראת החגים עשר משפחות חדשות לישוב הר ברכה שנעזב.

הישוב הר ברכה הוקם בחופזה ביום העצמאות לפני חמש שנים. 15 יחידות דיור שהוקצו לגבע הוסבו ברגע האחרון לישוב זה, בניגוד לדעתם המקצועית של אנשי המנהל לבניה כפרית במשרד השיכון.

לישוב השוכן על פסגת הר ברכה, כ־2.5 ק"מ מן הכביש הראשי, הגיעו משפחות מישובים אחרים בשומרון, אך אלה עזבו אותו בהדרגה. לאחרונה נותרו בישוב ארבע משפחות בלבד.

מזכ"ל „אמנה" אורי אריאל אמר אתמול ל„דבר", כי הגרעין החדש שיאכלס את הישוב מורכב ממשפחות דתיות וחוזרות בתשובה מישיבת מרכז הרב בירושלים וכן ממכון מאיר בירושלים.

תנועת „אמנה" מתכננת להקים בישוב שלוחה של מפעל אלקטרוניקה שמרכזו בת"א.

מחרים את המשאל: ז'אן־מארי איז'באו, נשיא „חזית השחרור הלאומית־סוציאליסטית הקאנאקית", דג בחוף הים הסמוך לביתו שבעיירה הייננה שבקלדוניה החדשה, בשעה שגורל האי מוכרע במשאל העם. (צילום: א.פ.)

קלדוניה החדשה תישאר שטח צרפתי – קבע משאל

נומאה, קלדוניה החדשה (א.פ.).– קלדוניה החדשה תוסיף גם להבא להיות טריטוריה צרפתית – כך עולה מתוצאות משאל העם בשאלת עתיד קבוצת האיים, הנמצאת תחת שלטון צרפת זה 134 שנה.

על־פי המספרים הרשמיים התעלמו 58.6 אחוזים מקרב בעלי זכות הבחירה בארכיפלג מקריאת „ארגון השחרור הלאומי־סוציאליסטי הקאנאקי" של הילידים המלאנזים להחרים את המשאל. מקרב המצביעים תמכו 98.3 אחוזים בהמשך האיחוד עם צרפת.

בצרפת הכריז אתמול השר הממונה על השטחים שמעבר לים ברנאר פונס, כי תוצאות המשאל הן „נצחון גדול לדמוקראטיה, לקלדוניה החדשה ולצרפת". ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק אמר מצידו, כי המשאל התאפיין ב„השתתפות מזהירה" של האוכלוסיה המקומית.

למעשה נמנעו רובם של הילידים המלאנזים, המהווים 43 אחוזים מן האוכלוסיה המקומית, מלהשתתף בהצבעה.

هكذا من الأصل

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה

ירידות שערים במניות תוך הססנות בפעילות

קרנות בנק הפועלים ממשיכות לרכוש סחורה בבורסה

מאת שמואל רוזנבלום

ירידות שערים במרבית ני"ע תוך פעילות הססנית. תבנונות להקטין פרופורציות במניות איפיינו אתמול את המסחר הבורסאי. להוציא את בנק הפועלים שנטה לרכוש כמויות מובילות בקשת רחבה, וקרנות בנליל פיא שהמשיכו בפעילות חזיתית מתונה ומאופקת יותר, היו מרבית פעילי הבורסה האוחזים בעמדות מכירה וקיטון ניכר בפוזיציות ההחזקה במניות. אנשי הבנקים נטו להעריך שצפוי שוק מניות חיובי בעתיד הקרוב לאור השיפור הכולל באינדיקטורים הכלכליים ולפיכך הגבירו אתמול את רכישותיהם. מנגד חששו המקורבים מפני כינוס הכנסת הקרוב בנושא הלביא המסיבות בנוספת בלתי בחרות כמוד גבוה, ועדת שישינסקי, ומכירות מצד לקוחות גדולים בבנק דיסקונט. במצב זה לא נטו הגורמים הבנקאים להסכים את המוכרים ורכשו סחורה רק תוך ירידות שערים לעיתים חדות. ניתן להעריך שאם בכנסת לא יתרחש אירוע מיוחד עשויה הבורסה לשוב למסחר חיובי, שכן פעילות גדולי השוק הינה חיובית ומתמשכת בעוד שהמהססים פועלים בקיצוניות זמנית בלבד המביאה להם הפסדי הון משמעותיים.

שינויי שער במסחר – ירידות

בסקטור הבנקאות שבהסדר נרשמו עליות קלות של עד מחצית האחוז תוך פעילות כספית בינונית. במניות הבנקים נרשמו הצעים, לעיתים כבדים, שנקלטו תוך ירידות במחזורים חלקיים. דוגמאות לסוג פעילות שכזו נראה במניות: אלקטרה 5 3.8%–, דלתא גליל 3.3%–, ליגת 2.5%–, אריה 6.5%–, פיתוח משכנתאות 5.4%–, משכן 2.6%–, רובק 3%–, ונוספות כאורדן, הפסה כימיקלים, כלל אלקטרוניקה, שופרסל ופועלים השקעות. במניות הקלילות נרשמו תנודות שערים חדות יותר, ציקלון 8.5%–, טופר אופטיקה 6.8%–, זיקית 5%–, אמפים 7.3%–, גולדפרוסט מוטורים בלבד ונוספות. פעילות מעניינת יחסית נרשמה במניות חילן שעלו 2.8% תוך ביקוש גדול ומחזור עבה. גם במניות אטאס נמשכה פעילות ספקולטיבית ושער המניה עלה כ־10% בביקוש גדול ומחזור חלקי. עליה של 6% נרשמה ביטלגו 1, פעילות זהה הופיעה במניות אסותא בתע. נקלט היצע גדול בירידה סימלית תוך מחזור נאה ביותר. במניות רבות הופיעו גושי הצעים או ביקושים מקריים שהביאו לתנודות שערים משמעותיות בהתייחס להיקף ההיצע או הביקוש. סקטור הנפט המשיך גם אתמול לרכז ביקושים נאים כנראה עקב פתיחת הקידוח החדש באופקה. פעילות מעניינת לשני הכיוונים נמשכה במניות קלילות כשנהנו גולן, אבריה, י.ס.ק.ל, הדר 1, אורדס ונוספות.

המסחר במשתנים – מגמות מתונות

סיבובי המסחר, במשתנים אתמול המשיכו במהפכים מהירים במגמות המסחר. בעוד שבסיבוב המסחר הראשון נרשמו עליות נאות של 2% בממוצע אזי בסיבוב השני נרשמו ירידות שמחקו את כל עליות השערים. ממוצע העליות בסיבוב הראשון עמד על 0.9%, בסיבוב השני נקבע ממוצע המסחר 0.2%–, והיינו ירידה של 1.1% בין שני סיבובי המסחר. בנק הפועלים המשיך גם אתמול בפעילות חיובית כיוזר בשוק, לאחר הקו בלבד נציגי הבנק במגמת רכישה של מניות רבות תוך הפגנת עוצמה ניכרת. גם אשר לאמיר"פיא בלטו בקניית מניות אף כי דרכי ב מניות המשוחות יותר עם קרנות בנליל. מנגד ניכר היה במגמת מכירה מצד בנק דיסקונט והחברה המרכזית. את פעילות החברה המרכזית קשה לנתח, ביום ה' האחרון קנתה החברה סחורה ואתמול כלשהו במכירות הוראות לכאורה כהפסד. אנשי דיסקונט נראים אף הם כאורה מעט מתר, במקום לאפשר עליות שערים שבמהלכם ניתן "לשחרר" סחורה העדיפו בדיסקונט ללחוץ את השוק כלפי מטה הדבר מעט בלתי ברור. המודדים בשוק מניות חיובי המשיכו גם אתמול בארגומנטים כשיפור ברווחיות ובמצב הכלכלי. מנגד הססנים נתפסו לדעה שלילית מחשש לעדות שישינסקי והלקותיה בנוגע לשוק ההון ולמגיעה ככל הצדע עשויות מסקנות ועדת שישינסקי להתפרסם רק בעוד זמן ארוך. לפיכך החשש נראה בשלב זה מעט מוגזם. לאור הקליטה המאסיבית נטו פרשני השוק להעריך שמגמת מסחר חיובית תשרור בימים הקרובים תוך התלשה של אתמול בשוק. עליות השערים הבולטות אתמול במשתנים נרשמו במניה לישראל 3%+ 305 אלפי ש"ח תוך ביקוש לפירסום מאוחר יותר, כלל סחר 2%+ 299 אלפי ש"ח בעקבות שיפור ניכר ברווחות דיסקונט השקעות 1%+ 290 אלפי ש"ח, בינלאומי 1%+ 185 אלפי ש"ח. ירידה חדה נמשכה במניות מבע 2.5%– בכמה כספי בשיעור 351 אלפי ש"ח, פטרוכימיים ירדה במניות הפחת בכמה כמוך של 299 אלפי ש"ח. ירידה חדה נרשמה בהכשרת הישוב בכמה של 233 אלפי ש"ח, מניות כלל תעשיות ירדו 0.75% תוך מחזור של 351 אלפי ש"ח. בסיכום כולל היה נפח הפעילות הכספי ומספר העסקאות שנקשרו במשתנים למעלה מכפיל בהשוואה לימי מסחר קודמים. נראה כי אם המוכרים הגדולים יירגעו קימעא עשויה הפעילות להתייצב באופן חיובי מתוך לאור המצאות גורמים מוסדיים גדולים בעמדת השיבה אופטימית כלפי המתרחש בבורסה. במסחר הרב צדדי בשעות הצהריים נרשמה מגמת הצעים כבדים שכלכו בתיווך במניות אורדים, גנבים, כלל, גדליין, דיסקונט השקעות ונוספות. קליטת ההצעים התאפשרה תוך ירידות שערים נוספות בתרביון מניות המשתנים. היקף הירידות הנוספות נע סביב 1.5% לערך. סוחרי הבורסה המשיכו גם אתמול להתרעם כנגד שיטת המשתנים, לדיעתם במידה ובכוה אחת נגלה חולשה מיד נגררות אחריה יתר המניות אף שהקשר ביניהם מקרי לחלוטין.

ריבית שקלית למפקידים – רגיעה

במהלך השבוע האחרון עקב תחרות בין הבנקים העלתה הריבית לפיקדונות שקליים עד לשיעור מפתיע של 20% בחישוב שנתי. זהו שיעור גבוה ביותר בהתחשב באינפלציה השנתית החזויה במשק. לקראת סוף השבוע נרשמה רגיעה בשיעורי הריבית ושיעורה ירד ל־16% עד 17% לערך. בבנקים טענו שהגורם המרכזי להעלאת הריבית היו בנק הפועלים, לדעת בבנקים ירדו בעוצמת הגולות באחרון ניכר בימים האחרונים ולפיכך צפויה גם ירידה נוספת בריבית למפקידים. מעל סך של 30,000 ש"ח מקבלים כיום בעלי פיקדונות פת"ק ריבית בשיעור 13% לערך, בפיקדונות פק"ם כסך דומה זוכים המפקידים בריבית של עד 14.5% בחישוב שנתי נומינלי. אתמול נסתמנה רגיעה נוספת בתחום הפיקדונות השקליים ועיקר התחרות מתרכזת בפיקדונות לזמן ארוך של שבוע ויותר.

בנק הספנות – קונים ומוכרים של הציור

אתמול התפרסמו שוב ידיעות בנוגע לאפשרות מכירת בנק הספנות לקונים חדשים פוטנציאליים. מניות הבנק מוחזקות ברובן בידי הקיבוצים לאחר פרשת בלאס, בידי בנק הפועלים ואצל כמה גבסים. בהרל"ב כתחושב בעסקה שבוצעה איייגבת מחיקה במניות. בנק הספנות אי מחוזות המניות אינה גדולה, מאח שמנה זו אין ענין במניות הבנק בבורסה תנמה הפעילות בהן ביגגי עד מצומצם. באחרונה מתקבל הרושם שנושא מכירת הבנק מתנהל בעצלתיים, דיבורים רבים וקונים של ממש אין.

הכותב מנהל תיק השקעות.

שערי המניות

בנקים מסחריים

מניות בהסדר ההצעה

א.ה.ה. ש	22350				+20.0
[illegible] 0.1	1857	1377			-372
[illegible] 0.5 א	1218	2795			-73.0
[illegible] 1	18415	82.0	+200	+1.1	+45.0
בנק [illegible] אגרת 1.	— הפסקת מסחר				
בנק [illegible] אגרת 5.	— הפסקת מסחר				
[illegible] 0.5	9390	2343			-257
[illegible] 5.0	8975	542	-22	-.2	-718

בנקים בהסדר הצמדה

[illegible] 106.0	100749	396			+246
[illegible] 100.0	100900	2.0	-100	-.1	-2.0
[illegible] 2.0 א	631999				
[illegible]	75570	115	+400	+.5	+171
[illegible]	129120	6.0	-330	-.3	-1.0
[illegible]	129260	107	+500	+.4	+309
[illegible]	15130				-1.0
[illegible]	41610	241			-283
[illegible]	41650	8.0			+8.0
[illegible]	92000				-.5
[illegible]	69145	125	+344	+.5	+40.0
[illegible]	86600	129			-54.0
[illegible]	175150	18.0	+700	+.4	+125
[illegible]	8406	87.0			+300
[illegible] 109.0	43669	1735	-30	-.1	-1351
[illegible]	16300	178			-178
[illegible] 1.0	56270				
[illegible] 5.0	29330				+10.0

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	30806	14.0	-500	-1.6	-31.0
ביצוע חלקי 80.60%					
[illegible]	10500	633	+400	+4.0	+489
[illegible]	10579 תב	10.0	+601	+6.1	+58.0
[illegible]	6590	177	-10	-.2	-166
[illegible]	4129		-17	-4	-60.0
[illegible]	— הפסקת מסחר				
[illegible]	2800	721	-99	-3.4	-2489
[illegible]	3750	861	-100	-2.6	-1503
[illegible]	20949				
[illegible]	22450				
[illegible]	21600	81.0	-600	-2.7	-146
[illegible]	10300	17.0	+101	+1.0	+110
[illegible]	5222	150			+140
[illegible] 1.0	3515	105	-200	-5.4	-513
ביצוע חלקי 95.10%					
[illegible] 5.0	2500 תב	335	-152	-5.7	-455
[illegible] 1.0	8273	42.0	-401	-4.6	-87.0

מוסדות מימון

[illegible]	980	7697			+3851
[illegible]	— לא נסחר				
[illegible]	— לא נסחר				
[illegible]	14390 תב	125	-1500	-9.4	-113
[illegible]	— לא נסחר				
[illegible]	— לא נסחר				
[illegible]	— לא נסחר				
[illegible]	— לא נסחר				
[illegible]	— לא נסחר				
[illegible] 5.0	1100	3482			-249
[illegible]	— לא נסחר				
[illegible] 0.1 א	24650	39.0			-1.0
[illegible] 0.5 ב	20601	201			+132
כלל לסינג אג"ח 1	18200	32.0	-100	-6	-22.0

ביטוח

איילון ביטוח ושה	149.0	10398	-6.5	-4.3	-12198
איילון ביטוח 5ש"ח	150.0	665	-4.0	-2.6	-25851
[illegible]	1225	300	+55	+4.7	+994
[illegible] 0.5	832	1300			-200
[illegible]	450	2800	+18	+4.2	+8925
[illegible]	249	6434	-6	-2.4	-8733
הדר ושה	216	21025			+6277
הדר 5שה	163.0	1775	-7.5	-3.9	-25898
הדר אופ 2	204	7472			+5578
הפניקס 0.1	724	5550	-38	-5.0	-10167
ביצוע חלקי 95.50%					
הפניקס 0.5	629	1275	+14	+2.3	+2163
המשמר-הראל 1.0	5870	329	-120	-2.0	-349
המשמר-הראל 5.0	4760	266	-90	-1.9	-415
מנורה 1.0	2210	94.0	-3	-.1	-694
מנורה 5.0	1664	72.0	+64	+4.0	+132
[illegible]	418	3985			+971
[illegible]	1260	388			+329
[illegible]	316	3994	-4	-1.3	-8502
[illegible]	6130				
[illegible]	1865				+170
סהר ושה	299	15651	-3	-1.0	-18379

מסחר ושרותים

מסחר

[illegible] 1.0	1086	7250			+3907
[illegible] 5.0	522	2563	+5	+1.0	+1757
[illegible] 1.0	1080	1391	-50	-4.4	-5165
[illegible] 2	706	900	+1	+.1	+200
[illegible]	590	22463			+12524
[illegible]	170.0	25530			+10215
[illegible] 1.0	850 תב	2079	-45	-5.1	-1405
[illegible]	19800	4.6	+600	+3.1	+4.6
[illegible]	16060 תב	36.0	+1460	+10.0	+195
[illegible]	15230	676	-250	-1.6	-600
[illegible]	461	15131	+1	+.2	-5803
[illegible] 10.0	11786	201	-59	-5	-382

שרותים

אסותא ושה	391	23797	-4	-1.0	-27222
[illegible]	780	3966	+45	+6.1	+2426
ביצוע חלקי 98.50%					
[illegible]	295	14757			-2319
[illegible]	1165	1326	+25	+2.2	+2906
[illegible]	309	19861			+10261
[illegible]	2205	103			-17.0
[illegible]	1271	5154			-197
[illegible]	2911	1747	-59	-2.0	-4527

מלונות ושרותי תיירות

[illegible] 1.0	— לא נסחר				
[illegible] 5.0	— לא נסחר				
[illegible]	1630	490			-395
[illegible]	1350	1753	+36	+2.7	+2441
[illegible] 0.1	7600	129			-48.0
[illegible]	2950	51.0	-50	-1.2	-11.0
[illegible] 1.0	2780	443			-246

מחשבים ושרותי מחשב

[illegible]	944	1846	+24	+2.6	+1464
[illegible] 1.0	641	24644	+12	+2.8	+25055
[illegible]	7500	86.0	+107	+1.5	+51.0
[illegible]	14600	6.0			-7.0
[illegible]	4260	794	+60	+1.4	+626
[illegible]	1255	944	+45	+3.7	+745
ביצוע חלקי 94.90%					
[illegible]	459	3519	+14	+2.9	+2132
[illegible] 2	1500	540	+16	+1.1	+442
[illegible] 1.0	720	5667			-1677

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אורן מבנים 1.0	— הפסקת מסחר				
אורן מבנים 5.0	— הפסקת מסחר				
אזורים אופ 1	991	5207	-50	-4.8	-2983
אזורים אגח 5	166.0	34325	-7.5	-4.3	-67969
אילק 1.0	395 תב	17594	-22	-5.3	-27617
אל-הר 1.0	369	4441	+9	+2.5	+3256
אפריקה 0.1ושה	59750	101	-1000	-1.7	-221
אפריקה אופ 5	37600	43.0	-1400	-3.6	-63.0
ארזים ושה	4325	253			-53.0
ארזים 5שה	4000	586			-184
ברנובייץ ושה	3170	952			+589
ברנובייץ 5שה	3350	467			-4.0
[illegible]	2700	447			-51.0
הבטון 1.0	6567	100	-200	-3.0	-108
[illegible]	187.0	3684	-3.0	-1.6	-1284
[illegible]	148.0	10359			-3409
[illegible] 1.0	1100	800	+40	+3.8	+290
[illegible] 5.0	736	425	-36	-4.7	-266
[illegible]	— הפסקת מסחר				
[illegible]	— הפסקת מסחר				
כלכלית י-ם ושה	291	12535	-2	-.7	-15715
כלכלית י-ם אופ 1	123.0	19460	-11.0	-8.2	-12365
[illegible] 0.1	5400	914			-293
[illegible] 0.5	4390	788	-205	-4.5	-1926
[illegible]	— הפסקת מסחר				
ישראלום 1.0	1245	2060	+50	+4.2	+4102
[illegible]	22000 תב	714	-1500	-6.4	-1090
[illegible] 1.0	11599	139	-385	-3.2	-586
[illegible]	— הפסקת מסחר				
[illegible]	— הפסקת מסחר				
[illegible]	— לא נסחר				
[illegible]	— לא נסחר				
[illegible]	— לא נסחר				
[illegible]	— לא נסחר				
[illegible]	358	3330	+9	+2.6	+1328
[illegible] אופ 1	167.5	7500	-4.0	-2.3	-17527
[illegible]	1898	549	+18	+1.0	+521
[illegible] 1.0	830	2665	+11	+1.3	+2394
[illegible] 1.0	455 תב	214	-51	-10.1	-146
[illegible] 5.0	202	28611	-10	-4.7	-44278
ליפשיץ ושה	473	25332			+19638
ליפשיץ 5שה	349	22673			+1330
ליפשיץ אופ 2	213	145830			
ליפשיץ אג"ח 1	107.5	811106			+78849
					+356272
כאות אביב 0.5	4850	394			-3.0
נכסי אזורים ושה	353	5727			-1397
סהר השקעות 1.0	1099	636	-6	-.5	-412
סחף 1.0	— לא נסחר				
סחף 5.0	— לא נסחר				
עמר וסלע 1.0	409	1750	-46	-10.1	-5748
ביצוע חלקי 52.40%					
קיסריה 0.1	3800	114			+111
קיסריה 0.5	1689	989			-429
רומנוב ושה	424	4234	-19	-4.3	-4234
רומנוב 5שה	233 תב	9899	-17	-6.8	-14749
רומנוב אופ 2	1326	581			-581
רומנוב אגח א	130.0	564			-564
אפריקה ושה	48426	151	-489	-1.0	-215
אזורים ושה	1329	11765	-10	-.8	-17806
נכסים ובנין 1.0	3751	1500	-86	-2.2	-1458
הסקות ישוב 1.0	74418	67.0	-1133	-1.5	-60.0
כלל נדלן 0.1	816	10259	-8	-1.0	-9548

חקלאות

מטעי הדר 0.1	3299	34.0	-31	-.9	-215
ביצוע חלקי 88.10%					
מטעי הדר 0.5	2980	176	+30	+1.0	+24.0
ביצוע חלקי 88.00%					
מהדרין ושה	7000	340			-555
מהדרין אופ 1	4469	200	-100	-2.2	-972
נכסי הדרים 1.0	1980	1615	-100	-4.8	-1949
פריאור 5שה	2580	185	-50	-1.9	-172

תעשייה

מזון ומבק

אסמא 1.0	2290 תב	2186	+208	+10.0	+5026
גולדפרוסט ושה	3420 תב		-180	-5.0	-7380
גולדפרוסט 5שה	2228 תב		-117	-5.0	-13312
דובק בב ש	6390	531	-200	-3.0	-1193
דובק בב ב	6350	959	-270	-4.1	-1624
תלכל 1.0	630	1889	-2	-.3	-1900
תלכל 5.0	589				-1000
תלכל אג"ח 1	107.0	1000	-2.0	-1.8	-70475
שמש בירה 1.0	36550	17.0	-50	-.1	-3.0
שמש בירה 5.0	30850	34.0	-150	-.5	-14.0
יצהר ושה	1250	455	-30	-2.3	-478
ביצוע חלקי 88.90%					
יצהר א 5שה	740	5572	+15	+2.1	+5312
יצהר אופ 2	587	7.0	-10	-1.7	-7.0
בן ושה	755	3197	+20	+2.7	+2278
בן 5שה	420	1277	+10	+2.4	+1277
מבשרפרוסט 1.0	18600	65.0	-388	-2.0	-42.0
עסיס ב 5שה	450	8189	+5	+1.1	+5865
שלמה אגנר 1.0	3100	60.0			
שמן מבחר א' ש	2200	818			-8.0
עלית 0.1	18756	257	-432	-2.3	-584

טקסטיל והלבשה

ארגוז ושה	672	13573	+32	+5.0	+21413
ארגוז אופ 2	422	2325			-1625
ארגוז אגח 1	112.0	7515	+1.0	+.9	+55.0
אופים 1.0	760 תב	521	-60	-7.3	-958
אופנת ברוך 1 שה	550	1158	-10	-1.8	-1208
אופנת ברוך 5 שה	395	2033			-1947
אופנת ברוך אופא	391	1128			-822
ארגמן רג ש	14350	356	+220	+1.6	+450
דלתא-גליל 1.0	2980	563	-100	-3.3	-2414
דלתא-גליל א 3.0	2460	361	-70	-2.8	-1152
[illegible] 1.	1600	21.0			-179
[illegible] 5.	860	25.0	-10	-1.2	-126
ויסלבו 1.0	356 תב	958	+20	+6.0	+1458
ויסלבו 5.0	280	1115			+33.0
[illegible] 1.0	5800	276			+26.0
ויקית ושה	2399	326	-126	-5.0	-507
ויקית 5שה	1885	2933	-45	-2.3	-3122
ויקית אופ ב	1124	1122	-1	-.1	-82.0
כיתור ושה	380	2917	-11	-2.8	-24650
כיתור אופ 1	220	2757	-16	-6.8	-10589
לודזיה 0.1	3465	101	+21	+.6	+71.0
לודזיה 0.4	2800	761	-60	-2.1	-707
ליגת ושה	319	4896	-8	-2.5	-6744
מקב 0.1	7480	215	-320	-4.1	-740
מקב 0.5	3912	516	-1		-161
עים 1.0 ש	496	3702			+150
עים 5.0	301	5906			+561
עים אופ 2	272	18080	-9	-3.2	-32500
עים אגח 1	122.5	12083	+5	+.4	+12567
עמק 1.0	354	16107	+9	+2.6	+16631
עמק אופ 1	210	12906	+10	+5.0	+14862
פולגת א ושה	1650	1831	+30	+1.7	+1928
פולגת א 0.5	12499	157	-201	-1.6	-270
פרגוד ושה	845	487	+25	+3.1	+2103
ביגוד-סטריגה	13400	258	-600	-4.3	-459
תעש רוגוזין 1.0	2750	95.0	+100	+3.8	+95.0
פולגת ב 4שה	1153	2449	-6	-5	-2189
ביצוע חלקי 93.70%					

מתכת ומוצריה

אורדן 10.0	10150	550	-300	-2.9	-391
אורדן 50.0	8491	138	-60	-.7	-69.0
אלקטה 1.0	7500				-40.0
אלקטה 5.0	6200				
כבלים ש	400	8330			-5000
תלבוף 1.0	740	520			-331
תלבוף 5.0	488	600	+8	+1.7	+775
ביצוע חלקי 77.40%					
תלבוף אופ 5 (5+5)	4378	285			-16.0

[illegible]

[illegible] 1.0	3800	75.5			-68.7
[illegible] 5.0	1717	99.0	+2	+1.1	+54.7
קרסמאות פת 5ש"ח	4640	477	+50	+1.1	+130
[illegible] 1.0	3150	925			-21.0
[illegible] 5.0	1457	2659	+40	+2.8	+4937
[illegible] 3	710	2326			-806
[illegible] 1.0	— לא נסחר				
[illegible]	301	8132	-14	-4.4	-4006
[illegible]	195.0	9260			+6154
[illegible] 0.1	42000	97.0	+1400	+3.5	+116
[illegible] 0.5	17950	263			-58.0
[illegible] 1.0	3400	2349	-53	-1.5	-2435
[illegible] 1.0	1100	200	-20	-1.8	-461
[illegible] 5.0	624 תב	280	-50	-7.4	-2856
[illegible] 1.0	2450	1061	-60	-2.4	-562
[illegible] 5.0	2149	265	-1	-.1	-70.0
[illegible]	1210	1198			+621
[illegible]	120.5	5000	+.5	+.4	+5461
[illegible] 5.0	9200	155			-10.0
[illegible] 1.0	1021	320			+50.0
[illegible] 5.0	668	800			-51.0
קרסמאות פת 1ש"ח	4619	618	-47	-1.0	-1352

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

אלביט 3.0	473000	14.0	-10000	-2.1	-5.0
אליש 0.1	7920	78.0	-85	-1.0	-40.0
אליש 0.25 ש	4480	487	-109	-2.4	-174
אליש 0.25 ב	4680				
אלקטרה 0.1שה	2350 תב	3825	-170	-6.8	-3317
אלקטרה א 0.5שה	1770	2632	-69	-3.8	-4938
אלקטרה אופ 5	1365 תב	1690	-100	-6.8	-2452
אלקטרה אגח 3	178.0	21569	-5.0	-2.7	-35670
אלית 0.02שה	22900 תב	111	-1600	-6.5	-143
כלל תעש אלקטרו	2628 תב	2683	-173	-6.2	-10596
[illegible] 1.0	1601	1868			-827
[illegible] 5.0	1296	3543			-2583
[illegible]	716	2093	+10	+1.4	+1050
[illegible]	526	1972			+1187
[illegible]	2135	94.0	-70	-3.2	-94.0
[illegible]	1082 תב	482	-100	-8.5	-477
[illegible] אורליך 1.	7500	1.0			-1.0
[illegible] אורליך 5.	3570	56.0			+56.0
ת.א.ת. ושה	1365	211	+26	+1.9	+669
ת.א.ת. 5שה	740	1578	-15	-2.0	-1578
ת.א.ת. אופ 1	19300 תב	13.0	-1800	-8.5	-13.0
תדיראן ושה	865	621	-17	-1.9	-1010
ביצוע חלקי 91.30%					
[illegible] 3.0	344176	2.0	-5241	-1.5	-5.0

מוצרי בניה

א.ב.כללבנין ושה	201	62551	-8	-3.8	-70769
א.ב. בנין אופ א	765	3990	-25	-3.2	-4472
א.ב. בנין אגח א	135.0	5159	-1.5	-1.1	-15164
אקרשטיין ושה	611	1376	-9	-1.5	-2115
אקרשטיין 5שה	415	2409	-5	-1.2	-3384
אקרשטיין אופ א	630	1150	+1	+.2	+610
ביצוע חלקי 99.60%					
אקרשטיין אג"ח 1	135.0	5465			-2980
[illegible]	179.0	42847	-2.0	-1.1	-22560
[illegible]	120.0	34715			-831
בר-סון 1.0	1355				
בר-סון 5.0	825	367			-60.0
[illegible] 1.0	9100	10.0	+100	+1.1	+50.0
[illegible] 5.0	4000	71.0	-100	-2.4	-195
[illegible] 1.0	1115	2933	+15	+1.4	+1432
[illegible] 5.0	722	640	-8	-1.1	-919
[illegible] ושה	700	1000	-20	-2.8	-1964
[illegible] 1	— לא נסחר				
[illegible] 5	14500				

כימיה, גומי ופלסטיק

אבן 5.0	1905	2220	-40	-2.1	-849
[illegible] 200.0	2352	162			+162
[illegible] 1.0	840	687	-31	-3.6	-4412
[illegible] 5.0	565	2277	-5	-.9	-1913
[illegible]	388	42300	-16	-4.0	-56657
[illegible] 10.0	104.0	233832			
					-82832
דשנים 0.1	3528	290	-72	-2.0	-415
דשנים 0.5	3747	1425	-28	-1.1	-2825
[illegible] 10.0	1090	14138	-19	-1.8	-18830
[illegible] 1.0	2899	85.0	+69	+2.4	+140
[illegible] 1.0	7732		+2		+10.0
[illegible] 5.0	5690	28.0	-10	-.2	-5.0
[illegible] 1.0	27200	50.0	-500	-1.8	-50.0
[illegible] 5.0	21980	40.0			+32.0
פרוקלאס ושה	593	2387	-2	-.3	-4484
פרוקלאס אופ 1	217	5804			+1333
[illegible]	4858	250	-230	-4.5	-250
[illegible] 1	2920	6.8	-50	-1.7	-11.0
ביצוע חלקי 54.50%					
[illegible] 1	111.0	4951			+4951
תיא 5ש"ח	4560	237	-30	-.7	-284
פרוטארים 10.0	43900	81.0	-515	-1.2	-39.0
תרד א 5.0	9200 תב	124	-670	-6.8	-126
[illegible]	13709	751	-351	-2.5	+74.0
ים המלח ושה	3023	1953	+8	+.3	-1267
מכרכימיים 10.0	898	14639	-7	-.8	-11988

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

כתר ושה	243 תב	10088	-13	-5.1	-33906
[illegible]	9480				
[illegible]	6000	2.0			-2.0
[illegible]	9550	218	+359	+3.9	+330
[illegible]	1908	505			-336
[illegible] 1.	686	127			-866
[illegible]	57700		-500	-.9	-6.0
[illegible] 1.0	3200	229			-220
[illegible] 0.1	587	3145			-108
[illegible] 0.4	331	1700	-10	-2.9	-2300
תעל ב 0.2	20501	164			-6.0
מפעלי נייר 10.0	403148	9.0	-4072	-1.0	-10.0

תעשיות שונות

אגרין 1.0	385	3745	-15	-3.8	-2803
אגרין 5.0	194.0	540			-410
[illegible] ושה	3100	83.0	+70	+2.3	+125
ה.ג.פלק ושה	1670 תב	1741	+90	+5.7	+1893
ה.ג.פלק 5שה	1280	1274	+30	+2.4	+1274

השקעות תעשיה

כור בב 1.0	9189	430	-251	-2.7	-291
כלל תעשיות אופ	192.0	60428	-10.0	-5.0	-67397
כלל תעשיות אג"ח	114.0	134374			
					-100269
מרכזית ב 0.1	14128	173	-288	-2.0	-182
כלל תעשיות 1 ושה	260	49531	-5	-1.9	-89104

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אמריקה ש	7600	89.0	-200	-2.5	-169
איקוכוה ושה	69.0	30838	-1.0	-1.4	-1680
אלגר ע"כ וש"ח	1564	468			+812
אמיק 1.0	— לא נסחר				
אמיק 5.0	— לא נסחר				
גחלת השקעות ושה	1240	175	+30	+2.5	+235
ביצוע חלקי 67.30%					
גזרה אופ א	962	252	+12	+1.3	+20.0
גזרה אגח 1	105.0	17800			+11380
דנבאר וש"ח	720	671	-6	-.8	-121
דנבאר 5ש"ח	510	819	-1	-.2	-1019
חברה לישראל 5שה	4820	1400	+60	+1.3	+3282
חלפמן 0.1	121000				
חלפמן 1.0 ש	23400	87.0	-250	-1.1	-53.0
אספא א 0.5	26734	21.0	-500	-1.8	-56.0
ביצוע חלקי 86.20%					
פועלים השק וש"ח	1045	9053	-10	-1.0	-7350
דיסק השק אופ	1560	16196	-70	-4.3	-35057
דיסק השק אג"ח	115.0	116891			
			-1.5	-1.3	-195082

[illegible]

מודדי השק ש	35530	70.0	-50	-1	-63.0
נשק אגח 124	13261				
[illegible] ושה	2210	200	+60	+2.8	+376
ביצוע חלקי 84.50%					
[illegible]	1498	600	-12	-.8	-850
[illegible]	13100 תב	511	+800	+6.5	+844
[illegible] 0.1 א	1744	277	+36	+1.5	+39.0
כלל ישראל 50.0	1520	1265	-19	-1.2	-1834
[illegible] ושה	505	1400			+1044
ביצוע חלקי 99.50%					
[illegible]	407	300			+700
[illegible]	225	2550			-1917
[illegible] 1	122.0	5868	+.5	+4	+24000
[illegible]	3260	1284	-40	-1.2	-431
[illegible] 0.1	9500 תב		-500	-5.0	-361
[illegible] 0.5	7060	336	-240	-3.3	-435
[illegible] 2.0	16000	484	+501	+1.9	+311
[illegible]	101.0	22355	+1.0	+1.0	+37446
[illegible]	73.0	8525			+4880
[illegible] 2	56.0	81778	+1.5	+2.8	+60542
[illegible] 1	101.0	14560			+10552
[illegible] 2.0	10884	289	-166	-1.5	-327
[illegible]	1314	5074	-20	-1.5	-4154
[illegible] לישראל ושה	5184	2758	+151	+3.0	-2896
[illegible]	2920	2167	-15	-.5	-3780
כלל ישראל 10.0	1489	8982	-15	-1.0	-6187

נסחרות במט"ח

— הפסקת מסחר

רשימה מקבילה

שרותים

הראל 1.0	1621	13.0			-56.0
י.ס.ק.ל. ושה	359	1500	-40	-10.0	-3970
ביצוע חלקי 72.50%					
קונסורטיום 0.1	— לא נסחר				
קונסורטיום 0.5	— לא נסחר				
שקף ושה	675	526	-25	-3.6	-716
תבל ושה	351	1861	+6	+1.9	+2317

מלונאות ושרותי תיירות

גני הדר וש"ח	185.0	27050	-4.0	-2.1	-13034
גני הדר אגח 1	136.5	12336	-1.5	-1.1	-5336
תדירה ישראלית 1	60.0 תב	54600	-30.0	-27.3	-71830

מחשב ושרותי מחשב

רשק מיכון 1.0	8210	293	-190	-2.3	-173
כלל מחשבים 1.0	8000	75.0	-201	-2.5	-102
משוב 1.0	350 תב	1018	-20	-5.4	-1018
משוב אופ 1	273	500	-37	-11.9	-1792
ביצוע חלקי 50.00%					
רשף ושה	920	2021	+17	+1.9	+2021

נדל"ן בינוי ופתוח

אבגולים וש"ח	1950	278	-49	-2.5	-78.2
בן-יקר גת 1.0	— הפסקת מסחר				
[illegible] 1.0	— הפסקת מסחר				
[illegible] 5.0	— הפסקת מסחר				
עזר 3.0	1900	2611	-78	-3.6	-1244
רסקו מבנב	2900	161	-100	-3.5	-140
רסקו רג	2469	178	-1		-28.0

חקלאות

שו-הר 0.1שה	2000	645			-5.0
שו-הר אופ א	939	797	-1	-.1	-697

טקסטיל והלבשה

מיפ גליק 1.0	— לא נסחר				

מתכת ומוצריה

אוקבנו 5.0	— לא נסחר				
מתכת סרום 1.0	105.0	4160	+3.0	+2.9	+5190

מוצרי בניה

אלקול ושה	217	5663	+7	+3.3	+1337
אלקול אופ 2	87.0	14800			-4168

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

דקסטר 1.0	2550		+70	+2.8	+50.0
נקה ושה	6329	207	-340	-5.1	-238
ת.ג.ל. 1.0	2310	55.0			-55.0
ת.ג.ל. 5.0	2380	65.0	+100	+4.4	+64.0

תעשיות שונות

גולן וש"ח	665	1116	+8	+1.2	+1571
מי-חן וש"ח	490	673			-382

השקעה בתעשיה

כאגרי טכנולוגיה	151.0	2852	-5.0	-3.2	-5645

חברות השקעה

אמשר בב 1.0	1485	767	+46	+3.2	-4602
ישום וש"ח	316	14847	-7	-3.1	-13212
ישום אג"ח-אופ	126.0	63500			+46975
לבנוף ושה	2700	403			-477
לבנוף 5שה	850 תב	607	-89	-9.5	-1246
עד השקעות וש"ח	3080	33.0	-20	-.7	-33.0
עד השקעות 5ש"ח	1700	249			-199

חיפושי נפט

דלק חיפושים 1.0	4620	534	+209	+4.7	+494
דלק חיפושים 5.0	2550	482	+50	+3.0	+573
דלק נפט אופ 2	1900	256			-212
פז חיפושי נפט	— הפסקת מסחר				
י.ג.א.ל. 5.0	736 תב	25344	+37	+5.3	+43398
[illegible] 1.0	6305	90.0	+4	+.1	+63.0
[illegible] 5.0	3400	635			-42.0
פריאור ב 0.03שה	7050	188	-350	-4.7	-269
ביצוע חלקי 85.50%					
נפטא ש	2814000	1.0	-60000	-2.1	-5.0

מעותנים

הבינלאומי	9087	8975	-.24	2582	9
[illegible]	300	299	-.99	43631	12
כלל-סחר	490	481	.21	73951	30
שופרסל ב'	11875	11786	-.50	1881	13
דיסק ל'	2970	2911	-1.99	6507	12
אפריקה-1	49160	48426	-1.00	591	10
אזורים	1346	1329	-.75	25515	18
נכסים ובנ'	3779	3751	-2.24	3700	11
השקעות הי"ש	75173	74418	-1.50	377	19
כלל-נדל"ן	822	816	-.97	23459	11
עלית	18948	18756	-2.25	577	6
פולגת ב'	1159	1153	-.52	9099	12
קסקאי פת	4715	4619	-1.01	2318	9
אלרון	350291	344176	-1.50	12	5
נבע	13709	13709	-2.50	3271	34
ים המלח	3045	3023	.27	5193	9
פטרוכימים	900	898	-.77	47639	25
נייר חדרה	403148	403148	-1.00	75	23
[illegible]	14272	14128	-2.00	773	8
כלל תעשיות	263	260	-1.89	181531	21
אר די בי פ	10940	10884	-1.50	1889	16
אלרן ע' ש	1331	1314	-1.50	9574	10
[illegible] 1	5184	5184	3.00	8678	28
[illegible] השקעות	2964	2920	-.51	12007	31
כלל ישר' 10	1493	1489	-1.00	23382	17

הכרזות

ריפוי והרזיה

שוק המציאות

ירושלים

הלוואות

רוצים לקנות

רהיטים

מקררים

חיות בית

מכוניות

עסקים

עיריית רמת-גן

דרוש מנהל מערכות מידע

לניהול יחידת מחשב

כישורים – נסיון מוכח של 5 שנים בניהול מערכות, ארגון ושיטות סביבת מערכת מחשב I.B.M 9370 מערכת הפעלה DOS – VSE.

תנאים – בהתאם לסבלאות השכר במגזר הציבורי בהתאם לכישורי המועמד.

מועמדות יש להגיש בכתב עד יום 30.9.87 לעיריית רמת-גן ת.ד. 5 למנהל המנגנון.

אורי עמית ראש העיר

בית הספר התיכון ע"ש סוקולוב (גימנסיה סוקולוב לשעבר)

דרוש/ה

מורה למתמטיקה

(אפשר בוגר/ת סמינר)

לפנות: 03-839863, 03-822766

דרושים מידית סטודנטים

03-981201, 03-981202

תדיראן תסיים ברווח מזערי של 4 מיליון דולר את 1987

המכירות יסתכמו ב־765 מיליון דולר – גידול 26%

מאת מוריה אבנימלך

תדיראן תסיים גם את שנת 1987 ברווח מזערי של 4 מיליון דולר המהווה כחצי אחוז מכלל מכירותיה.

מכירות תדיראן יסתכמו השנה ב־765 מיליון דולר – גידול של 23% בהשוואה לשנה קודמת: 9% מגידול המכירות נובע ממיזוג אלישרא ושלכוד ר־14% הוא גידול בקבוצות הותיקות.

מכירות תדיראן גדלו עד לשנים האחרונות בקצב שנתי ממוצע של 20%. בשנתיים האחרונות נעצר הגידול, והמכירות ב־1985 גדלו ב־3% בלבד וב־1986 ב־8%. השנה תחזור תדיראן לקצבי הגידול שאפיינו אותה בעבר.

תדיראן שרווחיותה נפגעה בשנתיים האחרונות בגלל החלשות הדולר וקיצוץ תקציבי הבטחון, הצליחה לקצץ את הוצאותיה השנה ב־50 מיליון דולר באמצעות פטורים, בעיקר ברמות הגבוהות, קיצוץ שכר, צמצום השקעות וקיצוץ בתקציבי פיתוח.

השקעות תדיראן במחקר ופיתוח יעמדו השנה על 65 מיליון דולר ומהווים 8.5% ממכירות החברה, לעומת 11־12 אחוזים בשנתיים הקודמות.

נאמן: תדיראן מתכננת הנפקת מניות בארה"ב ב־89

חברת תדיראן מתכוונת לגייס הון מניות בארה"ב ב־1989, לאחר שתשיג שיפור ברווחיותה.

מנכ"ל תדיראן יגאל נאמן תיאר את הערכות החברה במטרה להימנע מהזדקקות למקורות אשראי יקרים. לדבריו, החליטה תדיראן לא לגייס הון באמצעות הנפקת אגרות חוב במחירים הקיימים היום בשוק ההון בישראל, להימנע בתנאים אלו מהגדלת החוב החיצוני ולממן את פעילותה ממקורות עצמיים. בנוסף לכך פועלת החברה לשיפור מבנה ההון ולהחלפת אשראי לזמן קצר באשראי לזמן ארוך.

מקור מימון נוסף הנו מכירת מניות בחברות־בת לשותפים או לציבור ומכירת נכסי נדל"ן המצויים כיום בבעלות תדיראן.

נאמן דיבר בפורום הבכיר לניירות ערך של המרכז הישראלי לניהול.

כור מתכת תשקיע 4.5 מיליון שקל בציוד ובתהליכי הייצור

מאת דני גוב

חברת "כור מתכת" מבצעת בימים אלה תכנית השקעות מקיפה כדי לנסות ולהחלץ מההפסדים אליהם נקלעה בשנים 1985־1986. תכנית השקעות המתוכננת היא בהיקף של 4.5 מיליון שקל, מתוכן השקעות בסך של כ־2.5 מיליון שקל ביחידות הקונסטרוקציות בציוד, העמקת הייצור ותגבור מערך עבודות החוץ, וסך של 1.2 מיליון שקל ביחידות הארמטורות באוטומציה, שיפור תהליכי ייצור וציוד לייצור מוצרים חדשים שפותחו במפעל.

עד היום הושקעו בתכנית כמיליון שקל.

החברה אמורה לקבל הלוואה בסך של כ־5 מיליון שקל מתמורת כספי ההנפקה של כור הנפקות.

המרכיבים העיקריים אשר השפיעו על ההפסדים בשנים 1985־1986 הינם בין היתר הקפאת שער הדולר והחלשותו בשוק העולמי (כשליש מפעילות כור מתכת הינה יצוא לגרש הרולדי), קיטון של כ־70% בהזמנות מערכת הבטחון (סימת) וירידה בביקוש למבני מתכת (יחידת מפעלי הנדסה).

יצוין, כי לחברה שבעה מפעלי תעשייה בהם ארבעה באזור התעשייה בחולון (חמת ארמטורות, סימת - מכונות ועיבוד שבבי, חמת הנדסה - מבנים ומתקנים ומפעל לתכנון פרויקטים) - מפעל המתכת אגן בבת־ים ומפעל וולקן הנדסה במפרץ חיפה וכן שלוחה של מפעל סימת בקרית שמונה.

במפעלים מועסקים כ־1,020 עובדים.

נדל"ן / דני גוב

המשביר לצרכן יפתח את הכל־בו ה־21 ברשת בחיפה בפסח 1988

הכל־בו ה־21 של רשת "המשביר לצרכן" במרכז חורב, בשכונת אחוזה בחיפה, יפתח לציבור בפסח 1988. הכל־בו יהווה חלק ממרכז קניות גדול הנבנה במרכז אחוזה על ידי הקבלן א. גורדי. הפרויקט ישתרע על שטח של כ־1,200 מ"ר.

המבנה ימסר לרשת בסוף השנה אך עד פסח הבא היא תפעל להכנתו לפעולה, במקום יהיה חניון.

שמאי המקרקעין: שוק נדל"ן יתייצב פידיון המניות לא ישפיע

שמאי המקרקעין, יצחק ברמן ואהוד המאירי חברי לשכת שמאי המקרקעין מעריכים כי השוק עומד להתייצב דולרית בטווח הקרוב. להערכתם קיימת אפשרות של עליית מחירים דולרית, מקומית, לקראת מועד הבחירות.

להערכת שמאי המקרקעין פידיון המניות הבנקאיות באוקטובר לא ישפיע על השוק מאחר ומדובר בסכומים בסלים בממוצע של 5,000 עד 7,000 דולר לפרט המחזיק בבנקאיות וזהו הסכום הממוצע המוחזק על ידי 90% מבעלי המניות הללו, לפיכך לא תהיה לפידיון השפעה על שוק הדירות המקרקעין.

עליית מחירי הדירות באחרונה היא מלאכותית, אומרים ברמן והמאירי. מאז מפולת המניות ב־1983 הסתמן מפנה בשוק המקרקעין והחלה שתיקה במונחים ריאליים באשר המשק היה שרוי באינפלציה גבוהה והמחירים ירדו ריאלית. מאחר והשוק התנהל על בסיס דולרי הוא נשחק דולרית עד להקפאת הדולר עם הנהגת התכנית הכלכלית. המחיר מאז יולי 1985 ועד היום עלה בכ־50% ומחירי הדירות לא עלו דולרית מאז תחילת 1987 לכן נוצר פער של כ־50% במונחים שקליים. הפער הזה הלך ונסגר היום ולכן נדמה כי ישנן עליות מחירים ניכרות בשוק זה.

מצב השוק אומרים המאירי וברמן, מושפע מרמת הביקושים. הביקוש בארץ הוא מקומי, כאשר ישנם אתרי בנייה ומקומות בהם המחירים תקועים (ואינם עולים כלל. הביקוש הנוכחי הם אומרים מקורו בבעלי הון שניצלו את הדולר המוקפא ופנו להשקעות אחרות.

להערכת חברי לשכת שמאי המקרקעין מסתמנת באחרונה מגמה חדשה של רוכשי דירות בערים הגדולות ובעיקר תל אביב מגילאי 50 ומעלה, המתגוררים באזורי וילות בפריפריה בשל סיבות כמו ילדים שעזבו את הבית, בתים גדולים על גג מבוגר, התחבורה קשה - מסתמנת מגמה של חזרה למרכזי העיר. זהו ביקוש בקותיר לדירות פאר בעיקר בתל אביב.

האוצר מכין מלאי קרקעות לבנייה

משרדי האוצר והבינוי יפעלו במשותף להכנת מאגר של מלאי קרקעות זמין לבנייה. בדרך זו ניתן יהיה לקצר באופן משמעותי את הליכי הרישוי ולגשת לבנייה מהירה - אם אכן יהי הצורך בכך - כך הבטיח משה הבא, המשנה למנכ"ל. למימונה - על התקציבים באוצר לראשי המוסד המאוחד לענף הבנייה.

ראשי המוסד קבלו על הסחבת הנמשכת שנים בקבלת אישורי בנייה. מצב זה גורם לכך, שמשקיעי חוץ נרתעים מלהשקיע בנדל"ן בישראל בגלל משך הזמן הארוך הכרוך בקבלת אישורי בנייה. תהליך זה גורם גם לכך, שכאשר נוצר צורך בתוספת בנייה אין אפשרות להפעילה במהירות הדרושה, משום שקרקעות אינן זמינות.

משה הבא אמר, כי הוא מודע לחריפות הבעיה ולכן יפעלו משרדי הממשלה להכנת מאגר קרקעות שיהיה זמין לבנייה בכל הארץ.

יתכן ביטול מס מעסיקים בבנייה צבורית

משרד האוצר יבדוק אפשרות לביטול מס מעסיקים בגובה 4% המוטל על הבנייה הציבורית. מס זה מייקר את הבנייה הציבורית המסובסדת ברובה על ידי הממשלה. ראשי החברות הקבלניות פנו לאוצר וקבלו על האבסורד הנמשך שנים רבות לפיה בעוד על הבנייה למגורים קיים פטור ממס מעסיקים הרי על הבנייה הציבורית מוטל מס זה.

לדבריהם, מס זה חוזר לממשלה בדלת האחורית, משום שהיא מממנת את הבנייה הציבורית. לפיכך, הם טוענים, יש לבטלו על הענף כולו. ההכנסה לאוצר ממס זה היא שולית ביותר ולכן גם מטעם זה יש לבטלה. ראשי החברות הקבלניות קיבלו הבטחה מהאוצר שהנושא ייבדק.

מיכרזי מינהל: חצי מיליון שקל למגרש בבת־ים

חברת "אב.ס.א.ל." זכתה בימים אלה במכרז של מינהל מקרקעי ישראל להחברת מגרש באזור התעשייה בבת־ים. עבור המגרש בשטח של 5,027 מ"ר תשלם החברה חצי מיליון שקל (לא כולל מע"מ). מחיר המינימום היה 537 אלף שקל.

המינהל פרסם בימים אלה מכרז להחכרת שני מגרשים לבניית 54 יחידות דיור ברובע ט"ו באשדוד. שני המגרשים משתרעים על שטח של 20 אלף מ"ר. שטח כל דירה 130 מ"ר. בחזית המבנים יוקם מרכז מסחרי על שטח של 250 מ"ר. הוצאות הפיתוח הן כמיליון שקל (לא כולל מע"מ).

המינהל גם מציע להחכיר מגרש למלאכה ולמסחר באזור התעשייה תלפיות בירושלים. קיבולת הבנייה 2,800 מ"ר בשלוש קומות. מחיר המינימום כולל הוצאות פיתוח במיליון שקל (לא כולל מע"מ).

בראש העין מציע המינהל מגרש לבנייה למגורים על שטח של 524 מ"ר. מחיר מינימום כולל הוצאות פיתוח וללא מע"מ כ־28 אלף שקל.

בישוב הבדואי רהט בנגב, מוצע להחכרה מגרש להקמת סופר־מרקט על שטח של 6,200 מ"ר. מחיר המינימום, כולל הוצאות פיתוח, כ־215 אלף שקל. בבית דגן מציעים 7 חצאי מגרשים לבנייה דו משפחתית במסגרת תכנית "בנה ביתך".

הוכפלו הכנסות המינהל

הכנסות מינהל מקרקעי ישראל בארבעת החודשים הראשונים של שנת התקציב אפריל־יוני 1987 הגיעו ל־70 מיליון שקל, כפול מהכנסות בתקופה המקבילה אשתקד. מנהל המינהל, משה ליפקה אומר, כי בתקופה זו ביצע המינהל 46% מתכנית תקציב ההכנסות לעומת 28% שביצע באותה תקופה אשתקד.

"סביוני דניה" שכונה חדשה בכרמל

חברת "דניה סיבוס", השייכת ל"אפריקה ישראל להשקעות", תוכנת על שטח של 110 דונם מול שכונת דניה, שכונת יוקרה של 450 יחידות דיור. אפריקה ישראל השקיעה בפרויקט כ־60 מיליון דולר. במקום יהיו דירות של 3 עד 6 חדרים, אפשרות לתכנון עצמי, תכנון שכונתי־כולל המציע מרכז מסחרי, מכוני ציבור, שני גנים ציבוריים וקאונטרי־קלאב. בשכונה יופעלו חברות אזעקה ושמירה, טלויזיה במעגל סגור ואינטרקום טלויזיוני בכל דירה.

מחיר הדירות נע בין 105 ל־150 אלף דולר.

"אלישרא": מתחיל המשא ומתן על פיצויי פרישה

מאת חיים ביאור

הנהלת חברת "אלישרא" מוכנה לשלם פיצוי בסך 50 אלף שקלים לכל עובד שיאלץ לפרוש בעקבות מיזוג החברה עם "תדיראן".

מחרתיים יחל במלון "קונקורד" בתל־אביב השלב המכריע במשא ומתן בין ההנהלה לבין ועדי העובדים במפעל, בהשתתפותם של אנשי מועצת פועלי בני ברק.

מחוגים המקורבים למו"מ נמסר שנציגי העובדים מסתייגים מהסכום שנקבה ההנהלה כפיצוי לאלה שייפלטו מעבודתם במפעל. נציגי העובדים גורסים שהסכום חייב להיות סכום משתנה, בהתאם לרמת שכרו ולשנות הוותק של הפורש.

הנהלת "אלישרא" מתכוונת לצמצם את מספר העובדים במפעל בכ־100, מתוך כ־1,300 עובדים. ועדי העובדים טוענים שאפשר להסתפק במספר מפוטרים קטן בהרבה. הוועדים דורשים שבכל מקרה לא יובאו למפעל בבני ברק עובדים מחטיבת הקשר של "תדיראן" בחולון, כדי שלא ייפגע מעמדם של העובדים ב"אלישרא".

ציקלון תפסיד עבודות ב־10 מיליון דולר מביטול הלביא

מאת דני גוב

חברת מוצרי התעופה "ציקלון" מכרמיאל תפסיד עבודות בהיקף כספי כולל של כ־10 מיליון דולר בגלל ביטול פרויקט הלביא, כך אומר ל"דבר" מנכ"ל החברה, גדעון גורן.

לדברי גורן, החברה לא היתה מעורבת בפיתוח כמפעל יצרני, אך בהתאם לסיכומים עם התעשייה האווירית ומשרד הבטחון, אמורה היתה החברה להשתלב בייצור הסדרתי החל מהשנה הבאה.

היקף העבודה המתוכנן היה 100 אלף דולר למטוס. מאחר ודובר על השתתפות בעבודות לכ־100 מטוסים מדובר באובדן עבודות בכ־10 מיליון דולר.

ביטול הפרויקט גם מנע גיוסם של 40 עובדים חדשים לחברה, שהיו אמורים להשתלב בעבודות לפרויקט. יצוין עם זה, כי ציקלון ממשיכה בימים אלה לגייס עובדים במסגרת תכנית הפיתוח שלה, ללא קשר ללביא.

העבודות שהיתה ציקלון אמורה לבצע היו אלה: מכלולי מבנה השייכים לגוף המטוס, חרטום, זנבון, דלתות תא מנוע, ארגז תחמושת.

גורן אומר ל"דבר", כי הוא חושש שבלהיטות הפוליטית הנוכחית לפצות את עובדי התעשייה האווירית על אובדן הפרויקט יישכחו המפעלים הקטנים האחרים שהיו כרוכים בפרויקט וזאת משום מניעים פוליטיים להשביע את רצון עובדי התע"א.

כתבנו מציין, כי גורן היה בשעתו סגן ראש פרויקט הלביא לייצור בתעשייה האווירית.

הוצאות שיא להנפקת קונסורציום – 27% מהתמורה ממי שאינם בעלי עניין

מאת מוריה אבנימלך

עמלות החיתום והוצאות ההנפקה האחרות הכרוכות בהנפקת קונסורציום החזקות עולות לכדי 27% מכלל התמורה בניכוי חלקם של בעלי עניין. הוצאות אלו, ללא תקדים בהנפקת חברה בבורסה, הן למרות שהחברה יוצאת ללא חיתום למעשה, כשחיתום, מוריץ את טוכלר, התחייב לחיתום רק לגבי 10% מהיחידות המוצעת.

חברת קונסורציום החזקות הנסחרת בבורסה יוצאת בהנפקה בדרך של זכויות ומנסה לגייס סכום ברוטו של 912 אלף שקל, מזה 182 אלף שקל מבעלי העניין בחברה המחזיקים 20.2% מהון המניות והיתרה מבעלי מניות שאינם בעלי עניין.

הוצאות ההנפקה מגיעות ל־197 אלף שקל, ואם תמכר כל ההנפקה תגיע התמורה נטו, ללא תמורה מבעלי עניין, ל־530 אלף שקל בלבד.

קונסורציום החזקות נמנית על החברות הנסחרות ברשימה המקבילה המאופיינת בעלות הנפקה גבוהה. כך גייסה "הובלי" הון מניות בעלות של 21% בחודש יוני, בעוד חברות כ"פריקלס", "איתן" ו"החברה הכלכלית לירושלים" גייסו הון בעלות של 5%.

בחברת "מתכת כדורב", היוצאת אף היא ב"הנפקת זכויות אף היא ללא חיתום מלא (מוריץ את טוכלר מתחייב לחיתום של 10% בלבד) תגיע עלות ההנפקה ל־6.5% או 7.5%) כשמנכים את חלק בעלי העניין.

שתי החברות יוצאות גם עם אופציות, שאם ימומשו, בעוד שנה, יקטינו את העלות הכוללת של ההנפקה.

מה קובע עלות הנפקה?

המחלקה הכלכלית של הבורסה לניירות ערך ניתחה את עלות ההנפקה של חברות ותיקה כמה מרכיבים:

★ הוצאות קבועות שאינן תלויות בגודל ההנפקה.
★ הוצאות משתנות המשקפות את גודל ההנפקה.
★ פרמית סיכון הקשורה באופי החברה ובמצב השוק.
★ קשרים קבוצתיים בין המנפיק והחתם.

חברה טובה, היוצאת בתקופת שוק נוח בהנפקה גדולה ויש לה קשרים קבוצתיים עם החתם תנפיק בזול.

חברות ברשימה המקבילה מאופיינות במחיר הנפקה גבוה אך גם כאן יש הבדלים.

הפסנט האחרון, יציאה ללא חיתום, כשהחתם חותם־על־התשקיף אך מתחייב לרכוש רק אחוז קטן מההנפקה, מאפשר גם לחברות מפסידות שאיבדו את כל ההון שלהן לצאת להנפקה בדרך של זכויות.

במסמך רקע לדיונים הכלכליים:

בנק ישראל מזהיר מהאצת האינפלציה וגידול הגרעון במאזן התשלומים אם יעלה השכר ולא יקוצץ התקציב

מאת סופר "דבר" בירושלים

בנק ישראל מזהיר מפני האצת האינפלציה והרעת מאזן התשלומים בשנה הבאה, אם ינתנו תוספות שכר במשק ולא יבוצעו קיצוצים בתקציב.

במסמך שהכינו כלכלני הבנק לקראת גיבוש המדיניות הכלכלית לשנת 1988, מוצע לבצע קיצוץ נוסף בתקציב המדינה כדי להקטין את הגרעון בתקציב לשיעור של אחוז וחצי מן התוצר. הקיצוץ בתקציב נדרש בין היתר כדי לקזז את השפעת פדיון מניות הבנקים הצפוי בשנה הבאה, למנוע עליה בריבית ולצמצם ביקושים מקומיים.

בנוסף לכך מתנגד בנק ישראל לכל תוספת שכר במשק, בעיקר במגזר העסקי. בלא תוספות שכר ועם קיצוץ נוסף בתקציב המדינה ניתן יהיה, לדעת כלכלני בנק ישראל להקפיא את שער החליפין עד סוף שנת 1988 לפחות ולהוריד את האינפלציה לפחות מעשרה אחוז לשנה.

לעומת זאת, מזהירים כלכלני בנק ישראל, אם יעלה השכר במשק בשיעור ריאלי של 5 אחוז ב 1988 ותקציב המדינה לא יקוצץ, התוצאה תהיה עליה נוספת ברמת המחירים בשנה הבאה בשיעור 6 אחוז האצה של האינפלציה קפאון בתוצר והחמרה במאזן התשלומים.

במקרה של תוספות שכר תאלץ הממשלה לפחות את השקל וכתוצאה מכך תואץ האינפלציה ל 2 אחוז לחודש כלומר שלושים אחוז לשנה וזהו שיעור כפול כמעט מהאינפלציה הצפויה ב־1987 15% עד 17%. הגידול בצריכה הפרטית יגביר את היבוא וימתן את היצוא וכתוצאה מכך יורע מאזן התשלומים בשנה הבאה בכביליארד דולר בהשוואה ל 1987. על פי תסריט זה גם התוצר לא יגדל בשנה הבאה אלא באחוז אחד לעומת 4 אחוז ב 1987.

מסמך זה של כלכלני בנק ישראל עומד כעת במרכז הדיונים על גיבוש המדיניות הכלכלית לשנה הבאה. דיונים אלה יכנסו להילוך גבוה לאחר החתימה על הסכם השכר בשירות הציבורי ועם שובו של שר האוצר משה נסים מחו"ל.

"נון תעשיות" של "כור" משקיעה 2 מיליון שקל במיחשוב הייצור

מאת דני גוב

חברת "נון תעשיות שימורים" השייכת לקונצרן "כור", מבצעת בימים אלה תכנית השקעות נרחבת בהיקף של כ־2 מיליון שקל, המיועדת להרחבת קווי ייצור קיימים ומיחשוב תהליכי הייצור לעיבוד תירס, פלפלים חריפים ליצוא ודגים.

עד כה, הושקעו במסגרת התכנית, כרבע מיליון שקל. החברה אמורה לקבל מהקונצרן עוד מיליון שקל לצורך ההשקעות בהרחבת הייצור.

המפעל המוקם בנווה ים מעסיק כ־190 עובדים. אשתקד הפסידה החברה בין הסאר בשל הקפאת שער החליפין של הדולר והחלשותו בשוק העולמי. השנה לאור העובדה, שכ־75% ממכירות החברה הן ליצוא והקפאת המחירים בשוק המקומי. אשר היתה אפקטיבית בביזהר בשוק המזון, גרמה לשחיקת רווחיות מוצרי נון אשר היו כפופים להקפאת המחירים.

גידול של 25% בעסקי חברת הביטוח המגן

מאת מאיר תדמור

במחצית הראשונה של 1987 היה גידול של 25% בהיקף עסקי חברת הביטוח המגן. גידול חד נרשם בעסקי ביטוח החיים – גידול של 48% בערכים דולריים, על כך מסר מאיר קרתי מנכ"ל החברה. המעבר של החברה למשרדיה החדשים בבית המגן תרם אף הוא לגידול בעסקי החברה.

השבוע יגיעו לישראל כאורחי החברה 40 מנהלי חברות ביטוח מארה"ב וממדינות באירופה, והמשקיעים מדרום אפריקה שבכספם הוקם הבנין, למסיבת חנוכת הבנין.

בנק דיסקונט מפעיל אשראי מיוחד למגזר העסקי

מאת מאיר תדמור

בנק דיסקונט מעמיד לרשות הסוחרים הסדרי אשראי מיוחדים להון חוזר, שיפוצים והשקעות בעסקים בסכומים מוגדלים ובתנאי ריבית מועדפים. ינתנו הלוואות בסכומים של עד 50 אלף ש"ח לתקופה של 25 עד 60 חודש בריבית צמודה של 10.3% וכן הלוואות בריבית פריים + 1.25% לחודש.

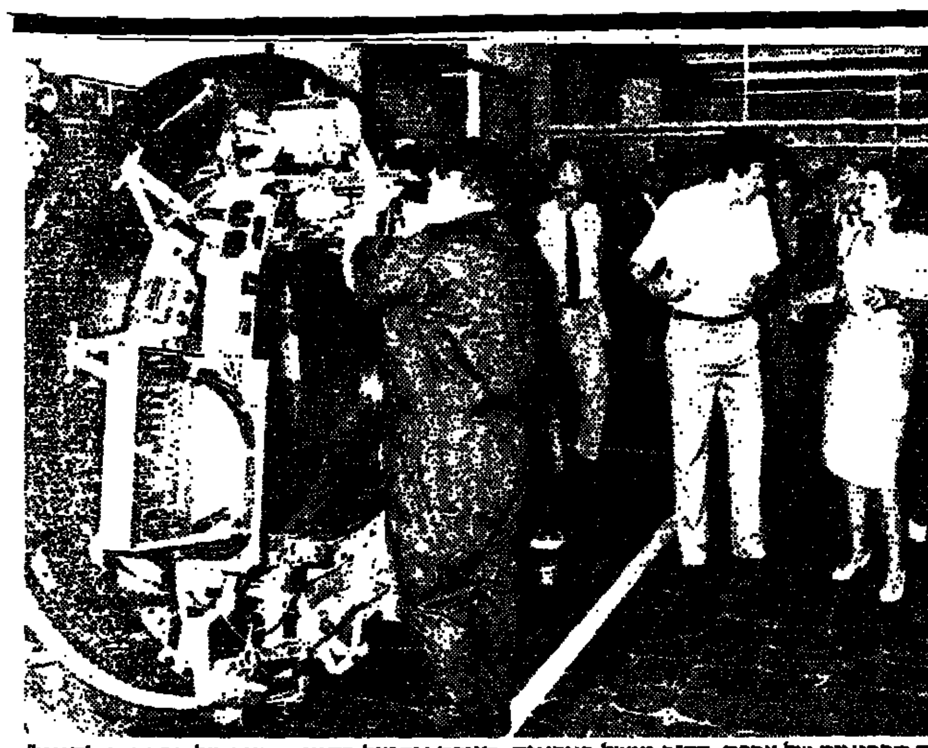

שרת הבריאות של צרפת הד"ר **מישל בארזאק**, סיירה אתמול בקווי הייצור של חברת "אלסינט" בחיפה. השרה הודיעה כי משרדה שוקל לאשר רכישת מוצרי אבחון והדמיה אלקטרוניים חדשים מתוצרת "אלסינט" לשימוש במערכת הבריאות בצרפת. במקביל קראה הד"ר בארזאק ל"אלסינט" להגדיל השקעותיה בחברת הבת שלה בצרפת ולייצר חלקים רבים יותר ממערכותיה המתוחכמות בצרפת. נשיא "אלסינט", בני פלד, תיאר לפני השרה את מיגוון מוצרי החברה ותהליכי הבראתה הכלכלית.

יצוא "כתר פלסטיק" ב־1988 יגדל ב־40% ל־21 מיליון דולר

מאת דני גוב

גידול חד ביצוא חברת "כתר פלסטיק" צפוי השנה. להערכת מנהל המפעל, סמי סגול, צפוי השנה גידול של 40% לסך כולל של כ־21 מיליון דולר.

בימים אלה מנהלת החברה מו"מ מתקדם עם ענק אירופי העוסק בייצור ריהוט מפלסטיק - גרופילקס - מצרפת וכן עם חברת הענק הגרמנית - קטלר - על שיתוף פעולה והזמנות מהחברה הישראלית.

כדי להערך להגדלת ההזמנות ליצוא, רכשה החברה בגרמניה מכונת הזרקה ענקית במשקל של 140 טונות, שתגיע ארצה בחודש הבא. המכונה תוצב במפעל החדש ההולך ומושלם בימים אלה בכרמיאל. המכונה מסוגלת לייצר 2000 כסאות גן ביום.

יצוא החברה השנה יגיע ל־13 מיליון דולר ויכוון בעיקר לארה"ב, אנגליה, גרמניה, איטליה וספרד.

לאוטמן: הגידול הריאלי ביצוא התעשייתי השנה – פחות מהמצופה

מאת דני גוב

הגידול הריאלי ביצוא התעשייתי בשנת 1987 יהיה נמוך מהמטרה שהציבו לעצמם התעשיינים ופחות מקצב הגידול השנתי הממוצע של היצוא התעשייתי בשנים האחרונות, כך מעריך נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן.

לאוטמן אומר, כי חוגים כלכליים משמיעים הערכות אופטימיות ביותר על המגמות ביצוא התעשייתי השנה. אמנם בדולרים שוטפים הגידול הוא משמעותי, 14%, וללא ספק יש לכך השפעה חיובית על מאזן התשלומים, גם אם גידול זה רחוק עדיין מקצב הגידול של היבוא, אך קרוב לודאי שהגידול הריאלי של היצוא התעשייתי נמוך במידה ניכרת מאחוז זה ועיקר הגידול ביצוא נובע מעליות מחירים בחו"ל, הנובעות מהחלשות הדולר בשנה האחרונה ומהמגמה החיובית במחירים של מספר ענפי יצוא כמו מזון וכימיה.

להערכת לאוטמן, הגידול הריאלי ביצוא התעשייתי ב־1987 יהיה פחות מהמטרה שהציבה התעשייה לעצמה.

רווחיות היצוא, אומר לאוטמן, עומדת על רמה נמוכה זה למעלה משנה ורמתה הנמוכה היא תוצאה ישירה של הכלים בהם השתמשה הממשלה בתכנית הכלכלית. לעובדה זו, מזהיר לאוטמן, עלולות להיות השפעות לטווח בינוני וארוך על התפתחויות היצוא.

במצב בו השכר עולה בקצב מהיר, האינפלציה היא 15% עד 20% בשנה ושער החליפין מוקפא, התעשייה העובדת ליצוא עלולה להיקלע למשבר.

גולדפרוסט תפסיד 2 מיליון דולר במחצית 1987

חברת גולדפרוסט מקבוצת כור־מזון תפסיד במחצית הראשונה של 1987 כ־2 מיליון דולר. כך הודיעה החברה לבורסה.

ב־1986 הצביעו הדו"חות הכספיים על רווח נקי של 860 אלף שקל.

דירקטוריון החברה אישר תכנית הבראה וכן אישר את מינוי יעקב הברפלד, עד כה מנכ"ל פרי הגליל למנכ"ל החברה.

הסוחרים: הבנקים מתנערים מאחריות על החזרי צ'קים ללא כיסוי בעסקים

מאת דני גוב

בעלי העסקים המאוגדים באיגוד לשכות המסחר טוענים, כי הבנקים מתנערים מאחריות בכל הקשור בתופעת הצ'קים החוזרים במגזר העסקי. בפניה לבנק ישראל אומרים ראשי האיגוד, כי בעקבות התגברות תופעת הצ'קים החוזרים נוהגים כיום חלק מבעלי העסקים לעכב את מסירת הסחורה למשלמים בצ'קים עד לאחר שוידאו סופית שהצ'ק שהופקד על ידם בבנק עבר במסלקה הבינבנקאית ולא הוחזר מחוסר כיסוי.

בדרך כלל, נאמר בפניה לבנק ישראל, טווח הזמן הנלקח בבטחון הוא יומיים, כך שהקונה מתבקש לבוא ולקבל את הסחורה שרכש לאחר שהמוכר וידא, כי חשבונו בבנק לא חויב בגובה הצ'ק שהוחזר (אם הוחזר) לאחר פרק זמן זה.

באחרונה נתקבלו באיגוד תלונות רבות לפיהן במקרים מסוימים החזירו צ'קים בטענה של חוסר כיסוי לאחר פרק זמן ארוך יותר, לעיתים עד שבוע ימים. זאת, כאשר הסחורות עצמן כבר נמסרו לקונה מאחר והמוכר היה משוכנע שלצ'קים היה כיסוי (חשבון המוכר לא חויב לאחר יומיים בטענה של חוסר כיסוי). במקרים אלה התנערו הבנקים, אומר האיגוד, מאחריותם בטענה שההחזרת הצ'ק באיחור נבעה מטעות של אי הגשת ההמחאות במועד למסלקה.

האיגוד מבקש מבנק ישראל להתערב בפתרון הבעיה בדרך זו: במידה ואין כיום מגבלת זמן לצורך הסדרת והעברת ההמחאות במסלקה הבינבנקאית, להגביל את משך הזמן ליממה אחת. וזאת, כדי למנוע מצב בו הבנקים יהיו יכולים להחזיר צ'ק בטענה של חוסר כיסוי מעבר לזמן זה.

תביעה אחרת היא לחייב את הבנקים לשאת בכל האחריות הנובעת מהחזר צ'ק בלא כיסוי, אם החזר זה יעשה לאחר פרק זמן של שבוע.

הפסדי כלל מחשבים במחצית הראשונה של השנה – גדלו

מאת מאיר תדמור

כלל מחשבים וטכנולוגיה הנמנית עם קבוצת כלל, הפסידה במחצית הראשונה של השנה 174 אלף שקל, לעומת הפסד של כ־5000 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מנהלי החברה מדגישים כי ההפסד לפני מס ומימוש נכסים, היה במחצית הראשונה של השנה קטן פי חמישה מההפסד בתקופה המקבילה אשתקד. לדעתם תוצאות אלו מסמנות שיפור בפעילות השוטפת של החברה כתוצאה מהקטנת עלויות וצימצום בכוח האדם.

הוצאות המימון היוו כ־5% מסך המכירות שהיו 14.1 מיליון ש"ח.

בתקופה הנסקרת קיבלה על עצמה החברה ניהולה של חברת סימטרון לפיתוח תוכנת תיב"מ, והיא נושאת, על פי ההסכם, ברווח או הפסד של סימטרון, העושה עתה מאמץ להגברת המכירות בארץ ובחו"ל.

הונה של כלל מחשבים היה בסוף יוני השנה 1.23 מיליון ש"ח לעומת 1.4 מיליון ש"ח בסוף 1986.

שערי מטבע חוץ ביום 13.9.87

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.55	1.62	1.55	1.62	1.55	1.62	1.5826	1.6024	1.5851	1.6049	1.5851	1.6050	1.5938
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.86	0.90	0.86	0.90	0.8775	0.8885	0.8789	0.8899	0.8786	0.8897	0.8830
1 ליש"ט	2.55	2.67	2.56	2.68	2.56	2.68	2.6133	2.6460	2.6091	2.6416	2.6090	2.6419	2.6266
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2618	0.2651	0.2622	0.2655	0.2621	0.2654	0.2638
100 ין יפני	1.09	1.15	1.09	1.14	1.09	1.14	1.1081	1.1220	1.1120	1.1258	1.1100	1.1239	1.1169
1 גולדן הולנדי	0.76	0.80	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7792	0.7890	0.7800	0.7897	0.7799	0.7897	0.7842
1 פרנק שוויצרי	1.04	1.09	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0607	1.0740	1.0624	1.0757	1.0616	1.0750	1.0672
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.24	0.26	0.24	0.26	0.2488	0.2519	0.2492	0.2523	0.2490	0.2521	0.2504
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.23	0.25	0.23	0.25	0.2385	0.2415	0.2390	0.2420	0.2388	0.2418	0.2404
1 כתר דני	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2263	0.2291	0.2267	0.2295	0.2269	0.2297	0.2280
1 מארק פיני	0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.38	0.3607	0.3653	0.3616	0.3661	0.3614	0.3659	0.3636
1 דולר קנדי	1.18	1.23	1.18	1.24	1.18	1.24	1.1998	1.2149	1.2013	1.2163	1.2008	1.2159	1.2093
1 דולר אוסטרלי	1.08	1.19	1.12	1.20	1.12	1.20	1.1553	1.1698	1.1561	1.1705	1.1544	1.1689	1.1623
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.47	0.79	0.49	0.69	0.7778	0.7876	0.7781	0.7878	0.7786	0.7883	0.7823
10 פרנקים בלגיים	0.41	0.43	0.41	0.44	0.41	0.43	0.4199	0.4252	0.4228	0.4281	0.4221	0.4274	0.4246
10 שילינגים אוסטריים	1.22	1.28	1.23	1.25	1.22	1.29	1.2461	1.2617	1.2479	1.2634	1.2491	1.2648	1.2546
1 אקו (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8170	1.8397	1.8196	1.8423	—	—	1.8292
1000 לירטות איטלקיות	1.18	1.25	1.19	1.26	1.19	1.27	1.2106	1.2257	1.2119	1.2271	1.2126	1.2278	1.2174
1 דינר ירדני	4.33	4.59	4.49	4.78	4.42	4.72	—	—	—	—	—	—	4.5583
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.04	0.06	—	—	—	—	—	—	0.0550
1 לירה מצרית	0.67	0.71	0.66	0.70	0.62	0.68	—	—	—	—	—	—	0.7692

[illegible]

מיתקן חדיש לתרומת פלסמה בלבד במרכז שירותי הדם של מד"א בשיבא

מאת רבקה הורניק, כתבת "דבר"

מיתקן חדיש, המופעל במרכז שירותי הדם החדש של מד"א במרכז שיבא בתל השומר, מאפשר תרומות פלסמה בלבד ואת הדם מחזיר לגוף. המיתקן הוצג אתמול בפני הכתבים לענייני בריאות, שהוזמנו לסיור במקום בהשתתפות נשיא מד"א פרופ' אריה הראל, המנכ"ל עמוס לוריא ואחרים.

מנהלת שירותי הדם של מד"א ד"ר קולית בר־שני הסבירה כי 60 אחוז מכלל מנות הדם הנתרמות מופרדות למרכיבים בהתאם לצרכי החולים. לעתים קיים הצורך רק במרכיב הפלסמה. בשיטה אפרזיס לפיה עובד המיתקן החדיש, מתחבר המתנדב למכשיר אוטומטי, דרך מחט המוחדרת לווריד, מועברת כמות מסויימת של דם למכשיר, שם מופרדת הפלסמה ונאגרת בשקית נפרדת. הדם של התורם מוחזר לגופו. המחט והצינורות מהווים מערכת סטרילית חד־פעמית.

ד"ר בר־שני ציינה כי שיטה זו מספקת כמות פלסמה הגדולה פי שלושה מתרומת דם רגילה. הגוף מחזיר לעצמו את שהוצא ממנו תוך זמן קצר וניתן לתרום בשיטה זו כל שבועיים, לעומת כל שלושה חודשים בתרומות דם רגילות.

המרכז החדש הוקם בהשקעה של 16 מיליון דולר שנתרמו על ידי אגודות ידידי מד"א בעולם. המבנה מיועד להתפתחות הצרכים בשנות 2000. מיקום המרכז ליד מרכז שיבא נועד לאפשר שיתוף פעולה הדוק עם רופאים ואנשי המחקר בניצול תרומות הדם.

המעבדות במרכז החדש מצוידות במכשור משוכלל, כולל מערכות אוטומטיות לסיווג דם ומרכיביו וגם לבדיקת נוגדני לצהבת ואיידס. מערכת מחשוב מתוחכמת מנהלת מעקב אחרי מנת הדם מרגע תרומת הדם בכל שלבי הבדיקה והטיפול במעבדות ועד למשלוח המנה לבית החולים. המערכת מסוגלת לטפל בכרבע מיליון תרומות דם בשנה. רישום כל מנת דם נעשה בעזרת קוד המאפשר זיהוי המנה בכל השלבים וכן פרטים על התורם, סוג הדם, תאריך תרומה ועוד. מאגר הנתונים שנוצר במערכת משמש לאיתור מהיר של בעלי סוג דם נדיר וקריאתם בחופזה במקרה חירום.

במרכז החדש יתקבלו תרומות דם רגילות כמו בשאר סניפי מד"א ולצידם ייערכו התרמות של פלסמה בלבד בעזרת המיתקן החדיש.

המיתקן החדיש המאפשר תרומת פלסמה בלבד (צילום: הרמתי)

העזרה ליבניאל – במסגרת הסיוע הכללי למושבים

מאת יוסי מלמן סופרו המדיני של "דבר"

מצוקתם הכספית של חקלאי יבניאל תיפתר במסגרת הסיוע הכללי שינתן למושבים. כך מסר אתמול לממשלה שר החקלאות אריק נחמקין בתשובה לשאילתה של השר בלי תיק יגאל הורביץ.

השר הורביץ סקר את תולדות המושבה הוותיקה שהגיעה לסף פשיטת רגל וכונס נכסים. הוא ביקש כי חקלאי יבניאל לא יהיו כ"מוץ ברוח". שר החקלאות הודה כי מצבה של המושבה קשה יותר מרוב הישובים החקלאיים, אך הדגיש כי ההחלטה על הסיוע תתקבל במינהלה המטפלת בכל הישובים החקלאיים.

מחקר: התרחבות ההשכלה תביא שוויון עדתי – אשליה

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

התקווה שהתרחבות ההשכלה תביא שוויון עדתי הוכחה כאשליה – טוען ד"ר יעקב נהון ממכון ירושלים לחקר ישראל במחקר חדש שהתפרסם אתמול: "דפוסי התרחבות ההשכלה ומבנה התעסוקה – המימד העדתי".

לפי נתוני המחקר צעירים ילידי הארץ ממוצא מזרחי משיגים פחות תוארים אקדמיים מצעירים מזרחיים שלא התחנכו בארץ. דור הבנים המזרחי משכיל אומנם יותר מהוריו, אבל מבחינה תעסוקתית לא שיפר בהרבה את מעמדו. 1.36 אחוז מדור הבנים המזרחי עוסק במקצועות הצווארון הכחול לעומת 5.46 אחוזים מדור האבות המזרחי. בדור הבנים ממוצא מערבי רק 1.92 אחוזים עוסקים במקצועות הצווארון הכחול לעומת 6.14 אחוזים בדור ההורים.

שחיקת ערך ההשכלה התיכונית פגעה בעיקר במזרחיים שהתמקדו ברכישת השכלה תיכונית, בעוד שצעירים ממוצא מערבי התמקדו ברכישת השכלה על תיכונית וגבוהה שערכה לא נשחק. עדיפות הקבוצה המערבית על פני המזרחית אינה מתבטלת גם כשהישגי ההשכלה דומים. זאת, בגלל העדיפות הגיאוגרפית של הקבוצה המערבית המרוכזת במרכז הארץ וקרובה למוקדי הניהול הפיננסי, העסקי והממשלתי.

תופעת התרחבות הפער הבין־עדתי, טוען נהון, לא נקלטה בתודעת הציבור הגורס שגבר השוויון העדתי בגלל גורמים במתנים כגון עליית השכלת הנשים המזרחיות, הקטנת המשפחה המזרחית שהותירה הכנסה פנויה בידי המשפחות והירידת ערבים לתעסוקות הנמוכות ביותר בשוק העבודה.

אסעד פרש ממרכז הרשויות הדרוזיות

מאת מוסבח חלבי, סופר "דבר"

שפיק אסעד, ראש מועצת בית ג'אן, פרש ממרכז הרשויות המקומיות הדרוזיות ובמכתב ששלח ליו"ר המרכז, ד"ר המד סעב, הוא כותב כי המרכז אינו פועל להגשמת המטרות שלמענן הוקם וחבריו עדיין לא הצליחו לפתור שום בעיה המעיקה על המגזר הדרוזי.

אסעד קובל על כך שראשי המועצות לא עמדו עמידה איתנה כשכפרו ניהל מאבק נגד רשות שמורות הטבע על שמורת הר מירון והאשים את ראשי המועצות בניסיון לפתור את בעיותיהם בדרכי נועם בגלל חששם לצאת למאבק גלוי או לארגן שביתות.

סופר "דבר" מציין כי מכתב התפטרותו של אסעד זכה לפרסום רחב בבטאון "אל איתיחאד" של רק"ח, דבר המעיד כי בדעתו להצטרף לוועד ראשי המועצות המקומיות הערביות הנשלט בידי נציגי רק"ח והשמאל.

ארקיע דוחה תלונות שיכון ל' על רעש

מאת אריה הדר, סופר "דבר"

ארקיע דוחה טענותיהם של תושבי שיכון ל' בתל־אביב בדבר מפגעי הרעש של מטוסי החברה. "פעילות חיל־האוויר בשדה־דב גדולה עשרות מונים מזו של ארקיע" אומר מזכיר החברה דן יערי.

נראה כי התושבים קושרים בטעות את תלונותיהם לבואו של מטוס "דאש 7" החדש.

העבודה ב"שחל" חודשה עם 40 פועל

(ע). – במפעל "שחל" בצפת חודשה אתמול העבודה לאחר יותר משבוע בו הושבת עקב הודעה של "עלית" על החלטה לסגור אותו.

במפעל עתה 40 עובדים בלבד. 30 הוצאו לחופשה בתשלום, 10 מתוכם כנראה יפוטרו ו־10 ייצאו לגימלאות מוקדמות.

● בפגישה שנערכה בסוף השבוע בין שר האנרגיה והתשתית משה שחל לבין ראש העיריה אריה גוראל, משרד האנרגיה יחייב את בתי הזיקוק לרכוש מתקנים אנטי־זיהומיים שיקטינו את רמת זיהום האוויר בחיפה ובסביבתה.

שני עובדי רום כרמל התעלפו בניסיון למנוע הוצאת ציוד

העובדים יפגינו היום בתל אביב ובנתניה

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

פועלי "רום כרמל" ניסו אתמול ללא הצלחה למנוע הוצאת ציוד וחומרים מהמפעל הסגור. כתוצאה מהתערבות המשטרה ומשמר הגבול נעצרו 11 מהם לרבות ראש הוועד מסעוד אלימלך ושניים התעלפו ונזקקו לטיפול רפואי. בשעת מסירת הידיעה שורר שקט במפעל והעצורים שוחררו.

אתמול בבוקר נכנסה לשטח המפעל משאית ראשונה שהעמיסה ציוד וחומרים ועזבה את המקום ללא הפרעה. אולם בשעות מאוחרות יותר הגיעו למקום ארבע משאיות. עשרות פועלים חסמו את המפעל. בנסיבות אלה התערבו כוחות המשטרה ומשמר הגבול, פיזרו את המפגינים ועצרו אחדים מהם. המשטרה פעלה מכוח צו בית המשפט האוסר על הפועלים להתקרב למפעל מעבר ל־300 מטר. במקום פרצה מהומה גדולה אם כי הפועלים לא התנגדו לשוטרים אשר הכניסו את העצורים לניידות. מאוחר יותר נכנסו המשאיות למפעל, העמיסו את הציוד ועזבו.

סופר "דבר" מציין שהיום תדון הכנסת על "רום כרמל" ביוזמתה של ח"כ חייקה גרוסמן. השר משה שחל, מ"מ שר התעשיה והמסחר הנמצא בחו"ל, ישיב להצעה לסדר היום של גרוסמן.

הנהלת "אורדן" דחתה בזמנה את פניית ועדת העבודה והרווחה למנוע סגירת המפעל. לסופר "דבר" נודע שהצדדים מנהלים מגעים לפתרון המשבר, למרות שבימים האחרונים לא נערכו ישיבות רשמיות בהשתתפות משלחות מלאות. אתמול לא חודש המשא ומתן בשל הסימת שערי המפעל.

הפגנות היום

סופר "דבר" לענייני עבודה מוסר: העובדים במפעל "רום כרמל" מתכוונים להפגין היום מול משרדי חברת "כללי" בתל־אביב והנהלת "אורדן" בנתניה, על רקע חילוקי הדיעות בינם לבין ההנהלות על שיעורי הפיצויים למפוטרים.

יו"ר ועדת התעסוקה של ההסתדרות, עליזה תמיר, גילתה אתמול כי העובדים דרשו מהנהלת המפעל כי תעביר לבעלותם פס יצור אחד, המעסיק 50 איש. הם טוענים שאם יתאפשר להם לרכוש את פס הייצור, יוכלו לספק הזמנה מחברת "פיאט" המוערכת במיליוני דולר.

עוד הם טוענים כי המפעל איתן דיו כדי להתגבר על הקשיים הכספיים שבהם הוא שרוי.

"ברק" נשך – לא "רמבו"

(ע). – מיסדר זיהוי שנערך אתמול הביא לטיהור כלב הרועים הגרמני "רמבו" מחשד שחזר לפיו נשך עובר אורח.

כזכור, הובא "רמבו" בחודש שעבר למשפט לאחר שמשרד הבריאות טען כי נשך בשנה האחרונה שבעה אנשים. השופט ביטל אז צו להשמדתו.

בשבועיים האחרונים חקר משרד הבריאות טענה חדשה לפיה ננשך תושב תל־אביב על ידי כלב זאב בחדר המדרגות בשכונת עין הים בחיפה. המתלונן התייצב בלשכת הבריאות בתל־אביב ומסר פרטים שהיו בהם כדי להחשיד את "רמבו".

משרד הבריאות פנה אל בני משפחת עשור, בעליהם של רמבו, וביקש להביא את הכלב לתחנת הסגר. אלא שלתחנת ההסגר הובא כלב זאב שחור, העונה לשם "ברק", על ידי אשה שטענה כי כלבה היה מעורב בנשיכה של תושב תל־אביב.

המתלונן זומן להתייצב בתחנת ההסגר של משרד הבריאות בחיפה כדי לזהות את הכלב שנשך אותו. אתמול התייצב למסדר זיהוי הכלבים וזיהה חד־משמעית את "ברק" ככלב שנשך אותו. מסדר זיהוי זה הסיר כל חשד מ"רמבו".

בעקבות מיסדר הזיהוי שוחרר "ברק" מתחנת ההסגר בה שהה יותר מ־10 ימים. ד"ר שמואל רשפון, סגן הרופא המחוזי בחיפה, אמר כי "ברק" נמצא בריא ומחוסן ולכן שוחרר בתום תקופת ההסגר.

נהגי התברואה בעת"א יפנו כנראה האשפה בחגים חרף הסכסוך הצפוי

מאת עתן רועי, סופר "דבר" בתל־אביב

נהגי אגף התברואה בתל־אביב מתחילים בשלב השני במאבקם נגד העירייה על העלאת שכר מזה גימא ולתביעת הכנסת "מפרדים" לפינוי אשפה שיובילו, לדבריהם, לפיטורי נהגים ועובדים באגף.

הנהגים הבריזו ביום שישי משבתון עבודה. היום בכוונתם להביא את הידיעתם על הסכסוך לאישור מועצת פועלי תל־אביב. לאחר מכן ישמרו עובדי התברואה על תקופת צינון של שבועיים וינסו לנהל מו"מ עם נציגי העירייה. על פי כל הסימנים הנהגים יפנו אשפה בתקופת החגים.

הנהגים, המיוצגים על ידי עו"ד גלילה הורנשטיין, מתכוונים לקיים מסיבת עיתונאים שבה יעלו את טענותיהם נגד ראש עיריית תל־אביב שלמה להט שאיננו מפסיק, לדבריהם, להשמיצם, בעוד הם שומרים על "קרב הוגן ונקי מהשמצות".

ייבדק חשד: כת הסיינטולוגיה עוברת על חוק הפסיכולוגים

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

ועדת מנכ"לים בראשות מנכ"ל [illegible] הודיעה לאחרי שישבתה אתמול על [illegible] המשלה השתים במסגרת המאבק בכתות המיסיונות.

משרד המשפטים בודק אפשרות להנהיג חקיקה שתאפשר גילוי מידע חסוי על הכתות וכן אכיפה קפדנית של החוקים הקיימים וריכוז התביעות המשפטיות נגד הכתות. משרד הדתות יפתח במסע הסברה ויגיש סיוע להורים ולבני נוער המעוניינים להיחלץ מהשפעת הכתות. משרד הבריאות בודק את החשד שכת הסיינטולוגיה עוברת על חוק הפסיכולוגים [illegible] בהיפנוזה [illegible] לכך.

כן הוחלט במשרד הבריאות להגיש סיוע נפשי לנפגעי כתות, בין השאר לאחר שאנשים נזקקו לאשפוז לאחר פעילות באסם. המשטרה תנחה את אנשיה להקפיד על כך שקטינים לא ישתתפו בפעילות הכתות ומשרד הפנים יבדוק את מצבן המשפטי של עמותות הקשורות בכתות. מונה עובד [illegible] לארץ של בני אדם הקשורים בכתות.

על פי הצעת מרים תעסה־גלזר, לשעבר סגנית שר החינוך, ייערכו ימי עיון למועצים בנושא זה. ועדת המנכ"לים החליטה על הקצאת תקציב לפעולה מיוחד שיועמד לרשות צוות בין־משרדי שיאסוף מידע מעודכן על פעילות הכתות.

דובר שב"ס מכחיש סירוב סוהרי באר שבע לבדיקת נוגדני איידס

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

מחלקת הרפואה של שירות בתי הסוהר איתרה באחרונה 30 אסירים אשר נשאו נוגדני איידס, מתוכם שוחררו בינתיים מבתי הסוהר 13 ופנו להמשך טיפול ומעקב רפואי ברחבי הארץ. הממצאים התקבלו במיבצע שקיים בשנה האחרונה שירות בתי הסוהר לאיתור אסירים הנושאים נוגדני איידס. עד כה נבדקו יותר מ־3000 עצירים ואסירים.

דובר שירות בתי הסוהר שמעון מלכה הכחיש אתמול את הפרסומים לפיהם הורה נציב שירות בתי הסוהר, גונדר דוד מימון, לבדוק את סוהרי כלא באר שבע אם הם נושאים נוגדני איידס. הוא ציין כי הפרסומים מסולפים, גרמו נזק רב והורדה בקרב הסוהרים. הוא הדגיש כי כל סוהר החפץ לעבור בדיקה עושה זאת מרצונו החפשי.

● 100 מהילדים החוסים בפנימיות של עיריית תל־אביב יוכו היום לטיול מוסס בשמי הארץ במטוס שנחכר מחברת ארקיע על־ידי מועדון אינטרליין. הילדים יטוסו בשתי קבוצות, כל אחת במשך 50 דקות. מועדון האינטרליין הוקם לפני 11 שנה ומאוגדים בו 700 עובדי כל חברות התעופה הפועלות בארץ. המועדון הישראלי מסונף למועדון האינטרליין העולמי שמרכזו במונטריאול. מטרת הארגון לעסוק בפעילות חברתית ולקדם פרוייקטים הומניטריים.

השמאי מודה בטעות גרסתו במשטרה בהיפתח משפטו של נהג הקטר הקטלן

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

"הצילום הראשון שפיתחתי הוא הדרמטי: רואים בו את חזית הקטר ובפגיעתו קבעתי לאחר מספר הדסים גיליתי שיש נקודת ציון המאפשרת לקבוע את המיקום המדויק שלו. כשמדדתי את המרחק בין מקום התאונה לבין המקום שבצילום מדובר ב־617 מטר שהם כ־130 מטר פחות יותר מקביעת המשטרה לגבי הנקודה שבה אירעה בלימת הקטר".

כך פתח אתמול שמאי הביטוח יונתן האדיר את עדותו בבית משפט השלום לתעבורה בחיפה בהתחדש משפטו של נהג הקטר באסון צומת הבונים, שלמה סומך (31), המואשם בגרימת מוות ברשלנות וחבלה לא היתה.

עיקר ההוכחות נפתח בהצגת צילומים שצילם השמאי מיד לאחר התאונה, שהיו בין הגורמים העיקריים לפתיחת המשפט. מראות הוועדה שהובילה למרגלות מושב הבונים ב־11.6.85 עת נספו 19 תלמידים, מורה־מלווה ונהגת האוטובוס, שבו ועלו אתמול במלוא חריפותם בדמיונם של עשרות באי בית המשפט עם הצגת התמונות.

השמאי סיפר לשופטת רחל חוזה כי בעת התאונה ישב בקרון השמור אחרי הקטר ולא חש בבלימה מיוחדת. "הרגשתי נגיחה וטלטול של הרכבת וראיתי עשן ואש".

רוב הדיון נסב על המקום בו החלה הרכבת לבלום. לטענת התובעת, עו"ד דליה סלבצקי, שתוגברה בפרקליטות מחוז חיפה לילי בוריסנסקי, טעו בוחני המשטרה במדידותיהם בכ־150 מטר. לדבריהם הצילומים שבידי שמאי הביטוח מוכיחים זאת. התביעה טענה עוד כי הבוחן המשטרתי קבע מרחק משוער של מקום עצירת הרכבת לאחר שהקטר פתח מהמקום.

הסינגורים רב וייסבלט ויואב סלומון ניסו לקעקע גרסה זו. באחד המקרים בחקירה הנגדית אמר הסניגור לשמאי הביטוח: "בחקירה במשטרה אמרת שהקטר עצר רק 200–300 מטר מההתנגשות. מדוע שינית את גרסתך?"

העד: "החוויה היתה טראומטית. אני מודה שטעיתי בגרסה שמסרתי במשטרה".

בהמשך המשפט העידו עוד שני כרטיסנים שהיו על הרכבת וכן נהג אוטובוס אילן זהבי שנסע שלישי בשיירה אשר הסיעה את התלמידים. המשפט יימשך מחר.

חוללה אנדרטה לנופלים באיזור מודיעין־בן שמן

(ע). – אנדרטה לזכר הנופלים באיזור מודיעין ובן שמן חוללה בשבוע שעבר. לוחות שיש שהיו על האנדרטה ונשאו שמות של נופלים, נופצו. הוגשה תלונה למשטרה.

האנדרטה נושאת את שמותיהם של עשרות חללים שנפלו באיזור בעת מלחמת השחרור ולאחריה. בין היתר הונצחו באתר שמותיהם של חללי שיירת בן שמן, שנרצחו בידי הלגיון הירדני בבית נבאללה, של הנופלים בהגנת ובשחרור בן שמן ובקרבות בימי מבצע דני, חללי משלט 9, הנופלים בהיאחזות מודיעין ועוד.

הפוגעים באנדרטה ניפצו באבן לוחות השיש הקבועים באתר ובעיקר ניזוקו הלוחות לזכר חללי שיירת בן שמן ושל נופלי היאחזות מודיעין. חובלו גם מספר שלטים של הקק"ל לזכר מתים ביערות בן שמן ומודיעין הסמוכים.

נסגרה משחטת קורניש הן

מאת יצחק מירוז, סופר "דבר" בעמק

משחטת קורניש הן במגדל העמק, שבבעלות ארגון מושבי הצפון הנתון בקשיים כספיים חמורים, נסגרה בסוף השבוע את שעריה והוציאה את 200 עובדיה לחופשה מאולצת של למחות חודש.

טפחות בנק משכנתאות וחסכונות בע"מ

הודעה על כינוס אסיפה כללית שלא מן המנין

ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית שלא מן המנין של בעלי מניות החברה תתקיים ביום שלישי, 6.10.87, בשעה 12:00 בבוקר במשרדי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ברח' אחד העם 9, תל־אביב, חדר מס' 638.

על סדר היום: 1. לקבוע לבנק שני דירקטורים כדירקטורים מקרב הציבור.
2. שינוי שם הבנק.

בפקודת הדירקטוריון,
אביגדור רוזנברג מזכיר

הערה: בעל מניות רשאי למנות בא־כח להשתתף ולהצביע במקומו באסיפה הנ"ל, יפוי־הכח חתום על־ידי בעל המניות חייב להגיע למזכירות החברה לפחות 48 שעות לפני הזמן שנקבע להתחלת האסיפה. טופס יפוי כח מצורף לזה.

מקבוצת הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

איסכור
שרותי פלדות בע"מ

לסוחרים, מסגריות ובתי־מלאכה
בהזדמנות
פחים עם פגמים קטנים ובמידות
לא סטנדרטיות:
- שחור מגלילים
- שחור בפלטות אורגינליות
- דקופירט
- מגולוון
- איסכורית

החומר ממוין וארוז בחבילות והנכם מוזמנים לראותו ולרוכשו במפעל איסכור, אזור התעשיה - קרית גת
בימים ג', ד' 15.9-16.9.87 בין השעות 10:00-13:00
לרישום ולפרטים נוספים נא להתקשר:
איסכור ת"א, טל: 03-251448 (לפלורה)
או למחלקה המסחרית בקרית גת, טל: 051-882581 (לאילנה)

לחברנו
חיים גורי
חתן פרס ישראל תשמ"ח
בשירה וסיפורת עברית

ברכת גאווה
ממערכת "דבר"

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י – הועד הפועל
המרכז לתרבות ולחינוך
המחלקה להדרכה ולהפעלה

כנס רכזי תרבות במועצות פועלים

יתקיים מחר יום ג' 15 בספטמבר 1987 משעה 9.30 בביה"ס לפעילי ההסתדרות ע"ש ז. ארן, רח' נהרדעא 5 תל־אביב.

סדר היום:
☆ פתיחה: **פסיה בן דרור** – מנהלת המחלקה להדרכה ולהפעלה.
☆ הערכות ההסתדרות לציון שנת ה־40 למדינה – **נחום פסה**, יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך.
☆ עקרונות בעבודת האגף בשנת תשמ"ח – **יובל אל־עזר**, מנהל האגף.
☆ תכנית העבודה של המחלקה לחינוך – **אהרון ברנע**, מנהל המחלקה.
☆ קבוצות דיון בנושאי חינוך.
☆ סיכום: **נחום פסה**
פיני שומר – סגן יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך.

השתתפות הרכזים חובה!

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
הועד הפועל
המחלקה לקליטה ופיתוח

קבלת פנים לעולים מברה"מ

עולים הרשומים בביה"ס באזור המרכז שעלו בשנה האחרונה – מוזמנים למסיבת קבלת פנים אשר תתקיים מחר יום ג' כ"א באלול תשמ"ז – 15.9.87, בשעה 15.30, בבית המליץ, רח' ויצמן 32, תל־אביב.

הנוכחים: יצחק ביקאי – יו"ר המחלקה לקליטה
פרופ' אריה הראל – שגריר ישראל לשעבר בברה"מ
הדי קאופמן – מזכיר מועצת הפועלים תל־אביב – יפו
אילנה פרידמן (אחות אידה נודל)
דברי העולים
תכנית אמנותית

"דבר" של היום הוא חדש

לחברנו **אלי סבג**
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף נתניה
ההנהלה והעובדים

לחברתנו **יפה לבדרציגר**
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף נתניה
ההנהלה והעובדים

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
שמעון שיטרית
במות **אביו** ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

למשפחת סולימאן
לקיבוץ בית השיטה
אתכם בזעזוע הכאב
בהיקטף
גלי
התלמידים והמורים
בביה"ס המקיף עמק חרוד

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה
של יקירתנו – חברתנו
חנה אושפציין
(מבית פרביאש)
הלוויה תתקיים היום יום שני כ' אלול
14.9.87 בשעה 4 אחה"צ בקיבוץ גליל־ים
המשפחה
וקיבוץ גליל־ים

הננו מודיעים בצער רב
על פטירתו של חברנו
יצחק שוריץ
הלוויה היום יום ב' כ' אלול תשמ"ז
14.9.87 בשעה 15.00 בבית העלמין במשקנו.
המשפחה
ובית דפנה

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מועצת פועלי רמת גן
משתתפת בצערו של עובדנו וחברנו לעבודה
סוחר משה
במות עליו אביו
שמואל ז"ל
שאול סוידי, מזכיר המועצה
המזכירות והעובדים

דבר היום

היענות תמורת היענות

אחד הנימוקים לייצור ה„לביא" היה הבטחת אי־תלות מסויימת באספקה מארה"ב. הראי שיש לבניית מטוס ישראלי מתקדם גם משום קידום טכנולוגי כללי, אולם אותו אפשר להשיג גם בפרוייקטים אחרים. אלא שהתברר כי עלינו — לבקש מן האמריקאים לא רק לספק חלק נכבד מרכיבי המטוס, אלא גם לממן את אי־התלות. אם נרצה או לאו, גם אילו היתה ארה"ב נכונה לעשות כן, זה היה מגביר את תלותנו בה ולא מפחית אותה.

אלא שהיא לא היתה מוכנה לכך, ואי־אפשר לחשוד בה בשרירות. רמת הסיוע האמריקאית לישראל, גם באופן מוחלט ובוודאי באופן יחסי לגודל אוכלוסיית הארץ, היא חסרת תקדים בהיסטוריה וחסרת את בהווה, וממילא מעידה על העניין העמוק של וואשינגטון בחיזוקה של ישראל. לכך יש סיבות טובות, ולא רק אהדה, אך מותר לה להפעיל גם את שיפוטה שלה בהערכה מה מחזק את ישראל ומה לא, ומה מחזק אותה יותר במסגרת של משאבים נתונים, שחלקם הנכבד בא ממשלם המיסים האמריקאי.

משום כך, ההחלטה על הפסקת ייצורו של הלביא היתה, עם כל הצער, בלתי נמנעת. אין לנו אלא לעשות כמלוא יכולתנו כדי להפחית מן הקשיים שהחלטה זו מעוררת, הן על ידי החשת הפרוייקטים החלופיים, והן על ידי קליטה של מירב העובדים שימצאו עצמם מובטלים.

יחד עם זאת אנו זכאים לצפות שוואשינגטון תבין היטב את המכאובים שנגרמו לנו עקב ההיענות להפצרותיה בעניין ה„לביא", מכאובים שיש להם משמעות חברתית וממילא גם פוליטית, ואשר המכנה המשותף שלהם הוא בסופו של דבר תקציבי. נכון שההיענות מבטאה הסתכלות כספית עמוקה יותר, ונכון שהיא מבטאה ביטויים מעשיים של מחויבות אמריקאית בתחום הסיוע. אבל עדיין מתבקשת עתה היענות אמריקאית לשורה של בקשות ישראליות מעשיות, הנמצאות בשלב זה או אחר של דיון בין הצדדים ובתוך הממשל. היענות אמריקאית כזו תהיה בהחלט הולמת את מגמת וואשינגטון לחיזוק ישראל.

הכיבוש כעסק כלכלי

מאת דני רובינשטיין

תושבי השטחים משלמים למדינת ישראל יותר ממה שהם מקבלים ממנה. „מס כיבוש" זה, מאז 1967, מוערך ב־800 מיליון דולר

ד"ר מירון בנבנישתי

קטע קצר בדו"ח השנתי של ד"ר מירון בנבנישתי על הגדה המערבית ורצועת עזה, שהתפרסם עתה, מתייחס לשאלה הוותיקה: האם מיליון וחצי ערביי השטחים הם נטל כלכלי על תקציב המדינה או שהם מעשירים אותנו ומשלמים מעין „מס כיבוש" לתקציב מדינת ישראל.

הגדה ועזה נחשבות, לצורכי ההתחשבנות והסטאטיסטיקה, כיחידות כלכליות העומדות מחוץ למערכת הישראלית. מחשבים בשטחים את התפוקה המקומית הגולמית ואת התפוקה הלאומית, את היצוא והיבוא ואת מאזן התשלומים שלהם. המינהל האזרחי בשטחים, המטפל בענייני הערבים, מנוהל כמשק סגור ברשות עצמו. הוא גובה מסים ומשלם ומשקיע בשירותים. לפעמים יש לו גרעונות ואז הוא נעזר בתקציב של מדינת ישראל וכך אפשר לכאורה לערוך את החישובים השונים. האינטגראציה הכלכלית של השטחים עם מדינת ישראל מקשה מאד את החישובים, מה גם שהפיתוח והשירותים להתנחלויות הישראליות אינם בתחומו של המינהל האזרחי. במלים אחרות, החישובים הכלכליים בשטחים הם על בסיס אתני. כל מה שקשור להתנחלויות, לתקציביהן ולפעילותן הכלכלית מחושב כחלק ממדינת ישראל ורק הפעילות הקשורה לערבים מחושבת — עד כמה שאפשר — בנפרד.

לא פעם זה ממש מצחיק. אם מנסים לחשב את היצוא והיבוא ואת מאזן התשלומים בין מדינת ישראל לשטחים, ניחא. אבל בשיטה זו גם העסקות בין המתנחלים היהודיים בחברון לבין ערביי העיר נחשבות כמסחר בין־לאומי, כיצוא ויבוא בין שתי רשויות נפרדות.

בדו"ח של בנבנישתי צויין, שבשנה האחרונה חל גידול ניכר בהוצאה ובהשקעה הציבורית של המינהל האזרחי (כלומר לערבים): לדוגמא: ההשקעות בבניין בתי־ספר הוכפלו וההשקעות במערכת הבריאות גדלו פי ארבעה. חרף גידול זה הודיעו ראשי המנהל האזרחי שבשנה זו (1986/87) הם הגיעו לאיזון תקציבי ולא יזדקקו לכספים מתקציב מדינת ישראל. בישיבת ועדת הכספים של הכנסת ב־7 בינואר 1987 הודיע מתאם הפעולות בשטחים: „לא רק שמדינת ישראל לא משתתפת יותר באחזקת השטחים, אלא בגלל ההתייעלות שלנו יש לנו בעיה עם מימון וניצול הכספים שאנו גובים: אני לא מבקש השתתפות של המדינה בשטחים" (הציטוט מדו"ח בנבנישתי).

נוכח איזון תקציבי זה של הממשל אפשר לחזור ולשאול: האם תושבי השטחים הם נטל עלינו או לא? כבר בשנים קודמות ניסו כלכלנים לעשות את החישובים. חוץ מן המיסוי לסוגיו בשטחים, המשמש את תקציב המינהל האזרחי, משלמים ערביי השטחים תשלומים רבים נוספים ישר לאוצר הישראלי. כ־129,000 פועלי השטחים העובדים בישראל משלמים מס־הכנסה וביטוח לאומי והם כמעט לא נהנים מכך (למשל, אין הם מקבלים כמונו, הישראלים, קיצבאות ילדים, מענקי לידה וכד'). נוסף על כך הם משלמים מע"מ על סחורות מישראל ומכס על סחורות יבוא ועוד מיסים עקיפים וכל הכספים הללו עוברים לקופת המדינה. לעומת זאת נהנים תושבי השטחים מהסובסידיות על מוצרים ושירותים במדינת ישראל. אפשר לעשות חישובים של תשלומים אלה ושל התקבולים (בעיקר הסובסידיות).

הכל מסכימים שבסך־הכל תושבי השטחים משלמים למדינת ישראל ולממשל יותר משהם מקבלים ממנה. בנבנישתי קורא לכך „מס כיבוש". מס זה הגיע, בשנה האחרונה, לפי חישוביו, ל־80 מיליון דולאר. מאז 1967 הצטבר, על־פי ההערכה, כ־800 מיליון דולאר „מס כיבוש". כלומר, במשך 20 שנה ויותר הרווחנו אנחנו, אזרחי ישראל, הון עתק מערביי השטחים. לפחות על־פי שיטת חישוב זו השלטון על ערביי השטחים הוא ביזנס כלכלי משתלם.

תשובת בגין לשרון

מאת עליזה ולך

הסקופ הפוליטי החמוץ כשנקבר במדור הרכילות: מדוע פנה בגין ביוזמתו למשה ארנס וביקש ממנו לא להתפטר מהממשלה. את התשובה יודע יותר מכל אריק שרון

עיתונאי קטן, שר אריק איינשטיין. עורך־קטן, ודאי פיזם לעצמו השבוע אריק שרון כשקרא את מדור הרכילות של „ידיעות אחרונות". תחת הכותרת „בגין הזמין את ארנס לביתו: ניסה לשכנע אותו לא להתפטר", מספרות יורשותיה של מירה אברך ב„ידיעות אחרונות", שביום שהגיש משה ארנס את מכתב התפטרותו מהממשלה לראש הממשלה יצחק שמיר (ביום רביעי לפני עשרה ימים) ביקש בגין להיפגש אתו ביחידות ובמשך חצי שעה דיבר על לבו לבל יתפטר. מיקומו של הסיפור בטור הרכילות היה טעות בשיקול. הסיפור הזה היה צריך לעשות כותרת בולטת בעמוד הראשון של כל עיתון.

בכל פעם שעיתונאי פונה אל בגין ומקבל ממנו איזה שביב משפט שאינו אומר דבר, בסגנון „בבוא היום אומר את דברי", או „אני צריך ללמוד את החומר" וכיוצא באלה, מדגישים עיתונים את ה„ביזו" הזה רק מפני שיש בו איזה מלל שהושמע המנהיג שגזר על עצמו מעצר־בית, דעיכה פוליטית מדעת. בכל פניה שנענית במשפט סתמי כלשהו רואה התקשורת תגובה של בגין, שלמוצא פיו מצפים לא רק חסידיו. הנה התגלגל לידי עיתון מידע על יוזמה של בגין, לא תגובה, והמידע הזה נראה לו טפל, שולי.

למי שכבר שכח יש להזכיר שמאז עריקתו מראשות הממשלה והענשתו העצמית לא התערב בגין לטובת מפלגתו, גם כאשר זו נזקקה לקריאת כיוון ממנו. הוא לא תרם אפילו את קולו המוקלט לליכוד במערכת הבחירות לכנסת, כאשר תועמלניו היו משוכנעים שפניה של בגין אל העם תוסיף לליכוד קולות בקלפי. הוא לא הלך להצביע בעד מפלגתו. הוא לא קרא למפלגתו, שאותה נטש שסועה ומסוכסכת סביב מאבק הירושה, להתלכד ולחדול מהקטטות הפנימיות שאיימו לחבל בה בוועידה המופרעת לפני שנה וחצי. בקיצור, בגין הוציא את עצמו מקהלו ולא התערב בסלסלותיו.

והנה עמד משה ארנס להוציא אל הפועל את איומו, שיפרוש מהממשלה אם זו תקבל החלטה לביטול פרוייקט ה„לביא", ומנחם בגין מצא לנכון לזמנו אליו כדי לשכנעו שיחזור בו מהצעד הזה. אין ספק שלא רק מאהבת מישה חרג בגין מפאסיביות האלם שלו. בניגוד למה שפורסם בעתונים אחרי פרישתו של ארנס מהממשלה, שכאילו מתוך דבקות בעקרונותיו (התנגדותו להסכמי קמפ־דייוויד) לא נענה ארנס לפניית בגין אליו ב־1980 שיירש את עזר ויצמן המתפטר במשרד הבטחון, אז לא הציע לו בגין את התפקיד. ארנס יצא מלפני בגין לפני שבע שנים בידיים ריקות. גם הפעם לא הניא בגין את ארנס מהתפטרות, יש להניח, רק מפני שעתידו של המתפטר היה לנגד עיניו.

בגין עשה את מה שעשה בגלל סיבה אחרת. שלושה שבועות לפני התפטרות ארנס מהממשלה מסר אריק שרון את גירסתו על מלחמת לבנון בהרצאה המפורסמת במרכז ללימודים אסטרטגיים. בגין לא ישב באולם הדחוס באוניברסיטת תל־אביב שבו הירצה שרון, אך קיבל מהמרצה את ההרצאה הכתובה, ובינתיים היה לו סיפק לקרוא אותה בעיון. מה שקרא שם — ומתוך מודעות לאי־יכולתו, ואולי לאי־רצונו, להגיב עליה בדרך שכל עם ישראל מצפה לה, כלומר: בוויכוח עם „העובדות כהווייתן" שמסר שרון, ושלא תאמן, קרוב לוודאי, את „העובדות כהווייתן" כפי שבגין מכיר אותן — הניע אותו להגיב בדרכו שלו.

בגין בחר להבהיר לארנס מה המשמעות המפלגתית של נטישת הממשלה. להערכתו, יש להניח, היה על ארנס להציל את שמיר ולא להפקירו לשרון וללוי בלבד. לא על חשיבותו של ה„לביא" או חוסר חשיבותו דיבר בגין עם ארנס, כי אם על חשיבותה של „חירות" ועל מה שצפוי לה אם ייוותר שמיר רק עם ה„ממשיך" לוי וצובר־הכוח המפלגתי שרון. גם אם לא זו התשובה שעם ישראל מצפה מבגין על אריקתו — אי־התייצבותו בגלוי מול אריק — אותת בגין לאנשי מפלגתו, וכה בעת גם לציבור, שכאשר יש צורך של ממש קולו נשמע, אפילו רק בחדרי־חדרים.

התערבות וסמכות

מאת נתן רוטנשטרייך

הטענה כאילו הצבא התערב שלא כדין בדיונים על מטוס ה„לביא" אינה תופסת. הוא פעל על פי סמכותו המקצועית ובגבולותיה

כל מעשה שאדם עושה הוא בגדר התערבות במציאות. גם מעשים טריוויאליים, כמו [illegible] הם בגדר התערבות, אלא כי רישומם אינו ניכר ברשות הרבים אלא רק ברשות היחיד. התערבויות [illegible] אף הן בגדר מעשה, משום שהן עשויות להוביל להכרעות המתגלות מעשים. עצם הצבתן ברקע לדיון כלשהו או כאחיזה לקראתו הוא בגדר מעשה ועל־כן הוא בגדר התערבות. החלטות של מוסדות המופקדים על רשות הרבים הם ודאי ודאי בגדר התערבות וזו נראית כמוסמכת, משום שביסודה עומדת הסכמתו של הציבור לכינונם של מוסדות אלה ולהפעלתם.

יש התערבויות ממינים שונים. התערבותה של הכנסת שונה מהתערבותם של בתי־המשפט. הכנסת מחוקקת חוקים והללו נועדו להתממש על־ידי אקטים של רשות הביצוע, כמו הממשלה המוציאה מן הכוח אל הפועל את תקציב המדינה, כפי שהוסמכה לעשות. הכנסת מחוקקת חוקים והללו נועדו להיות מיושמים על־ידי בתי־המשפט, המפעילים את החוק מצדו הכללי או המסגרתי לגבי מקרה מסויים שדנו בו. בתי־המשפט אינם בגדר זרוע מבצעת, אלא הם, על־פי הגדרתם, זרוע שיפוטית. כל יישום של חוק הוא בגדר ביצוע. אולם גם בהקשר זה אנו מבחינים בין שיפוט לבין ביצוע ממש, המופקד בידי משטרה או בידי רשויות הגובות קנסות או אפילו שירות בתי־הסוהר. מכל מקום, יש בפסיקה התערבות, כמו שיש התערבות בחקיקה ובביצוע, המופקד בידי הממשלה.

צבא אינו רק חלק של הרשות המבצעת. הוא אינו רק מקבל פקודות לביצוע, למשל לפתוח בפעילות צבאית או במלחמה. צבא הוא גם רשות בעלת סמכות של שיקול־דעת וסמכות זו מתבטאת, בין היתר, בתכנון אסטראטגי, בהבחנה אילו כלים נחוצים לו כדי לבצע, בבוא היום, את שהוטל עליו, בידיעת סדרי הכוחות העומדים או שיעמדו לרשותו. אפשר להכליל ולומר כי כל תכנון הוא בגדר הפעלת סמכות זו והפעלתה היא איפוא בגדר התערבות, גם ברמה של תכנון וגם ברמה של מימוש. הדברים אינם מתבצעים אוטומאטית, גם כאשר משתמשים באוטומאטים ומפעילים אותם. צבא הוא חלק של הרשות המבצעת, אולם הוא עצמו נועד לבחון ולמזג בתוכו את המרכיבים של הסמכות ואת הצדדים השונים של ההוצאה לפועל של מה שמוטל עליו להוציא לפועל על־פי החלטתה של הרשות המבצעת; זו מצדה נגזרה לספוג, על־פי שיקול דעתה, את חוות־הדעת הסמכותית שהצבא מעניק לה.

מה איפוא הפגם בכך שצבא, ברמה המוסמכת לכך, מעלה את רעיונותיו לפני הרשויות של השלטון שהוא כפוף להן ואינו בא לתפוס, חס ושלום, את מקומן: גם רשות שיפוטית משמיעה את דעתה, ומתערבת על־ידי כך — למשל, לגבי חנינה הניתנת או לגבי הסגרתו של נאשם — ואין היא באה בהשמעת דעה, כלומר בפסיקתה, במקום רשויות אחרות. הסמכות המופקדת בידי כל אחת מן הרשויות או לגבי כל אחד ממרכיביה נועדה לפעול בתחומה, כלומר על־פי תפקידה, היא נועדה לפעול, לא להיות סבילה או להיות היד של רשות אחרת.

הטענה כאילו הצבא התערב שלא כדין בדיונים על מטוס ה„לביא" איננה תופסת, שהרי הצבא פועל על־פי סמכותו המקצועית ובגבולותיה של זו. זו התערבות בניהולה של רשות הרבים, כלומר של פוליטיקה, אם מבינים פוליטיקה כניהול של „פוליס", רשות הרבים, יהיה דפוסה אשר יהיה. רק כאשר פוליטיקה נתפסת במשמעותה השניה, השלילית, כלומר כגילוי של עוצמה או כבקשת תועלת עצמית, מלשון „הון פוליטי", רק אז אפשר לבוא בטענה שההתערבות היא פוליטית. במקרה זה אין היא נעשית על־פי סמכותו של המתערב אלא על־פי שיבוש המשמעות, ככל שזה נקלט בלשון השגורה בפינו.

עלינו להבחין בין ניהול של רשות הרבים לבין עיוות היחס אליה. שמירה על קו תחום זה שייכת לאקלים הציבורי. פוליטיקאים, במשמעות המקורית של מושג זה, נועדו לשמור על הקו הזה (על מה שנובע ממנו גם לגבי מקומו של הצבא כרשות בעלת סמכות, אחרת — הכל על־פי המשיג.

הממשלה דנה והקטל בדרכים נמשך. מה עוד צריך לקרות כדי שהנהגים יבינו שהשינוי חייב לבוא מהם? בתמונה: תאונת האוטובוס בשבוע שעבר בירושלים. (צילום: אליהו הראתי)

גלויה מגבעת־המורה / יצחק רועה

אין שם סיפור

גרעין „רעים" סיים בשבוע שעבר שנת התנדבות בעפולה עלית. מקום אחד מתוך שבעה ישובים בארץ שקרה בהם דבר יפה. מה שעושה אותם לסיפור לא־כל־כך־עיתונאי

במסיבת הסיום היו שם — על מרפסת הבריכה המחוממת — עיניים לחות מדמעות וחיבוקים ונישוקים ושוב דמעות ועוד חיבוקים ונשיקות. „זה לא ידוע בציבור, הדברים האלה", אמר חוגג עצוב אחד. „צריך למצוא את הדרך להעביר את המסר הזה לציבור". ועוד מברך חזר ואמר: „לא תמיד די מבליטים את הטוב".

אז הרגשתי אחריות ורשמתי את האירועים, בלי גיבורים מזוהים ובלי שמות אמיתיים, לא בדיוק מה שנקרא „סיפור עתונאי טוב".

בגבעת המורה, או בעפולה עילית, יש 7000 תושבים פחות או יותר, בני עדות רבות, מערביים ומזרחיים ומעורבים. ראשונים באו לכאן בתחילת שנות ה־50. רובם צפון־אפריקאים, ויש עיראקים ורומנים. באחרונה יש גם אוכלוסיית אתיופים גדולה. 700 ילדים לומדים בבתי־הספר ב„גבעה" (שניים ממלכתיים, אחד ממלכתי־דתי), 400 ילדים יורדים לעפולה לחטיבת־הביניים. הילדים והנוער בגבעת המורה אינם זוכים עד עצם היום הזה לאותן איכויות־חיים שזוכים להן בני גילם בעפולה שלמטה, שלא לדבר על מקומות מאושרים יותר. כדי לתקן את הקלקול הזה בא גרעין „רעים" לגבעת המורה, מאורגן בידי תנועת הצופים והתנועה הקיבוצית המאוחדת.

שלוש שנים פועלים גרעיני „רעים" בשכונה. באים נערות ונערים אחרי כתה י"ב לשנת התנדבות, נדבקים למקום הזה ודבקים בו, מחליפים את ההורים הטבעיים במשפחה מקומית מאמצת וכשמגיעה שעת הפרידה, בסוף שנת „השירות החברתי" — דמעות וחיבוקים ונשיקות, ונשיקות וחיבוקים ודמעות. התרגשות נוראית. גרעין „רעים", שסיים בשבוע שעבר את שנת ההתנדבות, הוא גרעין שלישי במקום. שלושה בנים וחמש בנות, שהשתכנו בדירה עזובה, חיו בקומונה מדמי כיס שמשלם המתנ"ס המקומי. מטרת ההתערבות העיקרית: לעודד ולעורר פעילות מקומית עצמית. תחומי הפעילות שונים כפי שתראה רשימת המעשים שנסקרה בטקס הפרידה. עסקו בהקמת שבט צופים שלא היה שם: הכשירו מדריכים צעירים מבני המקום; אירגנו מבצעים קהילתיים כמו שבוע איכות־הסביבה, טקסי יום הזכרון, הדלקת נר חנוכה, מבצע נקיון וצביעת חוצות, ערב תבשילים ומתכונים של נוער ומבוגרים; ניהלו פעילות צעירים בחגים, קייטנות, טיולים, מחנה קיץ. ה„קומונרים" עסקו גם בחונכות: עזרה בהכנת שיעורי־בית, הפסקות פעילות בבית־הספר, תרומה לחינוך החברתי שמחוץ למסגרת השיעורים הרגילים ועוד.

מלבד הפעולות האלה ושכמותן נרקמות מערכות יחסים אישיים אחרי שעות העבודה. במרכז ריקמת החיים הזאת — שבע משפחות שאימצו את שבעת ה„קומונרים", מתנדב למשפחה, וקשרו אתם קשר משפחתי, שהלוואי על כל משפחה שהכרתם. כל־כך, עד שבערב הפרידה יכולת לשמוע אנשים מציגים את עצמם בכניסה למרפסת המסיבה כך: „אנחנו ההורים של דפנה (שם בדוי), ומי אתם?" תשובה: „אנחנו ההורים של דפנה" (אותו שם בדוי). הראשונים היו ההורים שבאו למסיבה מרחוק, נגיד מירושלים. האחרונים היו ההורים המאמצים מגבעת המורה. ואז באים גם כל האחים והאחיות. שבעה אחים ואחות אחת לגיל (שם בדוי), לשוש (כנ"ל) — שלושה אחים ושתי אחיות וכן הלאה. הכוונה לאחים מאמצים (או מאומצים) ולך תתהה — זה, אב טבעי — עם משפחות כאלה ועם כוח האיכות אל היקף הקולקטיבי הרחב והחם. ואלה שמותיהן (האמיתיים): אלקראסי, זיווי, חנוני, כהן, מלכה, סבאג, קרילקר.

מנהל המרכזים הקהילתיים ומנהל פרוייקט שיקום השכונות מדברים על גאוות השכונה בנוער, על תודעת הפעילות העצמית שנתחזקה כל־כך עם „רעים" הנחמדים. אל תחשבו כאילו פטורים עכשיו, עם הגיוס לצבא, מביקורים בגבעה. יש לכם כאן בית. כל הגבעה וכמובן, המשפחות שלכם, שלא מוותרות עליכם.

נציג ההורים הטבעיים אומר: אני לא יודע איך נצליח בהתחרות עם המאמצים. אני לא יודע מה הילדים שלנו נתנו לכם, אני יודע מה נתתם להם. נכסים גדולים: חום ואהבה והוקרה. יש לזה, אני שואל, קשר למה שקראו פעם בעמק ציונות?

ושוב, בין חילופי המתנות — כל אחד נותן מתנה לכל אחד. כל אחד אומר: לי מגיע? לך מגיע! אחד מההורים החדשים אומר: צריך להעביר את המסר הזה. אני בטוח שהרבה אנשים לא שמעו על הדבר הזה. חבל.

בשבעה ישובים בארץ היו מפוזרים השנה חמישים אנשי גרעין „רעים". 20 מתוכם בני קיבוצים. הם היו בדימונה, במצפה־רמון, ברמת־אליהו (ראשון־לציון), בשכונת שפרינצק (חיפה), בעתלית, בתל־מונד ובגבעת־המורה. ושם הייתי, אב טבעי, במסיבת הפרידה. הכשרה גדולה לאהבת ארץ־ישראל, אבל לא האהבה בלי אנשים. קודם־כל אנשים. „הם עצובים היום? הם עצובים כבר חצי שנה לפני יום הפרידה", אומר מי שליווה את עבודתם, בהרבה חום. „רב עשו כאן מהפכה. הם נוף נהדר פה".

ארלוזורוב 93 / חיים ביאור

חזית המיסוי

לפני שנחתם הסכם השכר פתחה ההסתדרות במערכה אחרת, שהשלכותיה על הכנסות השכירים אינן פחותות: שינוי חלוקת נטל המיסים והכבדת היד על שכבת האמידים

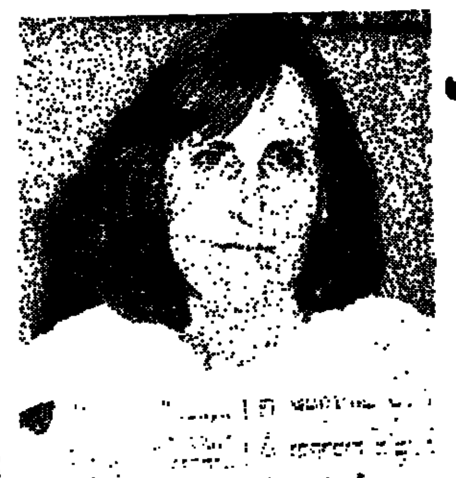
נירה שמאי

המשא־ומתן רצוף המשברים על הסכם השכר בשירות הציבורי האפיל על חזית אחרת, שהשלכותיה על הכנסות השכירים אינן פחותות: המיסוי על יחידים.

ההסתדרות נחלה בשנים האחרונות לא מעט אכזבות בהתמודדות בינה לבין אירגונים מהמגזר העסקי על חלוקת נטל המס. האיזון בנטל הזה בין השכבות האמידות לבין שידרוני ההכנסה הנמוכים מופר בהדרגה לרעת האחרונים. המס המאקסימלי השולי, שכבר הגיע בעבר לכ־66 אחוז, עומד מאפריל השנה על 48 אחוז (או 52.8 אחוז, כהוראת שעה): במקביל לא הוקל המס ברמות השכר הנמוכות. על כך יש להוסיף את הפטור ממס על רווחי הון בבורסה — מרכיב חשוב בהכנסתן של השכבות הגבוהות, שהוא לצנינים בעיני ההסתדרות.

מנהלת המכון למחקר כלכלי וחברתי בהסתדרות, נירה שמאי, גיבשה בימים אלה תזכיר, המיועד לוועדה לרפורמה במיסוי על נישומים יחידים, בראשותו של פרופסור איתן ששינסקי. בתזכיר, שקיבל את תמיכת הוועדה המרכזת של ההסתדרות, היא קוראת לנסות שיטה שהונהגה בארה"ב. הרעיון הוא שייקבע מס הכנסה ממוצע בשיעור 45 אחוז, בעוד שהמס השולי יעלה ל־55 או אף ל־60 אחוז. כך יגדל הנטל על השכבות המבוססות ביותר ויופחת הנטל שעל העשירונים הנמוכים.

התזכיר קורא להטיל מס על רווחי הון, כדי לתקן את ההשפעה הרגרסיבית, כטענת ההסתדרות, שהיתה להורדת שיעורי המס על השכבה האמידה. ערוץ נוסף למיסוי הוא, לפי התזכיר, מיסוי על רכוש, למעט דירת יחיד.

פרק גדול בתזכיר מייחדת שמאי לשחיקה הריאלית, כדבריה, של קיצבאות הביטוח הלאומי, הזיכויים ומדרגות מס־ההכנסה, עקב חוסר יעילותם של מנגנוני ההצמדה בתקופה של אינפלאציה ושינויים ברמת השכר. לפי ממצאיה הגיעה השחיקה לשיאה ב־1984: ערכן של נקודת הזיכוי ונקודת הקיצבה ירד אז לשפל של 2.2 אחוזים מהשכר הממוצע במשק, לעומת חמישה אחוזים מהשכר הממוצע עשר שנים קודם לכן. בשנה האחרונה שופר המצב אך במעט, בשל הירידה הדראסטית ברמת האינפלאציה והנסיגה בשכר הריאלי.

שמאי ממליצה לפני ועדת ששינסקי לקבוע מנגנון הצמדה חדש, שיגדיל את הקיצבאות עד שיגיעו לערכן הקודם, לא רק בהתאם להתייקרות במשק אלא גם בהתאם לעליה הכללית ברמת־החיים.

קיצבאות הילדים, מטעימה שמאי, תורמות להקטנת הפערים הכלכליים ולצמצום תחולת העוני בקרב משפחות מרובות ילדים. ואולם מאז אפריל 1984 נשחק ערכן, בגלל מיסוי שהוטל על הקיצבאות וביטול הקיצבה לילד ראשון (למשפחות שלהן עד שלושה ילדים).

ולבסוף — נשים. התזכיר גורס שמס־ההכנסה אינו נוהג שוויוניות באשה נשואה ואינו מעודד את יציאתה לעבודה. אפליית האשה הנשואה בולטת, ראשית בצד הפורמאלי: תיק מס־ההכנסה מתנהל על־שם בעלה והחזרי המס מבוצעים על שמו. אך גם בצד המעשי, המיסוי על הכנסות האשה גבוה יותר, מאחר שאין מכירים בהוצאות אישיות שנגרמו לה ונוסף על כך מצרפים את הכנסתה, או חלק ממנה, להכנסותיו של בעלה, לצורך חישוב המס. רמת ההשכלה של נשים דומה כיום לזו של גברים ושיעורי ההשתתפות של נשים בכוח האדם גדלים ברציפות, קובעת נירה שמאי. אולם עדיין נשים נשואות ואמהות מועסקות במשרות חלקיות ובמשלחי־יד, שההכנסה מהם נמוכה ולעתים גם בזויה.

מלכה על בהונות

סכסוך העבודה שעליו הכריזו בשבוע שעבר האחיות בבתי־החולים לא יקל על אלה המנסים לשקם מהריסותיה את הסתדרות האחיות. למי ששכח, היו אלה עיצומיהן של אחיות בתי־החולים בראשית הקיץ אשתקד שמוטטו את האירגון, עקב היריבות הפנימית העזה שהתפתחה בין חטיבת האחיות בבתי־החולים לבין החטיבות של האחיות במרפאות והתחנות לבריאות הקהילה.

במקום המזכירה הקודמת של הסתדרות האחיות, כרמיה פדן, שנאלצה להתפטר לפני כשנה בעקבות המשבר האירגוני, נבחרה לפני כחודשיים לתפקיד זה מלכה גרבלר, בת 53, לשעבר מנהלת שירותי הסיעוד במרכז הרפואי גריאטרי „אסף הרופא" בצריפין.

מאז נכנסה לתפקיד, מהלכת גרבלר על קצות האצבעות. מוסדות האירגון אינם פועלים. אין אפשרות לכנס ישיבת מרכז או אפילו מזכירות. היכולת לקבוע מדיניות להסתדרות האחיות על דעתן של כל שלוש החטיבות. — מוגבלת לנושאים כלליים ביותר.

מלכה גרבלר מרבה לסייר בבתי־החולים ובמרפאות ולהיפגש עם חברי ועדים מקומיים של אחיות ואחים, כדי לזכות בהכרה מצידם כמנהיגה החדשה. כנשוכת נחש היא נרתעת מלפזר הצהרות פומביות על בעייתה הייחודית של אחת מחטיבות האחיות, כדי לא לקומם נגדה את החטיבה האחרת בגלל איזה פסיק במקום הלא־נכון. היא חשה שבשטח, וגם במסדרונותיו של הבית ברחוב ארלוזורוב, עוקבים אחר מהלכיה בזכוכית מגדלת וגם יש האורבים לה בפינה.

הבעיה העיקרית, שגרבלר מרשה לעצמה להציג, משקפת בעצם את המאחד בין כל חטיבות האחיות: קיים מחסור במאות אחיות ואחים, בגלל תנאי העבודה הירודים והשכר הנמוך.

כבר בבתי־הספר לאחיות מורגשת נסיגה במספר המבקשים להצטרף למקצוע. היא מפנה אצבע מאשימה לעבר הממשלה, העוסקת, כדבריה, ב„תיקון טלאים", במקום בקביעת סטנדרטים לתפקוד של מערכת הבריאות.

בעקבות החתימה על הסכם השכר החדש בשירות הציבורי תנסה גרבלר להרכיב מחדש את המוסדות המפוררים של הסתדרות האחיות. הדרך אינה מי יודע מה סלולה. התקציב שמעמיד הוועד־הפועל לרשותה קטן על הצרכים, לדעתה. ואילו הסכסוך המתרגש בחטיבת האחיות בבתי־החולים יעמיד במבחן מחודש את האירגון, המלקק עדיין את פצעיו.

هكذا من الاصل

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

מדלג על כסאות

יוסי מלמן

לראשונה מאז הוקמה ממשלת האחדות נתבקש שר מהמערך להחליף שר מהליכוד שנסע לחו"ל. הממשלה החליטה כי שר האנרגיה, משה שחל, (בתמונה) יחליף את שר המסחר והתעשיה, אריה שרון. שחל ושרון אמנם יושבים זה ליד זה בחדר ישיבות הממשלה, אבל כמה שרים במערך הביעו תמיהה על הסכמת שחל למלא את מקום שרון.

אהבה ופוליטיקה

אריה (ליובה) אליאב (בתמונה) ייסע השבוע לשבדיה כדי לייצג שם את מפלגת העבודה, בועידתה של המפלגה הסוציאליסטית השבדית. שלא כמנהגו הוא נוסע הפעם עם רעייתו, טניה, ויש לכך סיבה טובה: לפני 40 שנה בא ליובה עם אוניית המעפילים „אלואה" לנמל השבדי טרלבורג ושם העלה עליה 1000 מעפילים, רובם ככולם בנות, מניצולות ברנאר־דוב. במשך חודשיים שטה לה הספינה עד שהצליחה לעגון בישראל ובמשך הזמן הזה התאהב ליובה באחת הניצולות ונשא אותה לאשה. והשאר הלא כתוב בספר „הספינה אלואה".

ומה חשבתם, שלא יהיו בטרלבורג?

ודאי שיהיו. וגם ייפגשו עם מפקד הנמל, וראש העיר יקבל את פניהם. ויהיו זכרונות.

שמחת ציירים

מאות מוזמנים הגיעו במוצאי שבת לגלריה „אפרת" ברחוב גורדון בת"א, שחגגה את הפתיחה הרשמית עם פתיחת תערוכתו של הצייר יאן ראוכוורגר. (בתמונה משמאל). „בתקופה שגלריות נסגרות יש לברך על פתיחתה של גלריה מכובדת זו" – אמר הצייר יחזקאל שטרייכמן (בתמונה מימין), שבא, התפעל והגדיר את המקום כ„אכסניה מפוארת לציירי ישראל". בין הרבים שבאו לברך את ראוכוורגר, מחשובי הציירים בארץ, ואת בעלי האכסניה שלו, ציפורה ועו"ד עדי אפרת, היו ח"כ מרדכי וירשובסקי, יו"ר הכנסת לשעבר מנחם סבידור, התעשיין ישראל פוחרב, השופט משה טלגם ורעייתו השופטת רות טלגם, רחל שרה קישה, דבורה שוקן, והציירים לאה

ניקל, דודו גרשביין, עופר לוש, מאיר פיצ'חזה, ועוד רבים וחשובים שתקצר היריעה מהכילם.

כתובת על הקיר

חדר הישיבות של משרד החינוך והתרבות בירושלים הפך אמש לאולם תערוכות, משנפתחה בו תצוגה של כ־80 ציורי ילדים ונוער בנושא הזהירות בדרכים.

שר החינוך והתרבות יצחק נבון החליט כי לפני שתצא לשוטט במוסדות החינוך ברחבי המדינה, ראוי שהתערוכה תוצג במשרד החינוך, כדי להדגיש את החשיבות שמייחס המשרד לנושא החינוך לזהירות בדרכים. הציורים המוצגים נבחרו מתוך כ־11,000 ציורי ילדים מכתות ה' עד ח', שהשתתפו בתחרות שקיים משרד החינוך בשיתוף עם משרד התחבורה, המועצה הלאומית למניעת תאונות והתאחדות עולי אמריקה וקנדה. ציורים של ארבעת התלמידים שזכו במקומות הראשונים הודפסו באלפי עותקים והופצו בכל מוסדות החינוך.

יפה עם תעודות – מיס פורטוריקו, לאורי תמרה סימפסון (במרכז התמונה) זכתה בתואר הנכסף – מיס תבל. סימפסון בת ה־18 הוכתרה אתמול בטוקיו, לאחר שהביסה בתחרות יפהפיות מ־46 מדינות. בתמונה היא נראית עם שתי סגניותיה, מיס בלגיה (מימין) ומיס מכסיקו (משמאל).

טסים בעברית

קולו של איש הרדיו הפופולרי גדעון הוד מלווה בימים אלה את נוסעי „בריטיש אירווייז" בקו הישראלי של חברת התעופה הבריטית. הוד הקליט באחרונה הודעות בעברית, המושמעות לנוסעים. במרכז החולט להציב במידת האפשר דיילים דוברי עברית לטיסות בקו הישראלי. עובדי הדלפק הישראלי של בי.איי. בנמל־התעופה היתרו בלונדון ביקרו באחרונה בישראל כדי ללמוד את המנטליות של הנוסע הישראלי. מנהל סניף בי.איי. בארץ, ארנסט פלמיני, אומר כי כל הצעדים הללו נועדו להנעים את שירותי החברה הבריטית לנוסע הישראלי, לאחר שבשנים האחרונות הוזניחה החברה את הקו שבין תל־אביב ולונדון בשל שיקולים מסחריים.

אריה אריד

לא באלימות

בשיחות במהלך ביקורו הקצר בירושלים, לרגל הקרנת הסרט „להתראות מוסקווה" בהשתתפותה, סיפרה השחקנית ליב אולמן (48) שהיא מסרבת עקרונית להופיע בסרטים המפארים אלימות.

„הקולנוע הוא מדיום נפלא, שיכול היה לשנות חיי בני אדם במובן החיובי, אלם למרבה הצער הוא מנוצל גם לרעה. כאשר אתה רואה את סרטי הקופה הגדושים באלימות, עליך להגיע למסקנה שאלה הם סרטים מסובכים. הקהל דורש את הסרטים ומתרגם אותם, בדרכים שונות, לחיי המציאות. האחראים לתוצאות הם אלה העושים את הסרטים הללו" – דברי אולמן.

ידיד אמת

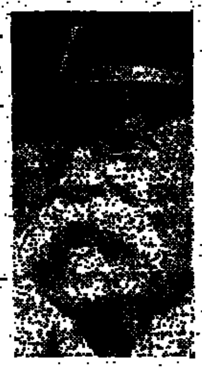

עצרת זכרון במלאות 50 שנה למות מייסדה ונשיאה הראשון של הרפובליקה הצ'כוסלובקית, תומאס מסריק, (בתמונה) תתקיים היום אחה"צ בקיבוץ כפר־מסריק, שארגן את העצרת בשיתוף עם עולי צ'כוסלובקיה בישראל. באירוע ישתתפו עורכת „דבר" חנה זמר, ד"ר אברהם אשיר, השחקנית באוה שאן מתיאטרון חיפה והזמר אמיר גינת, בן כפר־מסריק.

מהקיבוץ נמסר: כי העצרת הינה גם מפגן פוליטי נגד המשטר הקומוניסטי בצ'כוסלובקיה, המתעלם במכוון מפועלו של מסריק.

בשנת 1940, לאחר שהנאצים כבשו את פראג, החליטו המתיישבים יוצאי צ'כיה והמוסדות הלאומיים לשנות את שם הקיבוץ „משמר זבולון" לכפר מסריק. בתקופת נשיאותו ביקר מסריק בארץ ב־1927, והיה לראש המדינה הראשון שהיה אורח רשמי של המתיישבים בארץ.

יוסי ליבוביץ

בנו, אביו

בנו של מרטין לותר קינג (בתמונה) ביקר בירושלים, ופקד, כמובן, את האנדרטה לזכר אביו המוצבת בגן הפעמון. לותר קינג הבן עשה בארץ עם משלחת של מנהיגים שחורים מארה"ב, מטעם הליגה למניעת השמצה.

צילום: יצחק הררי

מכתבים למערכת דבר

פתרון משבר ההשכלה והחינוך

בתכנית „כניסה חופשית" (7.9) שודרו במסגרת תכנית של משרד החינוך מול מעורבות הורים בבית ספר, התברר עד כמה רב התיסכול בנושאי החינוך וההשכלה. כאורח שגם על גבו עברו כל הלבטים שהוזכרו בתכנית, ברצוני להציע קו מחשבה אחר לפתרון הבעיה.

כיוון שמגמת ההורים הברי העמותות לחינוך והשכלה נוספים, היא לחזור ליום לימודים ארוך, אין כל סיבה שלא לחזור לכך במסגרת החינוכית הממשלתית. ידוע שבעם היהודי היה קיים יום לימודים ארוך בצורות שונות שאחת מהן היתה לימודי־קודש בבוקר ולימודי־חול אחר הצהריים. בזכות הלימודים המרובים הוציא עם ישראל הרבה אנשי מדע.

בדורנו, ובדורות הבאים, לא תהיה כל אפשרות לגדל אדם מחונך ומשכיל בשיטת הלימוד הקיימת היום. יש להנהיג יום לימודים ארוך המוסד לכל ילדי ישראל. הלימודים יהיו בשמונה בבוקר ועד ארבע אחה"צ. יום הלימוד יכלול גם הכנת שיעורים והשכלה כללית בנושאים משלימים כגון: אומנות, מוסיקה ומלאכות שונות. העיקרון הוא שהתלמיד יקבל במסגרת בית הספר את כל הידע וההשכלה הבסיסית הדרושה למבוגר, כדי שיוכל להתמודד ולהשתלב בחברה.

ידוע לי שיש הרואים בכך אוטופיה, אך היו הרבה אוטופיות שהתגשמו. לדעתי, יש לערוך תכנית לטווח של 12 שנים, כאשר בתחילת כל שנה תיכנס כתה א' חדשה למסלול יום לימודים ארוך. יש להתחיל בתכנון מיד כדי שנהיה מוכנים למימוש עם תחילת שנת הלימודים הבאה.

דוד גלעדי
אשקלון

המטרה האמיתית של החרדים

מאבקי החרדים בנושא בתי הקברות או כשרות אינם לשם הנושא, אלא מאבק לשם מאבק, כשהמטרה הסופית היא נצחון בכל מחיר, והשתלטות הדת, במתכונתה החרדית, על כל תחומי החיים. נוהג החרמת מסעדות או בתי מלון נועד רק למטרות סחיטת כספים ולא לדאגה לבריאות הסועדים. החרדים משתמשים בנושא המזון הכשר כנשק נגד החילוניים.

אנו, הציבור החילוני, צריכים להפסיק להתגונן ולהתנצל ולעבור להתקפת נגד. שומה עלינו להוקיע את הצביעות שבמעשי הפלג החרדי. המטרה האמיתית של מעשיהם עדיין לא חדרה לתודעת החילוניים: הם אינם נאבקים על ערכי דת, אלא נלחמים בכל הדרכים והאמצעים לבסס את שאיפת ההשתלטות שלהם. לעומתם, עומדים החילוניים מפורדים במפלגות התלויות בחסדי לשון המאזניים של החרדים, ומצטדקים.

אלישע גלזר
רחובות

מכתב מזויף מהאפיפיור

ברצוני להעמיד דברים על דיוקם ביחס למכתבה של שרה טננבאום־סמית (8.9). אין סתר לטענתה של הגב' טננבאום־סמית, שאנשי „הבריחה" לא עסקו בגאולת ילדים. בעניין זה אני מפנה אותה אל חבר־הכנסת לשעבר, מרדכי סורקיס, שהיה המפקד הראשון של „הבריחה" באירופה. ממנו תוכל לקבל פרטים על הקמת ועדה מיוחדת לטיפול בנושא.

בכתבה המקורית („דבר" 30.8) לא נאמר כי פעלתי בגאולת ילדים בפולין אלא כי אנשי „הבריחה" באיטליה השיגו מכתב מהוותיקן, שתוכנו לא סיפק אותנו ולכן הפכנו את המכתב למסמך שונה (בזלצבורג). אני מפנה אותה לספרי „פורצי המחסומים", עמוד 100, בו מסופר על מסמך הוותיקן, ומזה תלמד שהמסמך זוייף באפריל 1946 ואילו הפוגרום בקיאלצה, שאליו מתייחסת הכותבת, אירע ברביעי ביולי 1946.

הערה נוספת: בכתבה מיום 30 באוגוסט לא נאמר שממשלת פולין הקומוניסטית נזקקה למכתב מאת האפיפיור. אנשי הבריחה באיטליה הם שחשבו שהממשלה בפולין הקתולית תתחשב במכתב מהוותיקן.

ד"ר אבא גפן
ירושלים

פרסום מוטעה

באותיות קידוש לבנה פירסם „אגד" בתחילת החודש שבניגוד להחלטת הממשלה להעלות מחיר הנסיעות, הוא מוזיל את מחירי הנסיעות בקווים הבינעירוניים הארוכים. לדוגמא: הנסיעה מת"א לחיפה תעלה 3.5 ש"ח במקום 5.2 ש"ח.

בתאריך 6.9 עמדתי לנסוע בקו זה ונדרשתי לשלם 5.20 ש"ח. וכשביקשתי כרטיס הלוך וחזור, נענתי בשלילה. המסקנה: לא רק שהקואופרטיב לא הוזיל מחירים, הוא העלה אותם בהתאם להחלטת הממשלה. הפרסום בא כדי להילחם בממשלה. בו זמנית בוטלה ההנחה שהוענקה לרוכשי כרטיס הלוך־חזור.

ד"ר נ. מנשה
חולון

ברכה דתית או פוליטית

בהזמנה שנשלחה להורי טירוני הנח"ל היה מודפס ב"ה (בעזרת השם). מובן שהדבר העיב על שמחת חלק מההורים בטקס הסיום. הם התמרמרו על התוספת הדתית ואמרו כי צה"ל „כגוף צבאי, חייב להיות משוחרר מהשתייכות פוליטית־דתית. מתבקשת השאלה, מאימתי אצל יהודים איזכור הקב"ה נחשב לעניין פוליטי ומעורר התמרמרות? התשובה האפשרית היא שהיהודים האלה החליפו את הקב"ה באל אחר הקרוי פוליטיקה.

שפרה איינשטיין
ירושלים

שינוי מגילת העצמאות

מגילת העצמאות שלנו דומה מאד למגילות העצמאות של צרפת ואמריקה. שלושתן מדגישות את עקרונות המשולש ההומניסטי: חרות, שוויון ואחווה. בין מחברי מגילת העצמאות של מדינת ישראל היו אישי ציבור שהדגישו גם את יסודות היהדות, הציונות והשלום.

בארה"ב הצהרת העצמאות נלמדת בבתי ספר וכל אזרח משנן אותה מילדותו. גם אנו חייבים להכניס את לימוד מגילת העצמאות למערכת החינוך ולהקנות את ידיעתה לילדים ולמבוגרים בכל הדרכים האפשריות.

מ. שבואלי
באר שבע

הכנסת אורחים ברומניה

עשרות אלפים מאזרחי מדינת ישראל מבקרים מדי שנה ברומניה. הנטיה היא שהישראלים הם אורחים רצויים, מה גם שהם מהווים מקור הכנסה ניכר לארץ שזקוקה למטבע זר. גם אנו היינו בין כמה מאות התיירים שנחתו בשדה התעופה בבוקרסט בטיסת „אל־על" 571 ברביעי באוגוסט. באולם הכניסה שרר חום בלתי־נסבל. ביקורות המטען והדרכונים התנהלו בעצלתיים, כשהמון נוסעים, ביניהם זקנים, ילדים ונשים הרות, נדחקים במעברים צרים באולם בלתי־ממוזג ודחוס. לאחר סיום תהליכי הכניסה (וארבע שעות!) הסתבר לנו, לדאבוננו, כי אין שום מקום בשדה התעופה להרוות בו את צמאוננו חוץ מהשירותים הציבוריים, שהיו מלוכלכים ומצחינים בצורה בלתי־רגילה. בדרכנו חזרה ארצה, חזר על עצמו אותו המצב המביש.

עם כל ההבנה למצב השורר ברומניה היינו מצפים לשירותים יותר סבירים ואנושיים, ההולמים שדה־תעופה בין־לאומי הקולט כמות מרובה של תיירים. בטוחני, כי אנו משמשים פה לרבים מאזרחי ישראל שעברו מסע תלאות דומה. אנו סבורים, כי למען הנוסעים בעתיד, על משרד התיירות שלנו ועל חברות התיירות, להתערב אצל שלטונות רומניה ולמחות על היחס המשפיל לאזרחי ישראל, ולדרוש את תיקון המעוות בהקדם.

חנה וברוך חיימוביץ
ראשון לציון

מהי הסתה?

כאשר מעלים מחזות המבוססים על שקרים, „פתנות צהובה", המולידה „זמן צהוב"; כאשר עיתונאים כותבים על „שטחים־כבושים" ו„טרור־הורי" נגד ערבים מסכנים; כאשר עתונאים עושים „שטיפת־מוח" בלתי־פוסקת נגד מתנחלים ומפרידים נגד השרות בשטחים – האין כל זה הסתה? האם זה רק חופש הביטוי במיטבו? כל האמצעים כשרים כדי להשמיץ ולהוציא את דיבת הארץ ולהפקיר את דמנו.

הפתרון היחידי הוא לחוקק חוק לפיו על המפרסם תחול החובה להוכיח שכל מה שפירסם מבוסס על עובדות־אמת, אחרת ייענש בכל חומרת הדין. חוק זה צריך, כמובן, לחול גם על מחזות ועל כל אמצעי התיקשורת.

פ. עמירם
ירושלים

פורסמו מהדורות בולי ישראל

מאת אריה לינדנבאום

בולים

השירות הבולאי מסר לפירסום רשימה שמכירתם הופסקה וגודל כל מהדורה. מפליא שכמעט אין שינויים בגודל המהדורות של בולי ישראל ומרבית הבולים נמכרו בכ־1.5 מיליון עותקים.

הרשימה מתייחסת לשנים 1985–1986 ונסקרים בה 30 בולים, בתוכם שלושת גיליונות המזכרת של תערוכת „ישראפיל 1985". בתקופה זו היה רק בול אחד שמהדורתו לא עברה את ה־537 אלף בולים בול דיזנגוף. מהדורת שלושת גיליונות המזכרת של תערוכת ישראפיל נמכרו ב־198 אלף עותקים. זה מספר לא גדול, אך אופייני למהדורות של גליונות מזכרת, אם כי מן המהדורות הקטנות.

מספר בולים הגיעו לכ־5 מיליון, אולם אלה בולי עתודה, שאינם בולי־זיכרון ונמכרו במשך שנה שלמה בעוד שמשך מכירתם של בולים אחרים היה זמן קצר בהרבה להלן הרשימה:

שם הבול	ערך נקוב	המהדורה שנמכרה באל'
בולי ראשית התעופה בא"י	50 ש	1,318
בולי ראשית התעופה בא"י	150 ש	1,568
בולי ראשית התעופה בא"י	250 ש	1,567
בולי ראשית התעופה בא"י	300 ש	1,565
יום הזכרון לחללי מערכות תשמה	50 ש	1,510
צביה ויצחק צוקרמן	200 ש	1,461
האחרת	400 ש	1,382
תערוכת בולים עולמית "ישראפיל 65" (3 גליונות מזכרת)	3,600 ש	198
המכביה ה־12 תשמ"ה	400 ש	1,429
המכביה ה־12 תשמ"ה	500 ש	1,458
המכביה ה־12 תשמ"ה	600 ש	1,500
מועדים לשמחה תשמ"ו	100 ש	1,430
מועדים לשמחה תשמ"ו	150 ש	1,470
מועדים לשמחה תשמ"ו	200 ש	1,399
מועדים לשמחה תשמ"ו	300 ש	1,461
שנת הנוער הבינלאומית	150 ש	1,427
בול ליאון רקנאטי	200 ש	1,411
בול מאיר דיזנגוף	500 ש	537
בול 100 שנה לגדרה	600 ש	1,126
בול הקיבוץ	900 ש	1,085
בולי עתודה–הרצל	0.01 ש"ח	4,900
בולי עתודה–הרצל	0.02 ש"ח	4,931
בולי עתודה–הרצל	0.03 ש"ח	4,594
בול ארתור רובינשטיין	0.60 ש"ח	1,694
בולי אלמוגי ים סוף	0.30 ש"ח	1,357
בולי אלמוגי ים סוף	0.40 ש"ח	1,370
בולי אלמוגי ים סוף	0.50 ש"ח	1,445
בול יובל קול ישראל	0.70 ש"ח	1,325

בולים מבטלים בחותמת

משום מה לא הצליחו אצלנו בהכשרת עובדים בשירותי הדואר שיהיו ברמה של מדינות שאנו משתדלים להידמות להן, במיוחד במערב ובאירופה.

שומעים שפע תלונות על פקידי־הדואר, המחתימים את דברי־הדואר ברשלנות, בכתמים, שלא ניתן לקרוא את החותמת, בדיו דלילה (מדי), בכרית יבשה מדי, במחוקות עט במקום בחותמת דואר, בחיבור מהדקים על הבולים ואף בהדבקת בולים ואפילו דברי־דואר מן הסוג של „מעטפות יום ראשון".

התלוננתי פעם בפני מנהל הדואר תל־אביב על שהדואר הדביק בדבק נגרים פתק „רשום" גדול על־גבי מעטפה בלאית השחית את כל הבולים. תשובת המנהל היתה: אתה צודק בתלונתך והאיש שווה פיטורים, אך מי שיהיה לנו במקומו דווקא טוב יותר.

מאז יש מעט שיפורים, אך עדיין אנו רחוקים מלהדמות למדינות כמו שוויץ, פינלנד, הולנד, גרמניה ואחרות במערב אירופה.

הנה, למשל, כותב לנו שלמה בן זקן, מנהל מועדון אקדמאים של מועצת פועלי תל־אביב, שכבולאי הוא מבחין בהחתמה מרושלת של דברי־הדואר המגיעים אליו. פלוני שלח גלויית דואר מן הסוג שהיה בשימוש „בתקופת הלירה" בערך נקוב של 10. שזה היה התעריף הנכון לביול גלויות בשנה ההיא. כידוע, כל בולי ישראל תקפים מאז הבול הראשון משנת 1948. הפקיד הממיין מצא לנכון לבטל את הבול המודבק על־גבי הגלוייה בעט (בניגוד להנחיות) ולקנוס את המוען ב־60 אגורות, כאילו לא היתה הגלוייה כלל מבויילת. נכון שיש כאן בעיה של תעריף חדש ותעריף ישן, אבל מה שעשה אותו פקיד נראה כבלתי חוקי.

זאת ועוד: במקרים רבים מבייל בעל המכתב בתעריף שלא בתוקף (לעיתים אף במתכוון) כדי לזכות בגיוני חותמות על דבר הדואר, והממיינים, במקום לשלוח המכתב למען שעל־גבי המכתב, מחזירים את הדואר לשולח לאחר שמבטלים את הבולים ומבקשים ביול חדש.

נראה לנו, שעל פי חוקת הדואר, מחייבים במקרים כאלה את המוען ואין מחזירים את הדואר לשולח. לשם כך יש חותמת הקנס ל„שלם".

מן הראוי לפרסם תשובת רשות הדואר לאחר עיון בסעיפי החוקה הרלוונטיים. אשר להחתמה נקייה ואיבוטלים של בולים בעט – אין כל ספק.

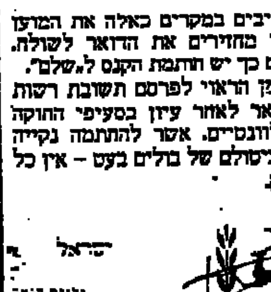

„גמול" חברה להשקעות בע"מ
דוד יהודה הלוי 62 ת"א
הודעה על כינוס אסיפה כללית רגילה

ניתנת בזה הודעה לבעלי המניות כי אסיפה כללית רגילה של החברה תתקיים ביום ראשון י"א תשמ"ח – 4 באוקטובר 1987 בשעה 10.30 במשרדי החברה.

סדר היום לאסיפה הכללית הרגילה

בחירת מועמדים לדירקטורים עפ"י תקנה 77 ב' (1) לתקנון, אם תאושר באסיפה הכללית שלא מן המניין.

„גמול" חברה להשקעות בע"מ

שלמה א. אנג'ל בע"מ
הודעה
על אסיפה כללית שנתית

1. ניתנת בזה הודעה לבעלי המניות כי האסיפה השנתית של החברה תתקיים ביום – 28.9.87 בשעה 09:00 במשרד החברה, מאפית אנג'ל, ק. משה, ירושלים.
על סדר היום:
א. דו"ח מועצת המנהלים.
ב. אישור הדו"חות הכספיים ליום 31.12.86.
ג. בחירת מנהלים וקביעת שכרם.
ד. מינוי רו"ח וקביעת שכרו.
ה. אישור פעולות המנהלים לשנת המאזן 1986.
ו. אישור דיבידנד ביניים שחולק כדיבידנד סופי.
ז. שונות.
2. בהתאם לתקנות ההתאגדות של החברה:
א. אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא ימצא מנין חוקי, היא תידחה לאותו יום בשבוע הבא, באותה שעה ובאותו מקום, מבלי שיהיה צורך להודיע על כך לחברים, או לכל יום אחר או שעה אחרת או מקום אחר כפי שמועצת המנהלים תקבע בהודעה לבעלי המניות.
ב. כל חבר זכאי להיות נוכח ולהצביע באסיפה באופן אישי או על ידי בא כוח להצבעה בבחירה ויפקיד יפוי כוח במשרדה הרשום של החברה בהתאם לתקנות החברה.
3. הדו"חות הכספיים נמצאים לעיון במשרדי החברה, בשעות העבודה המקובלות.

בפקודת מועצת המנהלים
א. אנג'ל

משחת שיניים
יעילה פי 3
אלמקס במניעת עששת.

תל־אביב:
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
השל"ה – קופת חולים מכבי – השל"ה 7 – 463371
ירושלים:
רפאל – ולמן פורדצקי 39 – 811801
חיפה:
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח תקוה:
אסותא – ברוך הירש 21 – 911710
בני ברק – רמת גן:
פינצ'י – חיבת ציון 43 רמת גן – 782821
בת ים – חולון:
גני בת ים – הנביאים 3 בת ים – 5515671
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153

אלמקס

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי השומרון
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מתאר מקומית.

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:
„תכנית מס' ש/385 – אור עקיבא.
נוה אלון" המהווה שינוי לתכניות הבאות:
ג/556 – תכנית מתאר אור עקיבא
ג/761 – שכונה מזרחית, אור עקיבא
ג/928 – שכונה מזרחית באור עקיבא
ש/287 – שינוי לתכנית ג/761 באור עקיבא.
מקום התכנית:
בין רחובות העליה, העצמאות, הרב קוק והנשיא ויצמן, בשכונה המזרחית.
הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3404, התשמ"ז ע"מ 265. השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט הנצרף אליו הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, השומרון וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה פלוטי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז חיפה

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון
ת.ב. 2017/5

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965.

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 276 בגוש 7161 רח' חזית חמש מס' 31 א' חולון הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 3% משטח המגרש 644/5 מ"ר בקומה ב' בלבד.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים 2 קומות.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה, להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

יונקא רפאל
חזית חמש 31 א'
חולון

לשכת ההוצאה לפועל
בחיפה
תיק הוצל"פ 5997/87
מודיעה
בדבר מכירה
פומבית של
מטלטלין

מוצעים בזה למכירה פומבית המטלטלין המתוארים להלן של החייב „חמש חמש מלונות ומסעדות בע"מ", לכיסוי חוב המגיע לזוכה: גזורא מגיד ע"י ב"כ עוה"ד א. מגיד ו/או ט. שני ו/או בן שלו מרח' אבן סינא 6 חיפה.

המכירה תתקיים ביום 21.9.87 בשעה 14.00 במשרד עו"ד א. מגיד רח' אבן סינא 6 חיפה.

תיאור המטלטלין והערכתם:
7 מצלמות צילום וידאו, 1 מיקרוגל, 1 מקרר למים (קולר) 2 קופות רושמות שהערכו בסך כולל של 8,850 ש"ח.

נעים עובד
המוציא לפועל חיפה

נהג!
עשה את
המינימום למען
אלה העושים
את המכסימום.
תן טרמפ
לחייל!

לפני 60 שנה

נאום הנעילה של סוקולוב

באזל. הקונגרס הציוני נסתיים בנאום הנעילה של סוקולוב, אשר בהצביעו על תמונת הרצל, קרא לשוב אל הציונות הגדולה. הוא עמד על השנויים לטובה ביחסה של ממשלת המנדט ועל התקוה לקבל ממנה קרקעות. קרא להתאמצות לשם השגת הסכומים הדרושים לשבירת חוסר העבודה בארץ ישראל. הציונות, אמר, גדולה היא מכינונים נרגזים אותה.

האכסקוטיבה החדשה

חבלי הקמת האכסקוטיבה נסתיימו בקונגרס הציוני. וייצמן וסוקולוב נבחרו ב־113 נגד 54: ההתאחדות הצביעה בעדם; פועלי ציון נמנעו; המזרחי, הרדיקלים והרביזיוניסטים – נגד. שאר חברי האכסקוטיבה הם: אידר, ליפסקי ורוזנבליט בלונדון; סאקר, הנריאטה סולד וקיש בירושלים – נבחרו ב־83 קולות נגד 62: ההתאחדות ופועלי ציון נמנעו בהצבעה זו.

חבר הלאומים קורא שלום, שלום...

ג'ניבה. קריאה נמרצת לשלום ודרישה חזקה של פירוק נשק היו עיקר נאומו של שטרייזמן באסיפת חבר הלאומים אשר לווה במחיאות כפיים סוערות. סיר אוסטין צ'מברלין זכה בתרועות כשדיבר בשבחו של שטרייזמן על אומץ לבו ותבונתו המדינית.

לפני 40 שנה

י. רוקח וא. קריניצי שוחררו

לאחר 38 ימי מעצר במחנה לאטרון ב' שוחררו י. רוקח, ראש עיריית תל אביב וא. קריניצי, נשיא המועצה המקומית ברמת גן. ע. בן עמי נשאר במעצר.

„ניו יורק טיימס" מטשטש

ניו יורק. „ניו יורק טיימס" הוא העתון היחידי בין עתוני אמריקה שניסה לטשטש את רושם התנהגות הבריטים בהאמבורג בפרשת הורדת מעפילי „יציאת אירופה". הכותרת בעתון היתה: קטטה סמלית עם התחלת ירידתם של יהודי „יציאת אירופה" מהאניות: חמשה מן הפליטים נפגעו בעת שכמה נסחבו מן האניה: אלות נגד המסרבים: רבים על סיפון האניה נפרדים מהמשמרות בלחיצת ידיים.

משורר יווני מקונן על צרת ישראל

באתונה הופיעה מהדורת שירים מאת המשורר היווני הידוע קוסטה קאלאריוס „עמה של רחל". השירים – חידוש רב בספרות היוונית החדשה, שכן מביעים הם את אהדת המשורר לעם היהודי ולתלאותיו המרובות ואת רגש הבושה למראה יחסן המחפיר של האומות הגדולות המנצחות לגבי העמים הקטנים, ביניהם בראש ובראשונה לגבי העם היהודי.

פנינה חינוכית בלב המדבר

בית הספר התיכון לחינוך סביבתי במדרשת שדה בוקר

מאת בלהה דבורי

בהר הנגב, על מישור שדה צין הנמצא בין קמי הר חלוקים לנחל צין, הוגשם חלומם של כמה אנשי חינוך צעירים, אשר החליטו לחפש דרך להביא את התלמידים להבנת הקשר בין הסביבה הטבעית לזו אשר נוצרת על ידי האדם כדי להקנות להם כלים רבים ככל האפשר להתמודדות עם המציאות המשתנה והמורכבת שבה אנו חיים.

ד"ר בנצי בר־לביא, אחד מהוגי רעיון מהפכני זה בשדה החינוך, משמש מנהל בית הספר התיכון לחינוך סביבתי בשדה בוקר, מאז היווסדו.

ד"ר בר־לביא: „הפילוסופיה החינוכית בבית הספר התיכון שלנו ודרכי יישומה הם ייחודיים בתכנים, בדרכי ביצוע ובאתר הביצוע (שדה בוקר). היא מתייחסת כמובן לערכים כלליים ולאומיים־כלליים, אבל הדגש מושם על חינוך סביבתי: על חינוך לאהבת הארץ ולהכרת מורשת עם ישראל בארץ ישראל, חינוך לאחריות אישית וקבוצתית בצד חינוך לפיתוח חשיבה מקורית וגישה מחקרית. מעל הכל עומד העקרון, שבית הספר במקום מחנך במסגרת מערכת החינוך המקובלת וכל תכונותיו הייחודיות האחרות. הינן תוספת לתכניות המקובלות בבתי הספר התיכוניים בישראל."

מחקר ופיתוח תכניות הלמודים בחינוך הסביבתי נערכים בשדה בוקר, בשיתוף צוות ההוראה, המיישם הלכה למעשה את יצירתו.

גונן בן יצחק, תושב נס ציונה ותלמיד כיתה י"א מספר, כי גולת הכותרת של בית הספר הינה בפיתוח תכניות סדנאות השדה. כל סדנה כזו מקיפה כשמונים שעות לימוד, שרובן נלמדות בשטח הסדנה. כאן אין בעיות טכניות וכאשר לומדים על תכנון עירוני במדבר, לוקחים את עשרות האוהלים, את המטבח הנייד, מזון ורכב ו... נוסעים לאילת כדי ללמוד תוך כדי החיים במקום, שהרי גם אנתרופולוג החוקר אורחות חיים ביישוב כלשהו חייב לבוא להתגורר בו על מנת שתוצאות מחקרו לא תהיינה תאורטיות בלבד".

החינוך הסביבתי כאן אינו מסתפק בתיאור המבנים ותיפקודן של מערכות בסביבה: התלמיד נדרש לעבור מרכישת ידע לנקיטת עמדה, כמו למשל בשאלה: האם יש לפתח חקלאות על יבוא מים? או: אילו אלטרנטיבות לתכנון העיר אילת היית מציע?

גונן, ראש מועצת התלמידים בבית הספר, חזר לא מכבר מכנס בינלאומי לראשי מועצות תלמידים מארצות שונות שהתקיים בארה"ב. גונן: „המייחד את בית הספר שלנו מבתי ספר תיכוניים אחרים נעוץ גם בקשר בין המורים לתלמידים. יש משמעת בית ספרית, מדגיש גונן, אך יחד עם זאת היחסים חמים והדוקים שכן, כולנו חיים במדבר אחר, מרוחקים יחסית ממרכז עירוני וגם עובדה זו עושה את שלה. כל תלמיד המעוניין בכך יכול 'לאמץ' לעצמו משפחה מקרב עשרות משפחות עובדי המדרשה והמתגוררות במקום."

לגונן, כראש מועצת התלמידים ניתנת הזכות להשתתף בפורום של הצוות החינוכי הכולל, המתכנס אחת לשבוע לדיון בבעיות המתעוררות. גונן: „זוהי זכות שאינה מוענקת למועצות תלמידים אחרות שאותן אני מכיר. יש לנו היכולת להשפיע על מהלך ההתרחשויות במקום וזאת אנו מכבדים".

ציפי אברגיל, מזכירת בית הספר, מחייכת. זכור לה היום שבו התחיל בית הספר לפעול, ורק כיתה אחת היתה בו, ובה שלושים תלמידים.

ציפי אברגיל: „הקריטריונים שלנו לקבלת תלמידים הינם גבוהים. קיים לחץ, מכל חלקי הארץ, להתקבל לבית הספר שלנו. כל תלמיד נשלח למכון הדסה בירושלים למבחן פסיכוטכני כדי לבדוק את מידת ההצלחה החזויה והעמידה בהכוון העיוני". כאן מעריכים מאד את הזיקה לטבע אך לא די בכך, זוהי התוספת. השנה נתקבלו לכיתה ט' 86 תלמידים מתוך 200 שביקשו להירשם. ציפי ובנצי בר־לביא עובדים שכם אל שכם למן היום בו נוסד בית הספר. כאשר הם מדברים על כך ש„הילדים שלנו כל כך התבגרו במשך הקיץ" אין הם מתכוונים לילדים הפרטיים של כל אחד מהם, אלא לתלמידי המדרשה, כמובן, שכולם היו ביתם. מיכל לגל מכיתה י' היא תושבת בת־ים שהגיעה אל המדרשה בשנה שחלפה. ומאחר שבתיכון העירוני שבו למדה לא רכשה ידע בארכיאולוגיה, באקולוגיה ובכימיה (בכיתה ט'), הסכימה להישאר שנה נוספת בכתה ט' ובלבד שתזכה להיכנס לבית הספר לחינוך סביבתי.

מיכל לגל: „רוב בתי הספר התיכוניים בארץ איבדו לצערי את דרך החינוך הערכי. מתרכזים בהישגים בחומר העיוני הנלמד ולא שמים דגש על האדם ועל התייחסותו לחיים. כאן, בשדה בוקר. מנסים לפרוץ את מסגרת הלימודים הרגילה ולהרחיב את התשתית הערכית של האדם. החלטתי להוסיף לעצמי שנת לימודים ולעבור ללמוד כאן משום שלדעתי, מוטב לי ללמוד שלוש שנים לימודים שיהיה בהם תוכן בשבילי, מאשר לסיים את התיכון בעיר תוך שנתיים של חוסר עניין.

ליעל אלישיב ולקרן גל, חברותיה של מיכל, יש פשוט מזל: הן נולדו במקום. ההורים עובדים במדרשה והן „מדרשות", כמובן מאליו, את כל הרעיונות אשר יושמו במסגרת בית הספר התיכון לחינוך סביבתי שלתוכו כמעט נולדו.

לקראת שנת הלימודים הנוכחית נוספו מבנים חדשים לבית הספר שפתח שעריו, לראשונה בתולדותיו, לקליטת עשרות ילדים נוספים. כיום מספר תלמידי המדרשה מאתיים ותשעים, בעשר כיתות לימוד, מט' עד י"ב. אבל רק מי שהיה בטיול הזריחה מעל הר צרור, טיול המאפיין את פתיחת שנת הלימודים בבית הספר, וראה את תלמידי המחזורים הקודמים מגיעים קבוצות קבוצות, רובם חיילים, ועסים בחיבוקים על המורים והמדריכים, יוכלו להבין שמץ ממה שעושות שנות התבגרות במדבר, עם חינוך סביבתי.

רפנה דיניץ, זה 11 שנים במקום, מורה ותיקה לספרות ומחנכת כיתה, מוקפת תלמידים לשעבר, שבאו לבקר עם תחילת שנת הלימודים ולהיזכר בזריחה הראשונה שלהם במקום. דפנה: „בית הספר הזה קטן מבחינה מספרית. נוצרת כאן, כמו מאליה, אווירה של משפחה. יש ילדים שאימצתי לפני תשע שנים ועדיין ממשיכים להגיע עם פתיחת כל שנת לימודים לטיול הזריחה. אני מתרגשת. אני לא מכירה מקומות אחרים שבהם נוצרות חברויות שכאלה. במקום נמצאים ילדים שאוהבים ללמוד ויחד עם זאת, הזיקה שלהם לטבע היא הדומיננטית. המטרה שלי היא לתת לילדים תחושה שבית הספר אינו מקום שאליו חייבים ללכת, כי אם מקום שבו אוהבים להיות. גם אל הוראת הספרות אני מתייחסת כאל חלק מלימודי הסביבה. הספרות היא התשתית הערכית שלנו ומי שמבין את הספרות יבין גם את הסביבה החיצונית והפנימית".

הכל מיקשה אחת בבית הספר לחינוך סביבתי בשדה־בוקר: האדם, הטבע והחומר. כאן, בעיית החינוך הישראלי הזאת, החליטו האנשים להביא ליתר מודעות לבעיות הסביבה כריאקציה להתפתחות הטכנולוגית המואצת של האדם, התפתחות שהביאה לבזבוז משווע של המשאבים הטבעיים בעולם.

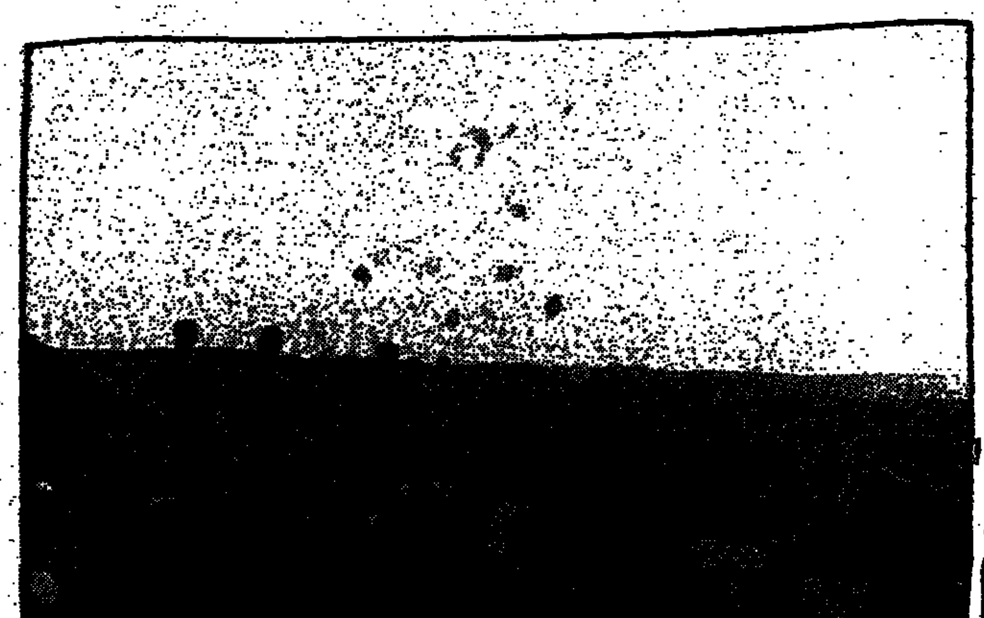
מתחילים בזריחה

גונן בר־יצחק

מימין: מיכל לגל, יעל אלישיב, קרן גל

ד"ר בנצי בר־לביא וציפי אברג'יל

פינוקים

מאת ורדה צימרמן

לנקסטר

נינה ריצ'י

קרליין

דיור

ורסצ'ה

קרליין: אפטר שייב חדש מבית 'קרליין'. על פי ההודעה לעתונות, הוא מיועד „לגבר האלגנטי. הגברי, הבוטח בעצמו ובעל נטורות מודגשת". על פי אותה הודעה, הוא מורכב מתערובת של צמחי יער ותבלין וריחו משתנה במהלך השעות: מריח של הדרים ושרכים לריח תבלינים ולריח מעורב של קליפות, עצים ושרכים בסופו של דבר. (המחיר 92 ש"ח).

חברת 'קרליין' מתפתחת וגדלה וגם הנשים זוכות לפינוקים. תחליב גוף, סבון נוזלי וקצף אמבט חדשים (שמונה־פלוס שקלים, בממוצע) מצד אחד – ומערכות איפור חדישות במכלים וגוונים חדישים מאידך. למשל: עפרונות צללית עמידים במים ובפני זיעה (מחיר עפרון ששה וחצי ש"ח), 71 גוני לאק, 61 שפתונים ומערכות שפתונים עם מברשת – 32 ש"ח המערכת (ואגב, המברשות נשלפות ממכליהן וזה חידוש נוסף).

ניוטרוג'ינה: מוצרי טיפוח לשיער ולעור. יבוא מנורבגיה. ששה מוצרים חדשים מצטרפים לסבון ולקרם הידיים. שמן גוף – תחליף לשמן אמבט, המספק הזנה לגוף לאחר הרחצה. אינו דביק ואינו מכתים (42.65 ש"ח). ג'ל רחצה: סבון נוזלי רך ומנקה. מתאים גם לגילוח (במקום קצף), לרחיצת תינוקות ולחפיפת שיער (34.13 ש"ח). שמפו. המכיל גם הוא מרכיבים טבעיים, מבטיח „לחדור דרך שכבת שאריות שהצטברו על השיער ולהסיר אותם כבר לאחר שטיפה ראשונית". מאפשר שימוש יומיומי (16.90 ש"ח). סבון נוזלי: לניקוי הפנים העשוי – כמו המוצק – מחלב בקר. משמן קיק, משמן אגוזים מטריסנולאמין ומגליצרין (33.80 ש"ח). ובן קרם לחות (48.30 ש"ח) וקרם גוף על בסיס מימי ולא שומני (35.90 ש"ח). כל המוצרים ללא צבעים וריח.

ועוד לנשים: הרעל מתפשט... „פויזן", הבושם מבית דיור. מקבל חיזוק בספריי־דיאודורנט וקרם גוף. לאלו שאינן חוששות מן המחיר: דיאודורנט – 110 ש"ח, קרם גוף – 168 ש"ח.

איפור חורף: שוב „קרליין" – גוונים חזקים ובולטים: טורקיז, צהוב, כתום, חאקי וירוק. כולם ביחד וגם לחוד. מחיר מערכת מושלמת בתוספת מסקרה, סומק בשני גוונים ומברשות – 55 ש"ח.

דיור – בית דיור חוזר לקלאסיקה. המראה החדש מחייב פנים חיוורות וסומק ורדרד. העין מתחודשת בגוונים רכים של תכלת וירקרק או, לחלופין, גוני אדמה.

לנקסטר – „סלון וינאי" או „קברט". הבחירה שלכן. הראשון סולידי בגווני פסטל חיוורים: ירוק, כחול, ורוד וצהוב. והשני בגוונים עזים של אדום, סגול, הרבה שחור.

בשמים חדשים: נשאר לכן מקום לבשמים נוספים? אם כן – אז יש. כמה וכמה, ומבחינם טובים. ורסצ'ה. גם הוא כבר למד, שהרווח האמיתי נובע מן המוצרים הנילווים ולאו דווקא מאופנת העילית. בושם לנשים (47–63 ש"ח). בקבוק יפהפה.

יש גם אפטר־שייב ובושם לגברים (28–40 ש"ח). מתי יגיעו אלינו גם הבגדים?

נינה. בושם חדש מבית נינה ריצ'י. הבית שהחליט להחזיר את עטרת בושמי פאריס ליושנה. נלחם בריחות האגרסיביים והמלאכותיים ומבקש לשמר את הרוח הצרפתית. „נינה" היא התשובה. בושם שבו 43 מרכיבים טבעיים ממשפחת הפרחים: ריח עדין, רומנטי ואלגנטי. גם בקבוק זה יפה במיוחד (עיצבה אותו לאליק, אמנית הזכוכית הידועה). המחירים נעים בין 59.80 למי טואלט ועד 130.33 ש"ח לפרפום.

ספורט לסתיו

מתמקדים בבגדי שינה למבוגרים ולילדים ואלה, האחרונים, ודאי יאהבו את ההדפסים מתוך הסדרות „הקוסם מארץ עוץ" ו„הדרדסים". הצבעים עזים.

„סון סיר סון" – ספורטיבי־זרוק. יוניסקס. נשים, גברים והשנה גם לילדים. דגש על קישוטים כמו שרוכים, רוכסנים. הדבקות גומי. הדפסי מתעמלות והצהרות שונות כמו „בטחון עצמי" או „סגנון חיים בסיסי" – חשוב מאוד. הצבעים חיוורים. המחירים מ־47 ש"ח (ילדים) ועד 143 ש"ח לאימוניות.

דיינמיק. לודזיה. רוטקס. סון סיר סון. שמות שונים, סגנון שונה במקצת. בית אחד. חורף 87'.

„דיינמיק" – ספורטיבי־לביש. פוטר, סריגי ג'ינס שחור. לגברים – פסים רצמות בסריג. החידוש העיקרי: סריג דו־צדדי. חלק ומפוספס. הדפסי דובים לנשים. צוללת צהובה לגברים. תיפורים בולטים ולחצניות דמויות צדף הם בין העיטורים. הצבעים: לבן, שחור, קרם, סגול ופסטלים. לגברים – צבעים חזקים.

„רוטקס" ו„לודזיה"

סון־סיר־סון

חידושים לחגים, לא כולם זולים

הסל של מרונה

מאת מרונה מיילס

החגים קרבים ובאים ואמתחתי גדושה במידע על אודות מוצרים ושירותים חדשים הקשורים לעונה זו.

נרות שבת וחג, למשל, אינם צריכים להיות רק חלקים ובצבע הלבן המוכר, כך נאמר לי במחלקת הכשרות של הרבנות בתל־אביב. מותר בהחלט להשתמש בנרות החדשים, העשויים מדונג דבורים טהור, שהוצגו על מדפי המרכולים על ידי עולה חדש מארה"ב. הנרות מוארכים, צבעם כצבע הדבש, מרקמם כחלת דבש וריחם כריח הדבש. בימים אלה נמכרים הנרות במכבידה מיוחדת ברשת ההיפרכול ובחנויות קראוס קטנות, בהרצליה ובסביבתה, ומחירם 6.00–5.50 ש"ח לזוג באריזות פלסטיק. בחנויות למתנות המחיר אף גבוה יותר. מחירים אלו גבוהים בהרבה ממחירם של נרות הפראפין הלבנים הרגילים, הנמכרים בפחות מ־65 אג' לקופסה.

„נרות הדבש" הם חלק מסדרת „מוצרי עליה", מוצרים שפיתח בן רוזנברג, שעלה מניו־יורק והשתקע בהרצליה. בניו יורק עסק רוזנברג בקו ייצור אחר לגמרי: הוא היה בעליו של עתון מקומי בשם „קאונטרי קוריר". את הנרות עיצב אמריקאי אחר, דייויד שקולניק שמו, שייצר נרות מדונג דבורים בקליפורניה. הנרות נעשים ביד ובאור שוט בוערים ארבע שעות. הם מיועדים גם לתיירים וגם לשוק המקומי, גם ליהודים וגם לנוצרים. לא מכבר החלו לייצאם לאירופה ולארה"ב. אפשר להזמין אותם בצבעים אחרים מזה של הדבש – אם עושים הזמנות גדולות. הכתובת: „מוצרי עליה" ת.ד. 30877 תל־אביב.

אפרסק בבקבוק

יין הוא סמל עיקרי של החגים, והיקב הגדול בישראל, „כרמל מזרחי", הוציא לקראת החגים שני חידושים: יין תוסס המיוצר ברשיון „בוסקו" באיטליה – כעת בטעם אפרסק – ונקרא „פיצ'קנאיי" באנגלית ו„בוסקה אפרסק" בעברית.

הסירים של פיסלר

תגובתי הראשונה לטעם המשקה היתה, שהיין מתוק מדי מכדי להגיש אל שולחן האוכל, אך עמיתה שלי, רותי קינן הכותבת מדור מזון ב„מעריב", הציעה להגיש את היין כאפריטיף בלילה חם. היא מגישה אותו קר ביותר ובתוספת פלח אפרסק ועלה מנטה לקישוט.

למטרות טקס דתי, אפשר להתייחס ליין זה כאל יין ענבים רגיל – מבטיחה הנהלת „כרמל", ואפשר לברך עליו „בורא פרי הגפן". מרכיבי היין, ככתוב על הבקבוק: יין ענבים בתוספת אפרסק ופירות טבעיים אחרים.

ראש איגוד הצרכנים הדתיים, הרב אריה לבקוביץ אמר לי, שהאשכנזים נוהגים לברך על כל משקה שמכיל לפחות 17% יין ענבים. הספרדים מברכים רק אם במשקה יש 30% או יותר יין ענבים. מחירו של משקה האפרסק החדש הוא 7.99 ש"ח לבקבוק בן 750 מ"ל.

החידוש השני של „כרמל" בעונה זו הוא בקבוקים קטנים של כמה מיינותיה הנבחרים, כולל משקה האפרסק. לבקבוקים הקטנים יש יתרון על פני הגדולים באשר למשקאות תוססים, מפני שהבקבוקים הגדולים אינם שומרים על תסיסות המשקאות לאחר שנפתחו. אפשר להשיג את הקטנים בכמה חנויות מוכרות בסביבות תל אביב, וכמובן במסעדות ובבתי מלון. המחירים: 1.99 ש"ח ליין פנטזיה ו־2.19 ש"ח למשקה האפרסק.

סולתם ומתחריו

מוצרי פלדת אל־חלד אלגנטיים – מחבתות וסירים – מתוצרת „פיסלר" בגרמניה, הגיעו לא מכבר לחנויות יבוא מבוחרות במקומותינו. היבואן: קמסר אימפקס מגבעתיים. בעוד שאינני מערערת על איכות המוצרים או יפי צורתם, אני תוהה על התיזמון של ייבואם לשווקינו, דווקא בתקופה ש„סולתם", המפעל למוצרי צבא המייצר גם מוצרים למטבח, סובל מקשיים חמורים.

ב„סולתם" אמרו לי, שכמעט עשרה אחוזים מכלל כוח העבודה שלהם, המונה כאלף פועלים, אנשי יוקנעם, מועסקים בדר"כ בקו המוצרים הביתיים. ובעוד שכמחצית מעובדי המפעל מצויים בחופשה מאונס או עוברים הסבת מקצוע בגלל הירידה בביקוש למוצרים הצבאיים, מאשרים ב„סולתם", שיבוא מוצרי אל־חלד ביתיים עלול להוריד את הביקוש למוצריהם שלהם ובכך להוריד את מספר המועסקים בייצור כלים אלה.

והיי, כמובן, ארץ דמוקרטית המסחר חופשי בה; ובכל זאת, צרכנים יכולים היו לבחור במוצרים מקומיים לא רק על בסיס כלכלי אלא גם מתוך מניעים פטריוטיים. במקרה הזה, המניע הכלכלי יגרום להם להתרחק ממוצרי פיסלר, שמחיריהם נעים בין 130 ש"ח למחבתות הקטנות ו־190 ש"ח למחבתות הגדולות ביותר, שאינן בעצם גדולות כל־כך וקצת יותר מחמישה ליטרת.

מיכאל וויינשטיין, מנהל השיווק של החברה המייבאת, מודה שהמחירים אכן גבוהים ביותר, אך הוא מאשים בזאת את רשתות השיווק של המוצרים, המתעקשות להרוויח כמאה אחוזים. אם יימכרו מוצרי פיסלר במסיבות ביתיות, כפי שהוא מקווה, סיר הנמכר ב־140 ש"ח בחנות, יעלה במסיבה כזו רק 100 ש"ח.

מקדמי המכירות של מוצרי פיסלר מונים את יתרונותיהם: הידיות וכפתורי המכסים עשויים מתכת אך אינם מתחממים בחום נורמאלי של בישול ולכן, לכאורה, אינם צריכים החלפה: בסיסי הזכוכית חזק ושקוף כשמשת מכונית ומאפשר להציץ על המתבשל (וויינשטיין מודה שהוא מתכסה באדים בעת הבישול); תחתית בת שלוש שכבות, המפזרת את החום באחידות: מצע דמוי ואפל במחבתות כדי לאפשר טיגון ללא שמן, וכן – סירים המתאימים לבישול ירקות בלי תוספת מים. למוצרי פיסלר יש אחריות לשנה.

מפעל „פיסלר" מתפאר בהיסטוריה של 140 שנה; ב„סולתם" לא יכולים לעשות כן, אבל הם עוסקים בייצור כלי בית די זמן ובוודאי התמחו באמנות זו. בסולתם התחילו בכך לפני 25 שנים, לאחר שקנו את הידע מחברת „האברוואר" האמריקאית. לכלי „סולתם" יש מגוון רחב של גדלים, ממחבת של ליטר וחצי עם מכסה במחיר של 26 ש"ח ועד לסיר משפחתי בן 16 ליטר, במחיר 94 ש"ח – שהוא סיר גדול באמת. (הסיר הכי גדול שלי מכיל 10 ליטר והמרק לשבת שאני מבשלת בו, המיועד לשבעה סועדים, מספיק להרבה יותר מזה).

מנהל המכירות של „סולתם", אבי כסלו, אומר, שהיתרון בקניית מוצרים מקומיים הוא, שהם מיוצרים לפי הרגלי הבישול הישראליים. אצלנו, מעדיפים סירים רחבים ושטוחים, בשביל גפילטע פיש, למשל, בעוד שבאמריקה מעדיפים

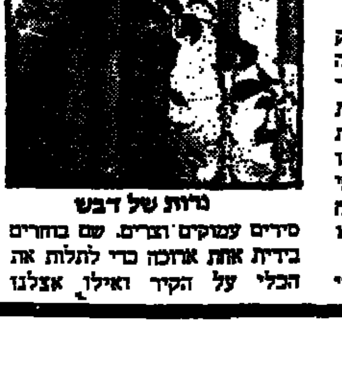
נרות של דבש

סירים עמוקים וצרים. שם בוחרים בידית אחת ארוכה כדי לתלות את הכלי על הקיר ואילו אצלנו מעדיפים שלכל כלי יהיו שתי ידיות קצרות, שייכנסו בנוחות לארון.

ידיות וכפתורי מכסה יש להם בעיה: הפלסטיק הקשיח נשבר לפעמים ויש צורך להחליפם. מבחינה זו יש ל„סולתם" יתרון על פני מוצרי חוץ ואכן יש להם מרכזי שירות בכל הארץ, שהראשי שבהם נמצא ברח' החשמל 5 בתל־אביב. את כתובות האחרים אפשר לקבל בטל: 03־625165.

קפה „טחומנס"

מוכן הייתי מדוע „סולתם" דבקים בדגם אחד של סירים ואינם עושים דגמים שונים, כדי ששומרי כשרות יוכלו להבדיל בין כלים לבשר ולחלב. ובכן, אומרים לי בחברה, שהם מייצרים שני צבעים של ידיות לצורך זה: חום כהה ושחור.

אבל זה, כנראה, סוד שמור כמעט כמו ייצור הנשק של המפעל, כי פרט לחנויות באיזורים המאוכלסים דתיים ובמרכזי השירות של סולתם, אין למצוא את הכלים המובחנים האלה בשום מקום אחר. מדוע לא יציגו אותם בכל החנויות כדי לזכות ביתרון על פני כלים מיובאים? או, יותר מכך, מדוע לא ייצרו כלים בדגמים שונים, המקילים על חיים לשומרי כשרות? „פיסלר", למשל, מייצרים כלים בדגמים אחדים, אף אם רק דגם אחד מיובא לארץ.

את מוצרי „סולתם" אפשר לקנות כמעט בכל חנויות הכלים בארץ וברשתות השיווק, שבהן אפשר לקבל הנחות אם אתה חייל או חבר בקבוצות מיוחדות אחרות. בחנויות המיוחדות של „כור", הקרויות „סולכור", מקבלים עובדי מדינה, עובדי „כור" ומוסדות הסתדרות אחרים 10 אחוזים הנחה, תמורת הוכחה מתאימה.

חנות „סולכור" ברח' המלך ג'ורג' 19 בתל אביב עורכת עכשיו מכירת חיסול לכלים, ואפשר להשיג שם את מה שנשאר עוד, במחירי מציאה.

לישון או לא

סדינים שהם צעקניים דיים כדי לגרום לך לא להירדם – וזו הדרך הטובה ביותר לתאר את ההצעה האחרונה של כיתן, היצרן הגדול ביותר במדינה של לבני בית.

הם מעוצבים בידי גדעון אוברזון: הדגם הסוריאליסטי בצבעים בוהקים נקרא „ריאו", השראתו נלקחה מהקרנבל של ברזיל והוא עשוי מכותנה ומפוליאסטר ביחס של 50:50. הדגם השני, השקט יותר, שמו אראג'ין והוא תערובת עדינה של ורוד ואפור. זוהי הפעם הראשונה שכיתן מעיזה לייצר 100% כותנה שאינה מצריכה גיהוץ בגלל טיפול מיוחד.

שני דגמיו של אוברזון נמכרים כפריטים נפרדים או כמערכות, ומחיריהם גבוהים בכ־25 אחוז ממוצרי כיתן האחרים, הלא־מעוצבים. מחירי מערכת (בשני הדגמים) הם: 169 ש"ח להרכב של סדין זוגי וציפה זוגית ו־224 ש"ח להרכב של סדין זוגי מותאם וזוג ציפות נפרדות. לכל מערכת יש שתי ציפיות לכריות.

נמס עם משקע

קפה נמס שמיוצר על ידי חברות שונות, בדרך כלל אינו נבדל בטיבו האחד מהשני. לכן הופתעתי לטובה כשנוכחתי שקפה נמס חדש הנקרא „מסטר בלנד" ומיוצר על ידי „ג'נרל פוד" מאנגליה, הוא שונה באמת. סודו: תערובת של 10% קפה טחון עם 90% גרגירי קפה נמס. תערובת זו מעניקה לו טעם מיוחד של קפה אמיתי והוא משאיר אפילו משקע על קרקעית הספל. היצרן אומר שמקבל תוצאה טובה יותר אם לא נשפוך על האבקה את המים בנקודת הרתיחה שלהם אלא נניח להם לעמוד דקה או שתיים לפני כן. המחיר אינו זול: 8.13 ל־100 גרם בסופרסל בהשוואה לקפה נמס „גולד" של עלית, שאותה כמות ממנו נמכרת ב־3.13 ש"ח.

שקיות לבי"א

לבי"א, הקרן למען בטחון ישראל, קיבלה על עצמה לא מכבר לממן עשר כיתות מושב למדרשות מקא"מ, מה שקרוי בלשון העם „בעיר רעול". פרוייקט באה לכל הדעות, שמחירו 800,000 ש"ח. כיצד ישיגו את הכסף הדרוש החליטו ללכת על תרומה בסכום נמוך אבל – בפיזור תורמים גדול. כדי להגיע אל מספר גדול ככל האפשר של תורמים פנו אל רשתות השיווק (הקשר נוצר באמצעות מר גילרמן, ראש לשכת המסחר) וביקשו מהן שיוותרו על מכירת שקיות הניילון שלהן לטובת שקיות ניילון מיוחדות ללבי"א, שתרומתן ייכנס לקופת הקרן.

לאחר שקיבלו את הסכמת „המשביר לצרכן", „קואופ", „שקם" ו„שופרסל", ניגשו לשלב ב': הלכו למוסכים של „פלוטו" ומצאו שם את ה„שנה טובה" של שנת תשמ"ח. חברת „גל" מגוש דן הסכימה להדפיס את הציור משנת תשמ"ח (בהמונות) על שקיות שיצרה במחיר למעגם בעלות נמוכה מאוד. חצי מיליון שקיות יצאו השבוע לחנויות ומחירן רק שקל אחד. בלבי"א מקווים שייביבו להזמין עוד מנת שקיות.

בן קיבוץ א' עובד כשכיר בקיבוץ ב'

בני קיבוץ הנוטלים חופשה מקיבוציהם, בדרך־כלל לשנה (המתארכת לא פעם לשנה וחצי או לשנתיים), כדי לנסוע לחו"ל, נוקטים שיטות שונות כדי לצבור את הכסף הדרוש לנסיעה. חלקם יוצאים לעבודה בעיר, וזה כשר למהדרין ואפילו נחשב לרצוי מאוד, לפחות בעיני אידיאולוגים ומחנכים, כדרך להכיר את "ארץ־ישראל האחרת", העיקרית, העירונית. יש בנים העובדים במפעלים האזוריים, וזה כשר רק לחצאין, משום שהמעבידים שלהם הם... חברי קיבוצים, אם כי לא מטעם הקיבוצים שלהם, אלא מטעם האיזור כולו. ויש גם שיטה שלישית, שהיא החדשה ביותר: בן של קיבוץ אחד עובד כשכיר בקיבוץ אחר, תמורת כסף, כמובן, ליד בן אותו קיבוץ שאינו מקבל כסף, כמובן. זה איננו כשר כלל. מוסדות הקבה"א כבר פסלו תופעה זו לא פעם ולא פעמיים, אלא שבכך לא הביאו להפסקתה, והתק"ם – החטיבה שלה לחברה, לחינוך ולתרבות – נדרשת לה בימים אלה ממש

מאת זמירה לנגר

מפעם לפעם נתקלות העיניים, תוך עלעול בעתונים, במודעות של קיבוצים בנוסח זה או דומה: "דרושים בני משק בחופשה לעבודה בקיבוץ". הופעה זו, של עבודת בני קיבוץ אחד בקיבוץ אחר, כשכירים, קיימת כבר כשנתיים. יש אומרים שראשיתה בקיבוץ עין־המפרץ של הקבה"א, מדרום לעכו. מכאן התפשטה גם להתק"ם וצפונה, לגליל המערבי, וכיום קיימים באיזור זה שבעה קיבוצים, משתי התנועות, הנוהגים בדרך זו, וגם להרבה איזורים אחרים בארץ, אבל דומה שהגליל המערבי נשאר הריכוז הגדול ביותר לתופעה זו. במספר קיבוצים, המעסיקים מספר גדול של בני משק בחופשה, כבר יש ועדה מיוחדת לטיפול בנושא זה.

ייאמר למען האמת, כי הסידור הזה נוח לשני הצדדים: לבני הקיבוץ המועסקים, מפני שהם מוסיפים לשהות בתנאים של קיבוץ, גרים בקיבוץ המעסיק, אינם צריכים לחפש דירה בעיר, והוצאותיהם מינימליות; ולמשקים המעסיקים, משום שהם מקבלים כוח עבודה מיומן המכיר את חיי הקיבוץ. בני המשק בחופשה ממלאים, למעשה, את מקומם של חברים ומאפשרים תפקוד יעיל של הענף או המפעל שהם משובצים בו.

לא בבתי הילדים

בנימין בדרור, המזכיר של קיבוץ חניתה (התק"ם), מספר על תהליך קבלת בני משק לעבודה בקיבוצו:

"לפני כשנה וחצי החלטנו באסיפה של הקיבוץ לחייב את הנושא, בעקבות שני קיבוצים של "השומר הצעיר" באיזור שקדמו לנו, עין־המפרץ וגעתון, ולקבל שלושה בני משק לעבודה במפעל העדשות שלנו. פעלנו בעניין זה לפי התקנון שהתקבל בעין־המפרץ ובגעתון, תוך הכנסת שינויים קלים.

"בעקבות ההחלטה הפצנו מכתב בין המזכירויות של קיבוצי התק"ם והקבה"א כדי לקבל את הסכמתה. נתקבלו תגובות שונות. במרבית המשקים היתה התגובה אוהדת. לעומת זאת, מבית־השיטה התקבלה תגובה חריפה של שלילה.

"כמובן, אנו הכרנו ומכירים את האלטרנטיבות האחרות לעבודה בקיבוצנו, והם לא נראו לנו. בעבודה במפעלים האזוריים 'מילואות' יש גוון אידיאולוגי כלילי. הן יש חיכוכים עם העובדים השכירים. לעבודה בעיר נמשכים רק מעט בנים, מפני שהשכר שם אינו גבוה וצריך לשכור חדר, ומפני שאצל הבנים כמעט לא קיים המניע של התנסות בחיי העיר. אפשרות שלישית, שהבן יוצא מיד לחו"ל ומתחיל לעבוד שם, כדי לטייל אחר־כך בכסף שהרוויח – היא בלתי־חוקית, משום שלבנים אין רשיון עבודה. כך, בכל אופן, בארה"ב. הפתרון של עבודה בקיבוץ אחר גם מאפשר ניידות בנים בין הקיבוצים ולא פעם הוא מוליד התקשרויות אישיות. אמנם יש בעיה, שהבנים מקיבוצים אחרים העובדים אצלנו אינם מוצאים אלא חבורה קטנה של צעירים מן המקום בני גילם, מפני שחלק מן הבנים שלנו נמצאים גם הם בחופשה (ואולי עובדים בקיבוץ אחר...), או בצבא, או בלימודים".

יש הרבה פניות, אומר בדרור, אלא שהגיעתה ההליכה לקבוע "מכסה" – עד שלושה בנים בעת ובעונה אחת. כן מקפידים שלא לשבץ בנים כאלה (והכוונה בעיקר לבנות כאלה) לעבודה בבתי הילדים, אם כי זהו פתרון קל, מפתה מאוד, לבעיית המחסור המתמיד במטפלות־חברות.

"הטענה העיקרית נגד הסידור הזה", מוסיף המזכיר של חניתה, "היא שאנחנו כאילו הופכים את הקיבוץ קרדום לחפור בו. הקיבוץ נהפך למקום נוח לעשיית כסף. אבל בסך־הכול זהו פתרון רצוי ונוח. נכון שזו עבודה שכירה, אולם היא מוגבלת בזמן, לכל בן לחוד, כמובן – חמישה עד שישה חודשים לכל היותר. התקופה הזאת מספיקה לבנים כדי לצבור את הכסף הדרוש לנסיעה".

בלי חוזים כתובים

התופעה קיימת גם בגשר־הזיו (התק"ם). כל גרוסמן, מרכז המשק של קיבוץ זה, מציין שהנושא הוא בעייתי. וזוהי אחת הסיבות לכך שאין חוזים כתובים בין הקיבוץ המעסיק ובין בני הקיבוצים האחרים העובדים בו: כל ההסכמים הם בעל־פה.

הפניות המגיעות לגשר־הזיו, בעקבות הפרסומים בעתונות, מרובות מאוד, אומר מל. התוצאות – רצויות. "הבנים המועסקים ממלאים אחר הציפיות. עבודתם טובה, אחראית, וגם ההתנהגות החברתית מתורבתת והולמת. לא התאכזבנו בשום תחום. מערכת היחסים אינה זו של מעביד ועובד, אלא של קיבוץ ובן קיבוץ".

בכל־זאת, יש השפעה שלילית לתופעה, והיא מתבטאת בין השאר, לדבריו של מרכז המשק, בפיתוח התודעה לכסף אצל בני גשר־הזיו, בהשפעת הבנים מקיבוצים אחרים שכל מטרתם בעבודתם בקיבוץ היא לעשות כסף – הרבה ומהר ככל האפשר. והוא מסכם: "עלינו לשמור על הפרופורציות. באיזה שהוא שלב בדרך צריך לעצור ולבדוק את הנושא מבחינה כלכלית וחברתית. העלות בשני התחומים האלה צריכה להיות סבירה, אסור שתעבור גבול מסוים".

"הייתי מעדיף לעבוד בקיבוץ שלי"

ומה אומרים הבנים העובדים עצמם? שוחחתי עם שלושה מארבעת הבנים העובדים כעת בגשר־הזיו.

מספר רותם אגמון מקבוצת יזרעאל: "כשבאתי לעבוד בקיבוץ אחר, לא חיפשתי חוויה קיבוצית, אבל לא מסתדר לי לעבוד במפעל אחר, לא נעים לי להרוויח יותר מפועל שכיר שעובד שם הרבה יותר שנים ממני. קודם עבדתי בקבלנות במפעלים האזוריים "ברנות" ליד גן־שמואל. כשנסתיימה העונה, הגעתי לעבודה בגשר־הזיו. יש לי כאן הרגשה של בית. כשהגעתי לכאן מיד באו לבקר אותי בחדר שנתנו לי. היה ממש נפלא. באתי עם אפס דרישות. לא ציפיתי לשום דבר, וכל מה ששמו לי בחדר היה ממש נפלא".

אורן תירוש מעין־החורש רואה את העבודה בגשר־זיו כעניין של "חשבון פשוט: עבודה לזמן קצר, בלי הוצאות מחיה, עם שכר די טוב. גם הוצע לי לעבוד בענף האבוקדו, שבו עבדתי גם בבית. הקשר עם מרכז הענף הוא יחס חברי. אם יש אי־שביעות־רצון מעניין כלשהו, אני פונה אליו או אל מרכז המשק".

ואומר ארנון קמינסקי, בן משמר־העמק: "המימסד מנסה לייפות את העניין, להלביש את הגברת באדרת יפה של הכרת קיבוץ אחר, לפעמים קיבוץ מתנועה אחרת. אבל האמת היא, שהקיבוץ הפתח זקוק לכוח עבודה, והצעירים הבאים לעבוד זקוקים לכסף. זה פשוט עניין של היצע וביקוש. בעיר הייתי מרוויח הרבה פחות".

ועוד אומר ארנון: "המטרה שלי היתה לעשות כסף, אבל כשאני עובד כאן, בקיבוץ, אני שוכח שאני עובד למען הכסף. יש אחריות לעבודה. מבינים אותנו "הגליסטים", וזה מעליב. אבל ברגע שבאים למקום ומכירים זה את זה, זה לא משנה.

"בהתחלה יש חשש מסוים, כמו בכל כניסה לעניין חדש. אתה מרגיש שבודקים אותך מכל הצדדים, כל רגע. לפני שהגעתי היה בחור שהעיפו אותו אחרי שבוע. כשאתה רואה איך הדברים מתנהלים אתה עובד מתוך אחריות מלאה.

"כמובן, הייתי מעדיף לעבוד בקיבוץ שלי – גם־כן תמורת כסף. הפתרון לבני משק, שרוצים לאסוף כסף לנסיעה לחו"ל, צריך להימצא בביתם, ולא בקיבוץ אחר. הסידור הזה של מאות בני משק, ואני לא מגזים, שעובדים בקיבוצים אחרים, נראה לי מגוחך, אבל זהו הפתרון שיש עכשיו".

וזהי הצעה מרחיקת־לכת. התנועות הקיבוציות ודאי לא יעטו עליה בהתלהבות. בינתיים הן מנסות להתמודד בתופעה הקיבוצית פתות, ואם לשפוט לפי מה שקורה בקבה"א, שהחליט מה שהחליט ובכל־זאת לא הצליח כל־כך בהגשמת ההחלטה – תוצאותיה של התמודדות זו כלל אינן ברורות. אפשר להמר בבטחה במעט: עוד יהיו בני קיבוץ רבים שיעבדו בקיבוצים אחרים – תמורת כסף. בדרך לעבר הים.

מאבק על הבכורה בתעשיה הקיבוצית

באחד מגליונותיו האחרונים סיפר העלון של איגוד התעשיה הקיבוצית, שמפעל התעשיה הקיבוצי הראשון היה בית־המלאכה לסריגים "הסורגים", שהוקם בבית־השיטה ב־1934 (והוא זה כבר שבק חיים לכל חי). פרסום זה עורר גל של מכתבי מחאה מקיבוצים שונים שטענו, כי אחד המפעלים שלהם הוא הראוי לכתר הבכורה.

כך, למשל, כותב גדעון גלעדי, מנהל מחצבות כפר־גלעדי: "הצוקקים אותנו (...) לידיעתכם: כבר בשנת 1925 פעל מפעל לניסור שיש בכפר־גלעדי, על־ידי גדוד העבודה, בהנהגתו של יצחק שדה. המפעל הוזן באבן ממחצבה קרובה ליד האתר המפורסם, הידוע היום כשמורת הצבעונים (...) עד היום ניתן לראות את מבנה האבן ששימש למנסרה וכן את שרידי המכונות והמסילות להובלת גושי האבן הגדולים, וכמובן את המחצבה בגבעת החוצבים". גלעדי רואה את המחצבה הגדולה, הקיימת היום בכפר־גלעדי, כהמשך ישיר לאותו מפעלון קטן, אבל נראה שהוא אינו בטוח לחלוטין בראשונות של זה האחרון וליתר בטחון הוא כותב: "אין ספק שזהו אחד המפעלים הראשונים בתנועה הקיבוצית, אם לא הראשון שבהם", ומתוך [illegible] המפעלים הצעירים, שהוקמו בשנת 1934".

"במעוף־כבודו של מפעל תעשיה [illegible] עצם היום הזה, מפעל "קלת" אפיקים" ללבידים, נחלצו שניים מחברי הקיבוץ העמק־ירדני. כותב המנהל הנוכחי של המפעל, שמעון קריסטל, בענווה הראויה לציון: "אין לי כל יומרה להתמודד על הבכורה עם "הסורגים" מבית־השיטה, אך בכל־זאת (...) הנני מעביר לכם ריכוז עובדות על קלת (...) תקראו, תתרשמו, תשפטו (...) תחליטו".

דברים מפורשים יותר כותב ישראל חופש מארכיון אפיקים: "לידיעתכם – מפעל "קלת" באפיקים נוסד בשנת 1923. זו היתה תעשיית עץ, שהחלה בזכות תיבות לירקות בשביל משקי הסביבה והתפתחה דרך מיכון משוכלל גדל ועולה, עד לציודו של בית־חרושת מודרני גדול לעץ־לבוד (...) המעסיק היום מאות עובדים".

מערכת עלון האיגוד לא הכחישה דברים אלה, אך גם לא אישרה אותם – והמצב נשאר תיקו.

שומריה: קיבוץ צעיר בלי טרקטור

... וגם בלי טלוויזיות בחדרים ובלי כניסת אוטובוסים, בגלל הכביש המשובש

צעירים, צעירים מאוד (מימין לשמאל): ירון אהרוני, רותי בלט ויואב בן־ארי

ה"כל־בו" כל מה שבו פתוח

כתב אמיר רוזנבליט
צילם דוד גרינשפן

ביום בואי לשומריה היה הטלפון האלחוטי – היחיד – של הקיבוץ מקולקל. כך גם היה ביום שקדם לו ועשרות נסיונות שלי להשיג קשר טלפוני עם הקיבוץ, במטרה לתאם את הביקור, עלו בתוהו. כאשר סיפרתי על כך לחברים הצעירים של הקיבוץ, הם קיבלו את העניין בשוויון־נפש כמעט. "זה בסדר", הרגיעה אותי בחיוך צחור־שיניים סיגל לוי, "הטלפון הזה מתקלקל בתדירות ממוצעת של אחת לשבוע".

סיגל (20) השתחררה מסירות סדיר בצה"ל לפני כארבעה חדשים, זמן קצר לפני שנפתחה הכפריה של שומריה בחצר המרכז הלימודי ע"ש ג'ו אלון שליד קיבוץ להב. למעשה, מאז היא מנהלת את המקום ביחד עם אבי גלעדי (20), אף הוא חבר הקיבוץ, הנמצא בתקופה של מה שקרוי בנח"ל "של"ת אמצעי". בעוד ארבעה חודשים הוא חוזר לצבא, אבל בינתיים הוא עונד עגיל מוזהב בתנוך אזנו השמאלית. שניהם חולונים במקור, חניכי תנועת "השומר הצעיר". הכפריה, עוד ענף ייצור חדש שנועד לבסס את המשק הצעיר, ריקה מאנשים. תקופת החופש הגדול (והביקור התקיים לפני ימים אחדים), מסבירים השניים, היא "עונת המלפפונים" של המרכז החינוכי, שבדרך־כלל הומה מתלמידים הבאים לכאן ללמוד על אורחות החיים של הבדווים. "עוד שבוע־שבועיים הכפריה תתחיל להצדיק את עצמה", הם אומרים.

שומריה עצמה, הקיבוץ ה־84 של הקבה"א, שוכנת במרחק שבעה קילומטרים מכאן, על גבול "הקו הירוק". בחודש הקרוב ימלאו שנתיים למקום, אך אם לשפוט לפי התנאים החלוציים שבהם חיים 50 הרווקים והרווקות (עדיין אין זוגות נשואים), הרי אפשר לשער כי הם עלו על הקרקע אך אתמול. כביש אספלט צר ומשובש, שחלקו הסלול רצוף מהמורות מסוכנות וחלקו החולי מהווה סכנה של ממש לכל כלי ממונע, מוביל מן הכפריה עד לקיבוץ. מצבו של כביש זה הוא הסיבה העיקרית לכך שההנהגה של "אגד" מסרבים בכל תוקף לנסוע עד לקיבוץ. הכביש הזה, שעד מלחמת ששת הימים כיסה הדרך הפטרולים לאורך הגבול עד אמציה, הוא גם הגורם לכך שרכב האספקה של "תנובה" נמנע מלהגיע לכאן, ולולא הרצון הטוב של קיבוץ להב השכן, מוצרי החלב היו מגיעים לשומריה כשהם חמוצים ואינם ראויים למאכל. מאותה סיבה עצמה גם הדואר נעצר בדרך לשומריה ויש צורך בסבב יומי עד לקיבוצים הסמוכים כדי להביא או לשלוח מכתבים. "אנשי מע"ץ עובדים על הכביש הזה כחצי שנה לסירוגין. נקווה לטוב", אומר יואב בן־ארי, חבר גרעין המייסדים.

בכניסה לקיבוץ הולכת ומוקמת השכונה החדשה, שתכיל 25 יחידות דיור. בינתיים, לפחות למשך חצי שנה, נאלצים הצעירים להסתפק ביחידות דיור קטנטנות של חדר וחצי לשני אנשים במקרה הטוב, או, במקרה הפחות מוצלח, ב"צינוקיה" – הגדרה שהדביקו החבר'ה לחדרון צר לדייר יחיד, שהמיטה תופסת כמעט את כל שטחו. מים אינם חסרים כאן, אבל משום־מה טרם חובר הקיבוץ לרשת החשמל הארצית, אף שהתשתית לכך הוקמה זה מכבר. בינתיים מסתפקים בגנרטור. על נפלאות הטלפון האלחוטי כבר הכברנו מלים די והותר.

יואב בן־ארי (22), מוותיקי שומריה, הגיע לכאן מחיפה, וכמוהו מרבית החברים במקום הם עירונים. יש כאן צעירים מחולון, מירושלים, מאשדוד, מבאר־שבע. מספר צעירים נמצאים בשנת שירות. גם רותי בלט (22), האחראית על הקומונה וה"כל־בו", היא בת הגרעין הראשון, הגרעין של יואב. ה"בנימין" שבחבורה הוא ירון אהרוני (20), העובד כעת במוסך של הקיבוץ. "בסך הכול, כמו בכל קיבוץ צעיר בראשית דרכו, אנו מנסים לבנות דרך חיים חדשה, המושתתת על אידיאולוגיה חברתית שגיבשנו לעצמנו", אומר ירון בסגנון שאיננו רווח ביותר בשנת 1987. הוא מדגיש עם זאת, כי אין זה פשוט כל־כך ולעיתים נאלצים להתפשר עם המציאות. כך, למשל, עד לפני מספר שבועות נהגו כאן על־פי הנוהל "הקופה הפתוחה": החברים יכולים למשוך מן הקופה כל סכום שיזדקקו לו, בגדר הסבירות כמובן, תוך עריכת רישום מתאים בספר הקופה. "הנוהל הזה עבר תקופה מסוימת", אומר ירון, "אבל עם הזמן התברר כי המשיכה מהקופה היתה כפולה מן הנורמה ובאחרונה אף נעלם סכום של כאלף ש"ח. בשיחת קיבוץ שהקדשנו לפני שבועות אחדים לנושא זה החלטנו, למרבה הצער, לסגור את הקופה ולנהל רישום מבוקר". אבל כמו בכל יישוב המורכב מצעירים, האמון ההדדי הוא עדיין מלת המפתח ועל פיו מתנהלים כאן החיים. רותי אומרת כי דווקא ב"כל־בו" שבאחריותה הוכחה "השיטה הפתוחה" כדרך הניהול הנכונה. "ה"כל־בו" פתוח בכל שעות היום ואיננו מעסיקים כאן שום איש. כל מי שרוצה מצרך מסוים ניגש פשוט לחנות, נוטל את הסחורה מהמדף ורושם במחברת. הסידור הזה עובד יופי".

הבעיה האקוטית של שומריה היא התחלופה הגבוהה של החברים בקיבוץ. "עד לפני ארבעה חדשים חיו כאן 75 חברים. היום הקיבוץ נמצא בעיצומה של עזיבה של בני גרעין א'. חלקם נסעו לשנת חופשה לחו"ל וחלקם העדיפו ללמוד", אומר יואב, שאף הוא נמנה על חברי הגרעין הזה. "לפעמים קיימת כאן תחושה של מחנה מעבר אחד גדול, מעין בקו"ם צבאי". חברי גרעין ג' עומדים לחזור בקרוב לשירות צבאי. רק בשלושת השבועות האחרונים עזבו את המקום שמונה צעירים, כל אחד משיקולים משלו. הוא שאמרנו, יישוב בשלבי התגבשות חברתית.

כיום מתבסס המשק על גידולי פלחה בשטח של כ־500 דונם, פרדס, מטעים וכרמים. בגלל מיעוט אמצעי הייצור נאלצים החברים להישען על עבודות חוץ רבות. הבנות עובדות בבתי הילדים של קיבוצי האיזור – להב, שובל ובית־קמה. חברים אחרים מועסקים בכרם של קיבוץ כרמים – קיבוץ צעיר אף הוא, אבל עם ותק של שש שנים. כן בודקים את האפשרות להביא לכאן שלוחה של מפעל המברשות של קיבוץ רוחמה, אולם הרעיון הזה עדיין לא עבר למישור המעשי. "מה שהיה בעוכרינו", מסביר יואב, "הוא שעלינו על הקרקע בתקופה קשה לחקלאות, בניגוד לכרמים, למשל, שלהם פשוט שיחק המזל. בגלל המצב הכלכלי הקשה בארץ אין לסוכנות אמצעי ייצור בשבילנו וזה אומר שכרגע כמעט ולא מפתחים כאן ענפים חדשים". כדי לסבר את האוזן מספר יואב, כי בשומריה אין עדיין טרקטור שיכול לתת תשובה הולמת לעיבוד שטחי הפלחה במקום ולכן החברים נאלצים לא אחת לשכור טרקטור מאחד הקיבוצים הסמוכים.

ירון אהרוני מחזיר אותנו לעניין העקרונות והאידיאולוגיה הרעיונית. "לפחות בשני דברים יש כאן הסכמה כללית: הישענות על עבודה עצמית בלבד, אם כי השאלה כיום איננה אקטואלית ממילא, ואי הכנסת מכשירי טלוויזיה למגורים. יש לנו רק מכשיר טלוויזיה אחד, בחדר התרבות. הטלוויזיה היא פתח לבעיות חברתיות ובהיעדרה אפשר ליזום, למשל, יותר פעילויות, תרבות על טהרת הכשרונות המקומיים. אני יכול לומר בוודאות, שאפילו אם יהיה לנו תקציב לכך, לא נרכוש מכשירי טלוויזיה לחברים".

כדאי לבוא שוב לשומריה בעוד מספר שנים ולבדוק עניין זה.

הווי מקומי בקיבוץ שומריה

שיח בוגרי י"ב

בימים אלה, כאשר בוגרי כיתות י"ב בקיבוצים נפרדים מבית־הספר, כולל בחינות הבגרות, כדי להתגייס לצה"ל, להדריך בתנועה למשך שנה או לצאת לשנה לקיבוץ צעיר – עטים עליהם עורכי העלונים כמוצאי שלל רב ומנסים להתוות על סיב המוצר המוגמר של ביה"ס הקיבוצי.

בין קרבנות אלה היו גם בוגרי י"ב באילת־השחר, שסיימו לימודיהם בביה"ס האזורי בכפר־בלום, ערכו מסיבת סיום – ובקרוב הם יתעופפו להם לכאן או לכאן.

המראיינת פתחה בשאלה קשה: "האם ביה"ס צייד אתכם בצאתכם לדרך? האם הכין אתכם לחיים? האם היה זה בי"ס קיבוצי?"

התשובות לא היו מעודדות, למשל:

למשימה שמחכה לי כרגע בקיבוץ צעיר – לא קיבלתי הכנה בביה"ס.

– אי־אפשר לצפות מביה"ס, שחייב להכין אותנו לתעודת בגרות, שגם יחנך אותנו לערכי קיבוץ. זה תפקיד הבית.

– למדנו פחות מדי על הקיבוץ. לימודי "קיבוץ־מושב" היו משהו סמלי מבחינת השעות.

– לא היה בביה"ס חינוך לציונות, יהדות, דמוקרטיה, קיבוץ.

– לא למדנו בביה"ס על הבסיס הרעיוני של הקיבוץ.

– לא היה לימוד מכוון לערכים. הכול היה רחב ופתוח מדי, בלי הדרכה, ולכן היום אני מתלבט, לא יודע מה נכון ומה לא נכון, מה טוב ומה לא טוב, ולכן יורדים מהארץ ולכן עוזבים את הקיבוץ.

– ההורים שלנו ויתרו על תפקיד החינוך והעבירו אותו לביה"ס, וביה"ס מביא לי הכול פתוח – ואני צריך לבחור. התוצאה – אני מטיל ספק בכול, כי שום דבר לא ברור, גם החיים בקיבוץ.

אחר־כך שאלה המראיינת: "האם יש הצדקה לקיום בי"ס רק להתיישבות העובדת? למה שלא תלמדו בקרית־שמונה?"

כאן התשובות היו שלילה, אבל הנימוקים לא היו אחידים וגם לא משכנעים. אחד הנערים השיב, כי ביה"ס הקיבוצי יש לו דרך שונה (טענה הנראית מפוקפקת מעט לאור התשובות לשאלה הקודמת). אחד טען, שחשוב לו לראות את המורה בבית, בתור דוגמה אישית, אך על כך הגיב נער אחר באומרו, שדוגמה אישית כזאת איננה חיובית בהכרח.

היו עוד מספר שאלות, ולכולן ניתנו לא מעט תשובות. אבל שאלה אחת, ודאי החשובה ביותר, "הייתם רוצים לשנות משהו בקיבוץ?" נשארה תחילה ללא תשובה, ורק לאחר שתיקה ארוכה פרצו המלים: הייתי רוצה להפוך את הקיבוץ למה שאנשים באמת רוצים, להתאים אותו למציאות של היום, לצמצם את הפער בין הסיסמאות והמציאות.

והמראיינת, גאולה לפיד, מסיימת בנימה אופטימית דווקא. אמנם, היא כותבת, "מתנצלים אם לא הכול נעים לאוזן", אבל אחר־כך: "בשבילי זה פה המון תום ואמונה. איפה מוצאים את היום כמו תמיד – אצל בני ה־18".

שיבח את גשר בארה"ב ונבחר לראש עיר

דוד איפשין היה לפני שנים אחדות תלמיד באולפן של קיבוץ גשר. לימים, לאחר שובו לארה"ב, עלה לגדולה: בבחירות לנשיאות ב־1984 היה איפשין מיועציו הבכירים של וולטר מונדייל, מועמד הדמוקרטים, שסופו, כידוע, שהובס בצורה מוחצת על־ידי רייגן.

עתה יכול האולפן של קיבוץ גשר להתגאות בתלמיד אחר שלו. במחזור הכ"ה של האולפן, בשנת 1975, היה בין תלמידי האולפן אחד בשם מייק בליור – בחור מצפון־אירלנד. בלימודי העברית לא עשה חיל רב, מספר עלון הקיבוץ, אבל בזיוונו בנשר הכיר צעירה אמריקאית אחת, שרה שמה. לימים התחתן איתה ועבר לארה"ב, שם היה לסוכן מכוניות מצליח.

שנים רבות לא שמעו ממנו דבר. עד שנודע בקיבוץ גשר, שאותו איש יושב בעיירת חוף קטנה באחת ממדינות ניו־אינגלנד, ולאחרונה התמודד שם על משרת ראש העיר מול ראש העיר הקודם, בן 71. בהתמודדות זו לא שכח מייק בליור להזכיר את האפיזודה הקיבוצית שלו וכה אמר באחד מנאומי הבחירות שלו: "בדרכי מאירלנד לארה"ב בילתי זמן־מה בקיבוץ גשר בישראל, שם עבדתי במזגה ושם פגשתי את אשתי לעתיד, שרה. לחיים בקיבוץ היתה השפעה על אישיותי; ראיתי חברה שבה כל אחד דואג לכל אחד אחר. זה הרשים אותי מאוד, ואני אהבתי את זה".

ייתכן שחברי גשר סבורים, שתלמיד האולפן שלהם הפריז מעט, אבל עובדה היא שהוא זכה במשרת ראש העיר, חרף כל התצפיות.

קליין מכין האלופה לטורניר בהנחה שבראון לא יטול חלק

מאת משה כהן, שליחנו במילאנו

מייק בראון נפרד אתמול מחבריו במכבי תל־אביב. מי שהיה מועמד לחזק – על תקן זר שני – את האלופה הישראלית בגביע אירופה בכדורסל, הצטרף לחברתו באיטליה ולפי כל הסימנים תאלץ הקבוצה התל־אביבית לוותר על שירותיו ולחפש זר אחר תחתיו.

מייק בראון הבטיח לחזור במשחק הראשון של מכבי תל־אביב בגביע הבין־יבשתי, מחר במילאנו, מול אלופת ברזיל, מונטה ליבנו. הוא השאיר מס' טלפון לראשי מכבי, במקרה שיגיע אישור משיקגו בולס והבטיח לבוא מיד.

ואולם המאמן רלף קליין הביע פסימיות לגבי סיכויי הצטרפותו של בראון. הוא אמר, שבכל מקרה הוא מתכנן את משחקי קבוצתו מתוך הנחה שבראון לא יהיה חלק מהקבוצה. נמסר, כי ראשי מכבי תל־אביב, עו"ד שמעון מזרחי ודוני שסייניץ, נמצאים כעת בישראל ועושים מאמצים להשיג זר אחר במקום בראון. במידה וימצא, ישלחו אותו ישירות למילאנו.

„האליפות הבין־יבשתית מהווה עבורנו הכנה ולא מטרה בפני עצמה, כפי שהדבר אצל הקבוצות האחרות המשתתפות בטורניר", אמר המאמן הישראלי.

שחקן נוסף הסובל מפציעה, הוא איציק כהן. ככל הנראה, לא ישתתף כהן במשחקים הראשונים של מכבי.

במכבי היתה שביעות רצון מהזכייה של הקבוצה בטורניר בפירנצה. לראשי הקבוצה היתה אתמול בעיה – שלא נודע מראש – באלה: מי יסחוב את שלושת הגביעים הענקיים שקיבלה בפירנצה להזקה? עד מהרה נמצא „הקורבן". הרכז הצעיר גלעד כץ קיבל על עצמו את המשימה הכבדה.

קליין הביע שביעות רצון מתוצאות הטורניר אך ציין, כי הקבוצה עדיין אינה מתפקדת כמו שצריך. לדעתו, יש עדיין ליקויים בהתקפה וגם ההגנה אינה מתפקדת כמו שצריך. יחד עם זה קיימת מגמה של שיפור במשחק, והבעיה המיידית של מכבי היא הבראוני...

הוא בתוקף נעלם. כאשר לפי המידע המוקדם שנאסף עליו עד כה, השחקנים בעלי צוף אתלטי ובעלי יכולת של קליעה מבחוץ.

כדורסלני מכבי ביקשו אתמול – לאחר הגיעם ברכבת מפירנצה – לקיים אימון ראשון באולם המפואר של טרייסר מילאנו. אולם בגלל כינוסה של ועידה בין־לאומית גדולה במקום, נבצר מהם הדבר ולכן רק היום יערכו אימון ראשון באולם זה. אמש הבטיחו המארגנים למכבי מקום אחר שבו יוכלו להתאמן.

ברחוב הספורטיבי במילאנו קיימת אדישות לטורניר. כלי התקשורת מתעלמים ממנו לחלוטין. הטלוויזיה המקומית תשדר רק קטעים מהמשחקים. המארגנים מקווים שלקראת סוף השבוע תגבר ההתעניינות.

מרסר מחלים וישוב היום לאימוני קבוצתו

לאחר מרסר הביע אתמול תקוה לשוב לאימוני קבוצתו הפועל ת"א כבר היום. מרסר נפגע בגבו במהלך המשחק נגד בולגריה בטורניר ה„ג'ונס".

לאחר הטורניר הודיע על פרישתו מהסגל הלאומי. לאחר שובו לארץ עבר מרסר בדיקות רפואיות. האבחנה היתה מתיחה בשרירי הגב, פחות חמור מאשר סברו בתחילה.

הכדורסלן היה אופטימי בקשר להשתתפותו האפשרית בטורניר לזכר יגאל אלון ז"ל, שיערך בכפר תבור. בטורניר יתמודד הפועל ת"א נגד הפועל חולון.

הגליל תשחק הערב מול כוכבים מארה"ב

הפועל גליל עליון תשחק הערב (20.00) מול קבוצת כוכבים מארה"ב באולם בכפר גלעדי. הכוכבים קשים בסיור בארץ.

גליל עליון תתייצב לראשונה לעיני אוהדיה. המאמן מולי קצורין יבקש להציג לראווה את כוכביו דיין פרימן, פרי מרסין, עופר פליישר, ברד לייט, גרג הנפלד וחבריהם.

הפועל חיפה פנתה ללארי לייבוביץ'

פניה מפתיעה לכוכב העבר בן ה־42, לארי לייבוביץ, נעשתה על־ידי הפועל חיפה, המבקשת בצורה נואשת כדורסלן מתאזרח. לייבוביץ סיפר מארה"ב כי הוא מוכן לחזור לישראל, אך בבדיקה שעשו החיפאים, התברר כי השחקן רשום בבני־יהודה ומועד ההעברות לגבי שחקנים הסתיים לפני כחודש. ראשי האגודה הודיעו כי אין כרגע, פרט ליוברס רוברטס, אף שחקן שיוכל לבוא לשחק בשורותיה כמתאזרח.

חברי התאגידים מסרבים לקבל אחריות אישית

מזכירות מרכז הפועל, בישיבתה אתמול, שמעה סקירה מפי מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, ודנה ביישום החלטות הוועדה המרכזית של ההסתדרות בקשר לקבלת „אחריות אישית" של חברי התאגידים, שהוקמו ליד קבוצות הכדורגל, הכדורעף והכדורסל של הפועל.

אופק דיווח למזכירות שבחודש יוני השנה נשלח חוזר לכל התאגידים, שבו הם נתבקשו להוסיף סעיף בתקנון האומר, כי כל אחד מחברי הוועד ישא באחריות אישית כלפי העמותה בגין כל חוב החורג מתקציבה המאושר אשר נגרם בעת כהונתו. אחריות זו תמשיך ותחול גם לאחר פרישת חבר מתפקידו.

מלבד התאגיד של הפועל ירושלים בכדורגל, יתר חברי הנהלות התאגידים מסרבים לבצע את ההחלטה [illegible] שאינם יכולים ליטול עליהם אחריות אישית.

לקראת האסיפה הכללית של [illegible]

המתעמלות מובילות בנורווגיה

נבחרת הנשים של ישראל בהתעמלות מובילה במקום הראשון בתחרות הבין־לאומית בנורווגיה, לאחר שצברה בתום תרגילי החובה 181.9 נקודות, לפני הבלגיות 178.25 נקודות והנורווגיות 177.1 נקודות.

בקרב 4 מדורגות שתי ישראליות בראש. לרחל שרון 37.95 נקודות ולפרנסין גארט 36.45.

מירנדיניה החל לפרוע המיליון

מאת שמואל סל

„מירנדיניה נוצר עבור ניוקאסל. הוא מהיר, בועט היטב ובעוצמה בשתי רגליו ומחפש בכל הזדמנות את השער. הוא אמנם אנוכי מעט, אבל זה כנראה מה שהופך אותו למבקיע גדול. הוא הולך להיות הצלחה פנומנלית. העיר הזו עוד תישא אותו על כפיים." אלה היו מילותיו של מלקולם מקדונלד, מי שהיה חלוצה המצטיין של ניוקאסל והנבחרת האנגלית, לאחר שראה את החלוץ הברזילאי מבקיע צמד לרשת מנצ'סטר יונייטד שלשום, במשחק הליגה ב„אולד טראפורד".

יודעי דבר בניוקאסל אומרים, כי אם „סופר־מאק" (כינויו של מקדונלד) השמיע את הדברים האלה, סימן שמירנדיניה הוא באמת משהו מיוחד. מקדונלד מרבה לדבר בדרך כלל על עצמו ואם שיבח כל כך את החלוץ הבין־לאומי, זו ללא ספק תעודת כבוד עבורו.

רבים חששו שמירנדיניה לא יעמוד בקצב המשחק ובנוקשות של הליגה האנגלית. גם התשלום של מיליון לירש"ט נראה גבוה מדי. אבל לפי שעה נראה שהיתה זו השקעה כדאית. בפחות מחודש הצליח מירנדיניה להפוך לאחד הקהל.

מירנדיניה עצמו שבע רצון מעצמו ומהסובב אותו. מזג האוויר מאיר לו פנים. גם קבלת הפנים לה זכה מעודדת אותו. מנהלו וילי מקפול שואף לראותו משחזר את היכולת אותה הציג בפאלמייראס הברזילאית. הוא הביא עימו לאי הבריטי סידרה של כותרות בעיתונות, המהמיאה מאד למירנדיניה.

החלוץ המחונן הבקיע בפאלמייראס 50 שערים ב־70 משחקים. אחד העיתונים תיאר אותו כך: „הוא מוסר רק פעם אחת – הישר לרשת". מקפול מסתפק לפתוח בעונה הראשונה במוצגית הכמות והבטיח להעניק לו כדור אישי אם יעמוד במשימה.

מירנדיניה עצמו מודע ללחשושים מאחורי גבו. המאשימים אותו באנוכיות אבל זה לא מפריע לו. „מה הם רוצים – אומר – הם הרי הביאו אותי כדי להבקיע. זה מה שאני רוצה לעשות ובינתיים זה מצליח לי".

עד שהגיע לפיסגת הכדורגל העולמי, עבר על מירנדיניה ימים קשים. הוא היה השני במשפחה בת שמונה ילדים. עוניה של המשפחה מנעה ממנו ללמוד וכבר בגיל צעיר סייע למשפחתו. אולם כשרונו בכדורגל ניכר עליו גם בגיל צעיר. אביו, אגב, כנראה חזה את העתיד, וקרא לו על שם כדורגלן ברזילאי מפורסם.

ב־1976 התחיל לשחק במועדון המקומי בעירו, אך הוא שוחרר לאחר ששבר את ידו. משם עבר לפונטארו, הבקיע 22 שערים באליפות הנוער. אולם גם מפונטארו זה שוחרר עד שנחת לפני שנתיים בפאלמייראס. הוא הבקיע כמייה 14 שערים, לפני שעבר במועדון המפורסם, כשביקש לעבור למועדון גדול יותר.

בפאלמייראס הבקיע 43 שערים. בנבחרת נאלץ לשבת על הספסל, בגלל הצטיינותו של קאריקה. אולם כשניתנה לו ההזדמנות, מיהר לנצלה והבקיע באיצטדיון וומבלי נגד נבחרת אנגליה. יכולתו לא נעלמה מעיני מנהלי ניוקאסל שמיהרו לרכשו. [illegible]

מירנדיניה

הכל או.קיי. כך מסמנת מרטינה נאוורטילובה לאחר זכייתה ב„פלשינג מדו". היא גברה בגמר על יריבתה סטפי גראף 6:7, 1:6 וחזרה לפיסגת הדירוג העולמי

ישראל תצורף כחברה מלאה להתאחדות הכדוריד באירופה

מאת ברוך דגון

ישראל תצורף כחברה מלאה להתאחדות הכדוריד האירופית, שתוקם בתוך כשנה. מדינות מערב־אירופה ימליצו על צירופה של הכדוריד הישראלי בפני קונגרס־ההקמה, שיתכנס בשנה הבאה בבראג.

„הכדוריד הישראלי קיבל בסוף השבוע באמסטרדם גושפנקה מלאה לחברותו באירופה", ציין אתמול מנכ"ל ההתאחדות לספורט, שמואל ללקין, שהשתתף בדיוני מדינות מערב־אירופה לצד יו"ר איגוד הכדוריד, מני וייצמן, וממלא־מקומו שמואל אבנון.

בעיית צירוף ישראל להתאחדות החדשה תפסה כמעט את מחצית זמן הדיונים. הנציגים הישראלים פעלו בקרב המשתתפים לקבלת החלטה על צירוף מלא, במקום מעמד של מדינה נספחת. שינוי מסויים בתקנון המוצע להתאחדות האירופית ע"י פניית שהוזתה גם בפני „כל מדינה שיחולט עליה", פתר את המילכוד התקנוני. בהצבעה הוחלט פה־אחד להביא בפני קונגרס־ההקמה, בו ישתתפו גם מדינות מזרח־אירופה, רשימה מלאה של חברות מייסדות של ההתאחדות, בינהן גם ישראל.

הקבוצות הישראליות מופיעות כזה עשור בשנים במפעלים באירופה ללא ערעור על מעמדן. עד כה נוהלו ענייני אירופה ע"י ההתאחדות הבין־לאומית. בעקבות הבגעים עם הגוש המזרחי, בדבר הקמת התאחדות אירופית, נדלק „אור אדום" בהתאחדות לספורט. החלטת אמסטרדם הסירה, איפוא, את החשש מפגיעה בכדוריד הישראלי וחיזקה את מעמדו ביבשת.

במהלך הדיונים גינה יו"ר ההתאחדות ההולנדית את ההחלטה להוציא מידי ישראל את אירוח של אליפות העולם לדרגה ב' ולהעתיקה לפורטוגל. ההולנדי תקף את יו"ר ההתאחדות הבין־לאומית, האוסטרי ארווין לאנץ, והאשימו, כי נתן ידו לקנוניה נגד ישראל. לדברי הגינוי הצטרפו כל יתר המדינות המשתתפות. אגב, גם נציגי אוסטריה גילו סולידריות מלאה עם ישראל והצביעו בעד קבלתה לאירופה.

לאנץ מבקש להתארח בארץ

ארווין לאנץ, שעמד בסנגאל מאחורי ההחלטה להעביר את אליפות העולם לפורטוגל, פנה לאיגוד הישראלי בבקשה לארח אותו בארץ.

לאנץ אמור להשתתף במפגש פוליטי אנטי־ישראלי באוניברסיטת בירזית בחודש דצמבר הקרוב. האיגוד הישראלי טרם החליט כיצד לנהוג כלפי היו"ר, הידוע בעמדתו העויינת לישראל.

שלוש נבחרות לטורניר החורף

נבחרות גרמניה, דנמרק ואיסלנד ישתתפו בטורניר החורף השני, שייערך בישראל בפברואר הקרוב.

בטורניר הראשון, שנערך השנה, השתתפו נבחרות הולנד, איטליה ונורווגיה והמטרה היא לקיימו מדי שנתיים.

שלוש פעמים נוגנה „התקווה" במוסקווה

המנון הלאומי „התקווה" נוגן בסוף השבוע 3 פעמים בבריכת השחיה האולימפית במוסקווה.

האירוע המרגש התרחש בעקבות הצלחתו של השחיין הנכה יוחאי כהן, חבר בית הלוחם באפקה, שזכה ב־3 ימי התחרויות, במסגרת אליפות אירופה, ב־3 מדליות זהב, לאחר שניצח במשחים שבהם השתתף.

במשחה ל־50 מ' חופשי סיים ראשון בזמן של 28.71 שנ'. במשחה ל־50 מ' חזה ניצח בזמן של 38.08 שנ' ובמשחה ל־50 מ' גב זכה בבכורה בזמן של 37.08 שנ'.

הסייפות במקום ה־5 באוסטריה

מאת סופר „דבר"

נבחרת הג'ודאיות של ישראל – יעל ארד, רות מגן ופרנסואז סומונוסקי – זכו בשבת כל אחת במקום החמישי בתחרות היוקרתית בלונדינג שבאוסטריה.

התחרות בלונדינג היתה ההתמודדות החשובה האחרונה לפני אליפות העולם, שתיערך בעוד כחודשיים באסן שבגרמניה. השתתפה בה כל הצמרת האירופית.

מאמן נבחרת הג'ודאיות, יורם הדר, אמר אחרי התחרות, שאם יחזרו שלוש הבנות באליפות העולם על הישגן שלשום, תובטח השתתפותן באולימפיאדה בסיאול בשנה הבאה.

ג'ודו הנשים ייוצג לראשונה באולימפיאדה הקרובה, אם כי כ„מקצוע ניסיוני" בלבד, בשל עמדת הגוש הסובייטי, שאין לו מתחרות ברמה נאותה בענף זה.

כל אחת משלוש הבנות ניצחה בשלושה קרבות והפסידה בשניים. זה הוא ההישג הטוב ביותר של נבחרת ג'ודו ישראלית כלשהי בזירה הבין־לאומית עד כה.

אב ובנו. ברט קונורס, בנו של ג'ימי, מנחם את אביו, לאחר הפסדו בחצי הגמר בפלשינג מדו לאיוון לנדל 6:4, 6:2, 6:2.

נאפולי „טיילה" בפתיחת הליגה לפני ריאל מאדריד

דייגו מארדונה וחבריו לקבוצת נאפולי העניקו אתמול שיעור מהחיים לעולה החדשה, צ'זנה, כשניצחו בפתיחת העונה באיטליה בשיעור 4:1. היה זה נצחון ראשון לאלופה, המתכוונת לשמור על תוארה.

נאפולי, שתצא היום למאדריד כדי לשחק בגביע אירופה לאלופות נגד ריאל מאדריד, השקיעה את מינימום המאמץ כדי לזכות בשתי הנקודות. שחקניה שמרו על כוחותיהם לקראת הקרב הגדול באיצטדיון „ברנבאו".

האלופה הבקיעה את שער הנצחון כבר בדקה ה־16 מרגלי הבין־לאומי סלבטורה באני. מהרכבה של הקבוצה נעדר שחקן הרכש הברזילאי קארקה בגלל פציעה.

גם החלוץ איאן ראש נעדר מהרכבה של יובנטוס, בגלל אותה סיבה. אולם העדרו לא מנע מסגנית האלופה לנצח את קומו 0:1, בזכות שער של מארינו מאריגן מהנקודה הלבנה.

את הנצחון של המחזור רשמה מילאן, שגברה במשחק חוץ על העולה החדשה פיזה 1:3. שני שחקני הרכש ההולנדים, חוליט ואן־באסטן, התכבדו בהבקעות. חוליט, שהגיע מאיינדהובן, הבקיע בדקה ה־74 ומרקו ואן־באסטן עשה זאת חמש דקות מאוחר יותר מהנקודה הלבנה. את השער הראשון למילאן הבקיע רוברטו דונאדוני, כבר בדקה ה־17. לוקה צ'קוני הבקיע השער למנוצחים, לפני שהורחק מהשדה.

יריבתה העירונית של מילאן, אינטר, פתחה העונה ברגל שמאל, כשנוצחה בבית ע"י העולה החדשה השלישית, פאסקרה – 2:0. ג'וניור הברזילאי מסר את הכדור לשער הראשון, אותו הבקיע גאלבאני בדקה ה־40. היוגוסלאבי סליסקוביץ' קבע את התוצאה בבעיטת עונשין מ־11 מ'.

רומא נטלה נקודת חוץ, כשסיימה בתיקו 1:1 את משחקה נגד אסקולי. רומא שיחקה כל המחצית השניה עם 10 שחקנים, לאחר הרחקתו של מנפרדוניה, בגלל עימות עם השופט.

תוצאות נוספות: אוולינו – טורינו 1:2; פיורנטינה – וורונה 0:0; סמפדוריה – אמפולי 0:2.

ריאל מאדריד ממשיכה להבקיע שביעיות

ערב משחקה נגד האלופה האיטלקית נאפולי בגביע אירופה לאלופות ממשיכה ריאל מאדריד להבקיע בצרורות. בפעם השניה ברציפות הבקיעה האלופה הספרדית שבעה שערים, במשחק ליגה והיא היחידה שצברה את מלוא הנקודות, בתום שלושה מחזורים. הקרבן במחזור האחרון היתה קבוצת ריאל סאראגוסה.

יריבתה העיקרית, ברצלונה, ספגה הפסד שני ברצף, הפעם נגד אספניול 2:0.

שישה שחקנים נטלו חלק בחגיגת ההבקעות. סאראגוסה עמדה בנטל ההתקפות עד לדקה ה־30, בה חלה התמוטטות כללית, שנוצלה ע"י רפאל גורדילו להבקעת השער הראשון. חברו חואן סולנה הבקיע את השער השני שש דקות לאחר מכן.

בוטראגניו התכבד בשער השלישי ואחריו הבקיעו לפי הסדר גונזאלס (2), מיגואל צ'אנדו והיוגוסלאבי מילאן יאנקוביץ', שנכנס כמחליף. רוברטו אלחידה הבקיע את השער היחידי למנוצחים.

ב„דרבי" של קאטלוניה הבקיעו אלונסו ואורדולה במחצית השניה.

תוצאות נוספות: ולנסיה – ריאל באטיס 0:1; לה־פאלמה – סוסיאדאד 2:3; קאדיז – ספורטינג 0:2.

איינדהובן מנצחת אייאקס מפסידה

הנס גילהאוס הבקיע שלושער והוליך את קבוצתו פ.ס.וו איינדהובן לנצחון 1:4 על ואלבאאם בליגה ההולנדית. למרות שהפסידה בשער פתיחה, היא מוליכה בטבלה על שתי נקודות על פני היריבה הקרובה אייאקס.

את השער הרביעי לאיינדהובן הבקיע הרני הבין לאומי סורן לארבי.

מחזיקת גביע אירופה למחזיקות, אייאקס, ספגה הפסד נוסף, השלישי בשבעה משחקים, הפעם 2:1 לאוטרכט. גרונינגן גברה על הארלם בשיעור 0:4.

בליגה היוונית

ארבע קבוצות זכו עד כה בכל הנקודות בתום שני מחזורים בליגה היוונית. פאנאתינאיקוס, בראש, גברה על דיגוראס 0:2. אתניקוס ניצחה את לוודיאקוס 0:2 ולאריסה את פאנאכאיקי 1:3. פאניוניוס – פאוק 1:1; אולימפיאקוס א.א.ק 2:2; אריס – אופי 0:3.

גורניק ראשונה בפולין

גורניק זאבז'ה מוליכה את הליגה הפולנית, בתום המחזור השביעי, לאחר שניצחה אתמול את לכיה גדנסק 0:2. ל.ק.ס לודז' מפגרת אחריה בהפרש שערים, לאחר שסיימה בתיקו (2:2) את משחקה נגד לך פוזנאן. ווידזב, שלישית, גברה על ביאליסטוק 1:2.

תוצאות נוספות: אולימפיה פוזנאן – זאגלמביה לובין 1:1; פוגון שצ'צ'ין – לגיה וארשה 1:1; באלטיק גדיניה – קאטוביץ' 0:0.

בליגה הבלגית

אנטוורפן ממשיכה להוליך את הטבלה, גם בתום המחזור השישי, לאחר שנפרדה בתיקו עם בריז' 2:2. רוני רוזנטל הבקיע את אחד השערים. וארגם, שניה, ניצחה את בוורן, קבוצתו של משה סיני, בתוצאה 1:4. מכלן, שלישית, לאחר שגברה על סט. טרוידן 1:3. אחרונה לא השתתף בהבקעות.

אנדרלכט ממשיכה להתאושש. היא גברה בחוץ על בירשוט בשיעור 0:3 ומדורגת כבר במקום הרביעי, בפיגור של שתי נקודות בלבד מהמוליכה.

105,400 דולאר סך כל הפרסים בטורניר ריקליס

מאת שמואל קליגר

ג'ימי קונורס, מגדולי שחקני הטניס של כל הזמנים, ימקד בחודש הבא את מירב העניין של חובבי הטניס בישראל במשחקי העשור של הטניס. קונורס ישתתף בטורניר ריקליס – „הפרס הגדול", שיחל ב־12 באוקטובר ויסתיים ב־17 בו ברמת־השרון – כך נמסר אתמול במסיבת עיתונאים בתל־אביב.

ג'ימי קונורס ישתתף בטורניר על תקן כרטיס פתוח. הוא יגיע לכאן הישר מתחרות בארה"ב והמשמעות היא, כי לא ישתתף בתחרויות המוקדמות של הטורניר.

המדורג מס' 1 בטורניר הוא בראד גילברט, מנצח הטורניר של השנה שעברה, המדורג כיום במקום ה־15 בעולם. גילברט יבוא לישראל הישר מטורניר באריזונה שבו יטול חלק.

כן אמור להשתתף בטורניר אהרן קריקשטיין, המדורג 31 בעולם. קיים עדיין ספק לגבי השתתפותו של קריקשטיין, הסובל משבר הליכה. באחרונה הוא ביטל הופעה בגלל פציעתו והוא אמור לחדש הופעות בפלרמו ובבזל, שבועיים לפני התחרות. במידה ולא יופיע לתחרויות אלה, סביר להניח שלא יגיע גם לישראל.

הבכיר בטניסאי ישראל, שישתתף בתחרויות, הוא עמוס מנסדורף, המדורג 24 בעולם.

שלמה גליקשטיין ישתתף בתחרויות גם כן על תקן של כרטיס פתוח, כשהוא מדורג עתה במקום ה־374 בעולם. גם עמית נאור יופיע בתחרויות.

להלן דרוג המשתתפים בטורניר ה„פרס הגדול": גילברט, מנסדורף, קריקשטיין, פטר לונגרן (שוודיה, מדורג 47 בעולם).

המנצחים יזכו גם בפרסים נכבדים: המנצח יזכה ב־17,880 דולר והפיינליסט ב־8490 דולר.

סך כל הפרסים – 105,400 דולר. לתחרויות הוזמנה גם אישיות בכירה בענף הטניס, הבריטי פרד פרי בן ה־78, מגדולי הטניסאים, שהוא פרשן ומבוקש בענף הטניס העולמי. פרי יבוא לכאן ישירות מתורכיה.

ג'ונסון רץ 100 בזמן חלש – 10.29 ש

עליונותו של השיאן ואלוף העולם בריצת 100 מ', הקנדי בן ג'ונסון, לא מנעה ממנו מלהפסיד בתחרות שנערכה בקריסטל פאלאס. הזמן של הקנדי היה חלש – 10.29 שניות ולמזלו רק קהל מועט חזה בו.

עוד שלושה אלופי עולם טריים נטלו חלק בתחרות. המשובחים האמריקאים, גרג פוסטר ואדווין מוזס, ניצחו בריצות שלהם, אולם הקנייתי קונצ'ילה סיים רק שני בריצת 800 מ'.

הפסד נחל גם שיאן העולם בריצת המשוכות הקצרה, רנלדו נהמיה, שסיים שני בריצת 200 משוכות. ראשון היה האמריקאי קמפבל.

פוסטר ניצח בריצת 110 מ' משוכות בזמן חלש 13.54 שניות, לפני הבריטי ג'קסון והקנדי מקוי. בעוד מוזס עבר 400 משוכות ב־48.89 שניות, הרחק משיאו העולמי. שני היה אמדו דיה מסנגל ושלישי הניגרי אבוקה.

הבריטי טום מקאן, שסיים שמיני ואחרון בגמר ה־800 ברומא, ניצח בזמן לא רע – 1:45.18 דקה והקדים את קונצ'ילה – 1:45.59 ד'.

הבריטית פטה אנדרסון ניצחה בהטלת כידון עם תוצאה של 65.24 מ'. מרלין אוטי מג'מייקה ניצחה ב־100 מ' נשים – 11.24, לפני האמריקאית באשפל (11.26 ש').

פייטרו מניאה עדיין בכושר

שיאן העולם בריצת 200 מ', האיטלקי פייטרו מניאה בן ה־35, הפגין אתמול כושר טוב, כשניצח בתחרות בפרוגה. מניאה קבע זמן של 20.76 שניות והקדים את האמריקאים ספידמן ופראנקס.

קלווין סמית ניצח ב־100 מ' (10.40), לפני בן ארצו הארווי גלאנס (10.42).

משלחת ממינכן, בראשותו של ראש עירית מינכן, גאורג קרונויטר, מניחה זר פרחים ליד האנדרטה לזכרם של י"א חללי אולימפיאדת מינכן. בתמונה, מימין: רודו גוטה, חבר המשלחת; יגאל גריפל, סגן ראש עירית ת"א; גאורג קרונויטר, ראש עירית מינכן; יצחק אופק, יו"ר הוועד האולימפי הישראלי; פרידריך מוט, חבר המשלחת; אורי אפק, מנכ"ל הוועד האולימפי הישראלי.

דף חשבון אחרי שבת

מאת ניסן פרידמן ושמואל קליגר

למרות הכל – רוב הקבוצות עדיין לא סיימו את הפגרה

כשהשלימה ביום שישי בית"ר ת"א את מבצע „שש הנקודות" משני משחקי הליגה הראשונים, היו מיד כאלה שהזכירו, כי גם אשתקד פתחה בית"ר את העונה באותה סערה. שני נצחונות בדרך ל... התחתית ולמלחמה נגד הירידה עד המחזור ה־30.

כמו לבית"ר גם לזכות מכבי נתניה מלוא 6 הנקודות לאחר שתי „בליעות" של 1:0. רק קבוצה אחת עדיין רושמת לחובתה 0 נקודות ו־0 שערי זכות – הפועל פתח־תקוה. בצד חובה גם הפועל ת"א, מכבי חיפה ובני־יהודה עם 0 שערי זכות.

לבית"ר ים רק נקודת ליגה אחת, אך המוראל גבוה לאחר התיקו הנפלא עם מכבי ת"א (3:3) ושובו של אורי מלמיליאן להרכב.

זכות

יצחק שום: זו בית"ר ת"א שונה ואטרקטיבית

„מה שהיה בשנה שעברה – היה. אני לא אימנתי את הקבוצה. השנה צברנו שני נצחונות. אני חושב שאין צורך לתת תירוצים גם על נצחונות. אנו מנסים לשחק כדורגל טוב, להבקיע שערים ולחשוב משבת לשבת".

★ השנה זו בית"ר אחרת מהעונות הקודמות?

„כמו שאני רואה זו בית"ר ת"א שונה ואטרקטיבית, שמבקיעה שערים וגורמת הנאה לצופים. אני מעדיף לדבר על העונה הזאת".

★ אתה מרוצה מרמת הליגה שלנו?

„אני מרוצה מהרמה שהציגה הקבוצה שלי בלוד. חזיתי בשבת במשחק מצויין בין בית"ר ים למכבי ת"א, אך כללית, ישנה ירידה לא רק בארץ, אלא בעולם כולו. כל הגורמים הקשורים בענף צריכים לנסות להשתפר".

★ המאמן יצחק שום, גם לפני שנה בית"ר ת"א פתחה כך. זהו רמז לבאות?

חובה

גדבי: אפס נקודות – זה מקרי

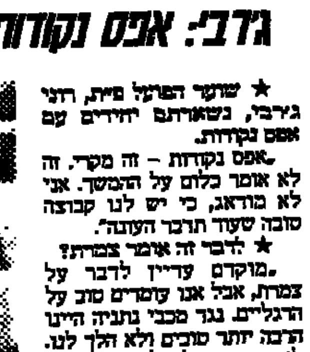

★ שוער הפועל פ"ת, רוני גידבי, כשאתם יורדים עם אפס נקודות.

„אפס נקודות – זה מקרי. זה לא אומר כלום על המשך. אני לא מודאג, כי יש לנו קבוצה טובה שעוד תדבר העונה".

★ לדבר זה אומר צמרת?

„מוקדם עדיין לדבר על צמרת, אבל אנו עומדים טוב על הרגליים. נגד מכבי נתניה היינו הרבה יותר טובים ולא הלך לנו. לא היה מגיע לנו להפסיד".

★ לפי הדיווח מנעת עוד כמה שערים במחזור.

„נכון, אבל גם קבוצה שמתגוננת כמו נתניה מגיעה לכמה מצבים שעלולים להיות מסוכנים. מנחם ותקוה הגיעו לכמה מצבים, אבל תקפנו יותר. יהיה בסדר, נרים את הראש ונתגבר".

★ במחזור ה־3 מגשה לבכם בני־יהודה, אף היא ללא נצחון.

„כן, צפוי קרב קשה, אבל אני מאמין שנוציא לפחות נקודה ואולי אפילו ננצח בחוץ".

יתרה

שוויצר: אין ממן ואין נצחון, אבל אין מה לדאוג

★ דוביד שוויצר, איך אתה רואה את בני יהודה בלי ברוך ממן?

„אפגוש מחר את השחקנים לשיחה ואחר כך נראה. בוודאי שהתפתחות זו אינה טובה. בגלל ירוק אריה ויעקב סגל ויתרנו על ההעברות ולא נוכל לקבל קשר אחר מבחוץ. אין לי בקבוצה אורי מלמיליאן וצריך להתרגל לזה".

★ אבל יש לך את אהוד בן מובחר?

„הו, לא. אהוד כבר מבוגר ולא אוכל לעשות לו את זה. עשה את שלו במגרש ולא אחזיר אותו. הוא היה דמות על המגרש והיום יש לו תפקיד אחר".

★ מי אם כן, מועמדים להחליף את ממן?

„נצטרך לחפש את הפתרונות בסגל הקיים. אולי דמי לוי ואולי יצחק מנצור. אין מה לדאוג. יהיה בסדר".

★ מרוצה מההופעות של בני יהודה בשני משחקי הליגה הראשונים?

„היו שני משחקי חוץ קשים מאוד מול שתי קבוצות מהטובות בליגה. במיוחד היה המשחק קשה בשבת מול מכבי חיפה. הצגנו יכולת בכלל לא רעה. בסך הכל אפשר להיות מרוצה מהפתיחה למרות שלא ניצחנו".

כתבנו ראה את העולה החדשה בשני משחקיה

לחולון יש הגנה חזקה אך אין לה „בעל־בית"

מחזור ראשון – צפרירים חולון, העולה החדשה, מארחת את אחת המועמדות לבכור, מכבי חיפה. שריקת הסיום שולחת את חיפה הביתה בידיים ריקות ואילו בחולון הלב מלא. מקרה או אות לבאות? „טבילת האש" הראשונה עברה בהצלחה, אך התירה סימני שאלה רבים. אנסה לנתח את המערך החולוני, כפי שהוצג בשני משחקים.

הגנה – חולון חיזקה את עצמה בשני שחקני הגנה – אלי כהן מחיפה, שעשה עבודה טובה במרכז ההגנה ושימי מכלוף, מגן שמאלי שבא מנתניה, המרבה לתמוך בהתקפה. [illegible] ההגנה היא החלק החזק של חולון. השוער יעקב ביטון מרכה בעל המצוצעת בליגה. הבלם מאיר יעקובי והמגן גיל ויתוני עושים עבודה טובה.

קישור – ישנה בעיה במרכז השדה, המורכב מרביעיית קשרים. שניים מהם כשרוניים: דוד אהרונוב מנבחרת הנערים ומרקו בלבוין, [illegible] אך מורגש שאין בעל בית במגרש. לחולון חסר עושה משחק, שינווט את הקבוצה בעיקר ביציאה מהגנה להתקפה.

התקפה – כאן המקום להתעכב על מקור הצרות של חולון העונה. עם כל הכבוד לחלוץ הצעיר המוכשר ארז סקרוקה ובני דכתי, שמרבה להסתבך בכדרורים, אין לחולון מבקיע שערים בעל סיפור קבוע. [illegible] עדות לכך – המשחק נגד מכבי פ"ת. כמה פעמים הגיעו החלוצים לעמדות הבקעה אך כשלו מול השער.

עצה ידידותית – יש זמן עד למחזור ה־15 לרכישת קשר מנוסה ואולי עדיף חלוץ, אך כדאי מוקדם ככל האפשר. אחרת חבל שקבוצה סימפטית כחולון תחזור על הטעות של בית"ר נתניה.

יוסי משורר

هكذا من الأصل

כוכבים ולילות

מופע

חנוך לנוער על פי דרכו

"רק בן אדם" **שלום חנוך** בהופעה. קלידים והפקה מוסיקלית: **משה לוי**, סקסופון: **ירוסלב יעקובוביץ'**, גיטרה: **דוני פיטרסון**, בס: **דני פיטרסון**, תופים: **ריי מרטין**. אמפיתיאטרון קיסריה 12/9

אני מכיר באופן אישי כמה אנשים שלא אוהבים את המוסיקה של שלום חנוך. אחרי מוצש"ק באמפיתיאטרון העתיק בקיסריה הם חוזרו בתשובה. אין מה לעשות, אין כאן מי שיגיש הופעת רוק – ואני מתכוון להופעת רוק – כמו חנוך. מבעד לדם, אש ותמרות העשן הסו־ין הרוקר הגדול ביצירות בימתית כנה, מבלי להעזר בתנועות שאולות ממופעים דומים, בגיו ג'יד, למשל. המוסיקה, המילים והקהל יושבים מצטיין על תבניות הרוק. משה לוי נתן לגיטרות להוליך, כראוי, בלי התחכמויות מיותרות. הוא עצמו חזר לא פעם, ברוח הימים, אל אורגן ה"המונד" הישן והטוב. ירוסלב יעקובוביץ', כשלא טייל לאחורי הקלעים, נסק אל השחקות האחרונות כששובל של אש מאחוריו. הקרנות המובנה הוליכה את העיניים אל שלושת שחקני הרכש השבטיים במחלוקת מביז יורק. מככבו ומכה בלס האח הבוגר פיטרסון, שכאמור זכה בתפקיד הראשי בגיטריסט. הגם שלא מדובר כאן בפרק דרך בתולדות גיטרת הרוק, זהו מוזיקאי מיומן שלא ידע נפילות בערב הקסום ההוא. נעיר כאן שלא כל כך מנומס לעשן בשרשרת בזמן הופעה. האח הצעיר, מנומס הרבה יותר, עשה מלאכתו נאמנה, והפתיע את הנוכחים בסולו סירה של בלה קלאסי ("אוצי קיצי מאן") במסגרת הגיגות "תפסתי ראש על הבר". ריי מרטין (יליד אנגליה) סטל התופים, הסתפק במערכת צנועה באוד והשתמש בה בעיקר להדגשי קצב כוחניים באסכולת פיל קולינס.

תוכיכו גם לשמוע את השירים החדשים מתוך תקליט הצפוי, ואם לא טעיתי בספירה, שמענו חצי תריסר מהם, שהיוו כרבע מסך היבול. הסגנון הטיפוסי להופעות מקומיות, על פי הקונבנציה (שלא ברור מי מהדידים, אמרגנים או קהל, המציא אותה) שאין להכביד על הקהל במנה יתר של חומר שהוא מכיר על פה, איפיין גם אורדע זה (מה, מה מיהו), אך נעשה מאמץ שלא לבגוד בקו המוסיקלי העיקבי. בשמיעה ראשונה עוררו כמה מהשירים סקרנות, על אף שלא בישרו על תפניות דרמטיות בכתיבה של חנוך. ב"בסוף אמצא אותה", בלדת אהבה, לחץ משה לוי אקורדיון, ב"לאן שכולם הולכים" התבססה הגיטרה על בראוות של הרוק כבד. נחמד.

הסיכום: שלום חנוך, שנה נוספת המוצר הנבחר בקטגוריית הופעות הרוק. זורו לבב, לארונות.

אמיר רותם

הפנינג בגליל

בלילה שבין ה־22 ל־23 בספטמבר, ייערך במעלות תרשיחא שבגליל הפנינג שיימשך מחצות הלילה ועד לזריחת השמש. בצורה זאת מבקש המא"ץ, המרכז הישראלי למען האמנויות היוצרות, לחגוג את חנוכת פסלה של חנה אשל "עונות השלום". פסל דמות סמל השלום שהוא גם שעון עונות.

לפני האירוע מקיים הילא"י פגישות של תלמידי אמנות, יהודים וערבים, עם הפסלת ובליל האירוע עצמו, ערב ראש השנה, יטלו חלק אמנים מן הסביבה, ביניהם להקת "צלילי המזרח" ממעלות שתשמיע מוסיקה אנדלוסית ומרוקאית, להקת הדבקה של תרשיחה, להקת המחול של "אורט" וכו'.

תקליט שדרים

להקת "שאטי" עומדת להוציא תקליט שדרים ראשון לדרך. התקליט כולל את שירה של יונה וולך "מרים לי" ואת גירסה הדשה לשירו של שלום חנוך "חוזה לך ברח". שירים אלה ואחרים יושמעו גם בהופעה הנוספת שתתקיים ביום ג' הבא בבית ליסין, בעקבות הצלחת ההופעה הראשונה של הלהקה שם בחודש שעבר.

"השקיעה" שנוייה במחלוקת

הקהל הברלינאי מריע. הביקורת חלוקה.

בשעת כתיבת הדברים טרם ראו אור בעתונות הגרמנית הביקורות על הצגת "הבימה", **"השקיעה"**, מאת באבל בבימויו של **יורי לובימוב**, המועלית כאן במסגרת פסטיבל ברלין. בשעת קבלת הפנים שערך הסנאט של העיר לחברי "הבימה" ולעתונאים, אפשר היה לפגוש כמה מן הבולטים בין מבקרי התיאטרון בגרמניה. רובם הביעו הערכה רבה לכישוריהם של כל השחקנים וציינו בפרט את העוצמה והכוח במשחקו של **יוסי פולק**, את האיפוק של **שמואל רודנסקי**, המוכר כאן לרבים, ואת הקטעים המוסיקאליים היפים ובמיוחד השירים הרוסיים בביצוע להקת **"קולן"**.

הבמאי, יורי לובימוב, והשחקנים שלמה בר־שביט ושמואליק סגל בשדה התעופה בן־גוריון בדרך לברלין

אולם, היו מבקרים שציינו בשיחות כי למעשה עבודת הבימוי מיושנת מאוד, אף שיש בה שימוש באמצעים מודרניים. מבקרת התיאטרון של "סוד דויטשה צייטונג", קארינה ניהוף, אמרה: "צריך לומר גלויות. רבים מן הגולים הרוסים במערב צוברים תהילה בעיקר בזכות היותם גולים. כל גולה מברה"מ מתקבל בזרועות פתוחות במערב, במיוחד כשהוא עשוי להציע, בהצהרות ובראיונות נרחבים לעתונות, תעמולה אנטי־קומוניסטית". מבקרת התיאטרון של העתון הימני, אחד החשובים בגרמניה, ציינה כי למעשה מזכירה לה עבודתו של לובימוב את התיאטרון הפוסט־אקספרסיוניסטי הגרמני שעתה כבר אבד עליו הכלח.

למבקר של עתון מקומי מן העיר קאסל היתה דעה אחרת: "קסמה של ההצגה", אמר, "דווקא בהיותה 'מיושנת' ובשימוש המופלא של הבמאי באלמנטים פולקלוריסטיים ושילוב עם אמצעי תיאטרון מודרניים".

הערב, יום ב', תתקיים בכורת **"נמר חברבורות"**. רוב המבקרים הגרמנים והעתונאים המסקרים את הפסטיבל יודעים מעט מאוד על הספרות העברית החדשה והם לא שמעו את שמו של **יעקב שבתאי**. את שיעורי הבית שלהם הכינו בעזרת העתונאים הישראלים.

בסיכום: שבוע "הבימה" ב"שילר תיאטר" בברלין מעורר עניין רב וכמעט לכל ההצגות נמכרו כבר הכרטיסים מראש. המבקרים מציינים במיוחד כי מה שמקסים אותם היא איכות המשחק של השחקנים הישראלים שאיננה שואבת מאסכולה ספציפית אחת אלא היא "תערובת של סגנון מזרח אירופאי ואמצעי הבעה עודפים כמקובל באמנויות ים תיכוניות".

מירי פז, ברלין

מבט עבר

מגיע לא מגיע

תיאו אנגלופולוס, החשוב שביוצרי הקולנוע ביוון היום, אישר אתמול את בואו לביקור קצר בפסטיבל הסרטים בחיפה, שם יוקרן סרטו **"מגדל הדבורים"**. האופיין הסגנוני הבולט ביותר בסרטיו של אנגלופולוס הם ה"שוטים" האינסופיים המכילים תהפוכות נפש ומדינה. סרטו "המסע לקיתיריה", הם ה"שוטים" האינסופיים המכילים תהפוכות נפש ומדינה. סרטו "המסע לקיתיריה", שהוקרן בפסטיבל ירושלים הלהיב את חבר המבקרים המקומי וכמוהו "מסע השחקנים" סרט קודם שלו, המוקרן בימים אלה בסינמטקים. ב"מגדל הדבורים" מככבים **מרצ'לו מסטרויאני וסרג' רג'יאני**. ועדי ראיה מציינים שיש בסרט פריצת דרך סגנונית. נחכה ונראה.

אנגלופולוס, בוגר בית הספר הנודע לקולנוע "אידקי" בפאריס, החל דרכו כמבקר סרטים והיה לבמאי בגיל מאוחר, בשנות השבעים. במהרה היה לדמות פופולארית בפסטיבלים בין־לאומיים, עקב סרטיו התובעניים. עכשיו, גם אצלנו.

אגב, **מיקי רורק**, כוכב הקולנוע הנחשק, הודיע למארגנים המאוכזבים שלא יוכל להתפנות ולבוא לעיר הכרמל בתקופת הפסטיבל.

אמיר רותם

טענות ומחמאות

"מבט שני" על התזמורת הפילהרמונית הישראלית. טלוויזיה. יום ג'. 21:40

בשעה שהתזמורת הפילהרמונית תנגן בברלין, במסגרת הפסטיבל הבין־לאומי הנערך בעיר. בשעה שיהדהדו ב"אולם הפילהרמוני" צלילי הסימפוניה השמינית של ברוקנר, בניצוח זובין מהטה, יוקרן בטלוויזיה הישראלית, במסגרת "מבט שני" (יום ג') מישדר מיוחד בו ישמעו טענות קשות נגד התזמורת ונגד מנהלה המוסיקאלי.

צוות "מבט שני", בראשותו של פרדי גרובר, מנסה במישדר להוכיח לנו שהתזמורת איננה כליל השלמות. הטענות (בהן חסרות ביסוס) מתמקדות בכך שהתזמורת הפכה בשנים האחרונות למועדון חברתי סגור ומתנשא, כביכול, נוהה – שלא בצדק – על זרי הדפנה, מסיירת בעולם, כמעט שאינה מגיעה להתיישבות העובדת, ל"ישראל השניה", לצעירים ולילדים. ובמלים אחרות, טוענת הכתבה, כי חזונו של ברוניסלב הוברמן על תזמורת שתהיה נחלת הכלל, שתביא את בשורת המוסיקה בראש ובראשונה לפועלי ארץ־ישראל, במחירים עממיים – החזון הזה מת.

כמה מנגני התזמורת וידידיה הוותיקים יוצאים להגן עליה ועל מנהלה המוסיקאלי. "זוהי אחת התזמורות החשובות בעולם", אומר הכנר אייזיק שטרן. "אבל חבורה של אמנים בלתי־ממושמעים. דברנים גדולים". עוד בין הדוברים: שולטי, ליאונרד ברנשטיין, חנה גליקסמן (הממונה הראשונה על המנויים) והמבקר המוסיקאלי חנוך רון, ה"אורקל" המוסיקאלי הקבוע של הטלוויזיה הישראלית.

כדאי לצפות במישדר בעיקר בשל דבריו השנונים והקולעים של שטרן, סרט הארכיון המתאר את ההכנות לקונצרט הנצחון על הר הצופים, נגינתם של רוסטרופוביץ', שטרן ופרלמן.

התזמורת תחזור ארצה – לאחר קונצרט שתקיים בפירנצה – בערב ראש השנה. נקווה שגם לאחר שידור התוכנית יקבלו את פניה בפרחים.

ישראל דליות

בארבע לפנות בוקר הגיעה לישראל להקת הפולקלור הייצוגית מברה"מ, "אומסק". 50 רקדנים, זמרים ונגנים הגיעו לכאן ממוסקווה דרך לרנקה. את סופה של הדרך, מקפריסין לישראל, עשתה הלהקה בטיסה מיוחדת של "ארקיע" אשר קיבלה אישור חד־פעמי מיוחד לנחות בלרנקה. הלהקה תקיים כאן עשר הופעות. הבכורה תיערך בירושלים במעמד שר החוץ שמעון פרס וראש עיריית ירושלים, טדי קולק. בתל־אביב יהיו נוכחים בהופעה שר הבטחון, יצחק רבין, שר המשפטים והתיירות אברהם שריר, יצחק מודעי וחברי־כנסת. הופעות נוספות יתקיימו בצמח, בקרית חיים, בבאר־שבע ובחיפה. יהיה זה ביקורה השני של "אומסק" בישראל. הביקור הראשון נערך לפני 22 שנה. הרקדנים, כמובן, התחלפו. בני 30 הם פורשים מן הלהקה.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלסקופ: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.40 ראשית הקריאה בלי סודות.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ד': כפולות התחלקות (כ).
10.10 אנגלית ד'.
10.30 דגע עם דודלי (כ).
11.00 עברית מדוברת: ד'–ה'.
11.15 אנגלית ו'.
11.30 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ (כ).
12.00 אנגלית ז'.
12.25 תלמוד, שניים אוחזין (כ).
1.00 גיאוגרפיה כללית, ז'–ט': המדבר.
1.30 אנגלית יא'–יב'.
1.45 צרפתית: העשרה.
2.00 טלסקופ: עד כאן – חדשות קול ישראל.
2.05 זהבב הטבע, פרק 11: במעלה הנהר ובמורדו.
2.30 קסים קסם.
2.55 בחשון.
3.00 קשר משפחתי.
3.40 שעת כושר.
3.50 200 שניות למועצת הלול..
3.55 הפונדק בערוץ חמשת המייל פרק 39, אמריקה: פרק אחרון.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

כללית

5.30 דובריכפת לי – "מפגש הכוכבים" (דיבוב עברי).
5.55 אחות קיקה – סדרת דרמה בת 4 פרקים, על־פי ספרה של חוליה דינס בהפקת הבי.בי.סי.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות בליווי שקופיות (ערבית).
6.35 ספורט – אירועי ספורט מן הארץ והעולם (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "אלגרו" – תכנית אחרונה. משתתפים: התזמורת הסימפונית חיפה, בניצוחו של יצחק שטייני, המוסיקאים אליהו גמליאל ויעקב מישורי, המסכות של יעל כץ, המנחה יצחק שמעוני ושני צוותי פותרים מן הטכניון ומן האוניברסיטה של חיפה.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 "קשרי משפחה" – פרק תשיעי: "הלאה הנשק הגרעיני".
10.00 זה הזמן – מנחה רם עברון.
11.50 "מיאמי, מחלק מוסר" – שם הפרק: "איש לא חי לנצח". שלושה צעירים מסוממים ומנושים מסתובבים בעיר חורעים הורבן והרס. קרוקט שקוע ברומן עם אדריכלית יפהפיה ומשאיר את שותפו טאבס לבד במערכה של שלושת הצעירים.
11.35 חדשות הלילה.

ירדן: 3.50 סרטים מצויירים (עד' 1); 5.30 כפיות בסק, לילדים (עד' 1); 6.00 השוטרת, סדרה בצרפתית; 7.00 חדשות בצרפתית; 7.15 מבזק ספורט בצרפתית; 7.30 חדשות בעברית; 8.30 קומדיה אנגלית; 10.00 חדשות באנגלית; 10.10 דרמה אנגלית; 11.00 ספינת האהבה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 סלודיה.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 "שמע ישראל".
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור יהיק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 ששים עניין.
09.05 כוכב הבוקר.
10.05 כל צבעי הקשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 "אא בב".
12.50 מה נשמע.
13.05 בוצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
16.05 זמן כללה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 שירים ושעורים.
17.55 קצרתי מסר.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 זמן חצות.

רשת ג'

06.11 בחורה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשעה.
10.05 רבנים טובים.
11.05 שבעים מי יודע.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק כימי תהל.
14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 חרש חריש המזרחי.
16.05 הצגה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 צלילי בוקר.
06.30 מקומות רץ.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 שעה עם אהלי יניב.
11.05 גבן לעכשיו.
13.05 אחר אחר.
14.05 דו רה מי.
15.05 שירים לחג.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.05 עשרים הארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.

שיטר לב לשידורי F.M.

ר ד י ו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – מנדלסון: סימפונית נעורים מס' 9 בדו מג'ור (תז. הגבנהאוז מלייפציג / ק. מאזור); מוצארט: קונצ'רטו מס' 17 במול מג'ור לפסנתר ולתזמורת ק. 453 (התז. הקאמרית האנגלית / ד. ברנבוים); דאקי־פיליפ רמו: "נגינות אבור" אופרה בלט (התז. הקאמ. האנגלית עם הזמרים והמנצרוויים / ר. לפרד).
09.00 קונצרט בוקר – רספיגי: "חלונות כנסייה" (תז. פילדלפיה / י. אורמנדי); צ'סטריאן: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת (ד. אויסטרך / תז. הרדיו של ברלין / צ'סטריאן); הובגנר: רפסודיה ארמנית מס' 3 לתזמורת ולכלי קשת (התז. הפיל המלכותית / הובגנגס); שפור: המישייה בדו מינור לחליל, קלרנית, קרן, בסון ופסנתר אופ. 52 (אנסמבל באש); שוסטקוביץ': קונצ'רטו מס' 1 במי במול מג'ור לצ'לו ולתזמורת אופ. 107 (רפאל הלפיש / התז. הקאמ. האנגלית / ב' סיימון); ביזה: "רומא" סימפוניה בדו מג'ור (התז. הסימפ. של פראג / י. רוהאן).
11.57 פינת השיר – משירי ש. שלום.
12.00 מן המרסיה – רביסי: "פינת הילדים" – סוויטה (א. ורדי / פסנתר); ראבל: מבוא ואלגרו לנבל, חליל, קלרנית ומיתרים (ר. חסקינס / ח. בנס / מ. קלי / + נגנים מתוך הפילהרמונית הלאומית / ג. דהרדא דביסי: "תיבת הצעצועים" (כ. ברמן / מ. אפשטיין / ב. חריש / א. מייק / י. לוין).
13.05 בהאזנה נינוחה – באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 6 בדה מג'ור (תז. "פרו ארטה" מגינבן / ק. רדלק); מוצארט: קונצ'רטו מס' 9 במי במול מג'ור לפסנתר ולתזמורת (ד. ברנבוים סולן ומנצח / התז. הקאמ. האנגלית); הבר: רביעייה במי במול מג'ור לפסנתר ולכלי קשת (רביעיות אלבנג: גלינקה: סימפוניה לתזמורת כלי קשת (התז. הסימפ. של ניוגברג / ה. פרוהרסטאמה).
15.00 הסבה מוסיקלית – הוראות הרגש – תכנית עשירית.
16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו – שידור חוזר: הפילהרמונית הישראלית, מנצח: רימונד לפארד סולנים: שילה ארמסטרונג סופרן – אלכסיס וייסנברג, פסנתר – פורסל: "קבוצת" ברהמס: קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר ולתזמורת.
18.00 רגש על הביצוע – על אמת כמה וכמה.
19.00 בין הבנים – מעולם המוסיקה מיצירותיו של גבריאל פורה.
20.05 אינטרלוד – רגעי מוסיקלי.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – סדרה הופעה איטליה – רספיגי: "מוזיקות רומאי" בדונו: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת אופ. 35 א' (קייז ארמה מליסיה: "הפנטזיה" – מנחה מינסתרין לסופרן, שני סנורים, בריטון, מקהלה ותזמורת (הפקה. התזמורת של רדיו אוסטריה / ג'אנאנדראה גבאצי).
22.30 פעם ועוד – סטיבן סקוט: מוסיקה למיתרים מקושתים – האנסמבל למוסיקה חדשה של קולג' קולורדו (הקשתות בעשה במיתורי הפסנתר) ינגן 3 פעמים.
23.00 מחודי יצירות – כמתכבה: סונטות לכנור ולפסנתר, שלישיות.

רשת א'

08.27 משפט דמיאנוק – שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים.
15.27 האוניברסיטה המתוחה – "יהדות ארצות־הברית במאה ה־20" הפעם: "מפיסת היהדות בקרב יהודי ארצות־הברית" (חלק שני).
15.57 משפט דמיאנוק – שידור חי מבנייני האומה בירושלים.
22.05 לכל אדם סכב – שידור חי ממועדון "הקומקום" בתל־אביב.

רשת ב'

18.06 מדרום לסמבטיון – עם יהודים ועל יהודים בדרום אמריקה – תמונת מצב. סידרה (פרק שני).
19.35 דין הדברים – ענייני חוק ומשפט.
20.05 עולם המירות – מבצע הפגעים המסודתיים.
22.05 שירים מדרום־אמריקה.
23.05 מדרום לסמבטיון – עם יהודים ועל יהודים בדרום־אמריקה (סידרה) הפעם: דיון בהשתתפות מומחים ובכל פתות הנושא "עלייה שבין מצוקה להוזהר על קשיי העלייה וקשיי הקליטה של יהודי דרום־אמריקה.
01.08 מדרום לסמבטיון – עם יהודים ועל יהודים בדרום אמריקה (סידרה) הפעם: שידור חי מיוחד ליהודים בדרום־אמריקה בנושא "עלייה, קליטה, שיכון, תעסוקה ועוד.

רשת ג'

18.06 היה היה.
20.05 קו ההתחלה – תקליטי שדרים ראשונים.
21.05 קצת אחרת – סוף מתוקים.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחר הצהריים.
18.05 ספרא וסייפא – ענייני ספרות צבאית.
19.05 שירים מכאן (מ.ח.).
20.05 ספרים רבותי ספרים (מ.ח.).
23.55 שירת הצות – עם המשמרת הדה לזה.
צהי"ל 2
19.05 הדיו הדיה.
20.05 סבבבבבים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הג'ין הזה.

סרטים

■ תל־אביב

אסתר: להוב עם כבוד 7.30, 9.45, 7.30; אלנבי: משפחת פלודר 9.40, 7.15, 5; בית ליבלך: כינוסי פייטון – צהוב הזקן 11.15; בן יהודה: בלה הולכת 9.30, 7, 4.30; גורדון: הקטנה להבר 9.45, 7.45, 5; גת: בלה להוטם הגדול 9.45, 7.30, 5; דיזנגוף 1: עם הגוד 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11; דיזנגוף 2: גבר בגוהב 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11; דיזנגוף 3: סודיהם אישיים 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11; היכל האלמנה הטהורה 9.30, 7.15; הלמיראקל: בינג'ה 3; המזוגקס: 7.30, 9.30 / תמות סקס; הוד: צעיד מכדי למות 9.30, 7.15, 5; הקולנוע נופה: ביוני אמריקה; זמליל 5, 7.45, 9.45 לה טרוויאטה

חן 1: פגישה עיוורת 9.50, 7.30, 5; חן 2: לבו של אנג'ל 9.50, 7.25, 5; חן 3: הנוכל האהבה המאוהבת 9.55, 7.35, 5; חן 4: נשק קטלני 9.50, 7.30, 5, 2, 11; חן 5: אני והחבורה 9.50, 7.25, 5, 2, 11; לב 1: המשפחה 9.50, 7.15, 4.40, 2; לב 2: גברים, גברים... 10, 8, 5, 2; לב 3: ימי הרדיו 10, 8, 5, 2; לב 4: גרופי הרוק 10, 7.50, 5, 2; ליפמה: המורד 9.30, 7.30, 5; מגרבים: כטור לרגל שיפוצים; מודיאון: פתוח של סוכן 9.30, 7; קולנוע קיץ בסודיאון: בית האמנים 9.00; מקסים: סופרמן 4, 7.30 / אנשי הפח 9.30; סיון ואלנבי המתחרים: בייבי אריוזנה 9.40, 7.30, 5; סינמה 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.40, 7.15, 5; סינמה 2: 007 באוור מסוכן

סמודיה: סגור דגל שיפוצים; הסינמטק הישראלי: מסע השחקנים חלק א' 7.00; מסע השחקנים חלק ב' 9.30; פאר: לא שם זין 9.30, 7.30, 5; פריה: לבירינט 9.30, 7.15, 4, 2, 12; מחפשת את מר גודבר 11.30; צפון: לאן דה פלורט 9.30, 7; שחף: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5; תמה – רמת־אביב: בלו 9.40, 7.15; תכלית: המנות מעבר לפינה; תל־אביב: שומר ראש 9.30, 7.30, 5; התירה הישראלית: מבוקש בשר או תלוי 9.50; 5, 7.15, 9.40

■ ירושלים

אורנה: שומר ראש 9, 7, 4.30; אורנע: בלוז לחופש הגדול 9, 7, 4.30; אורזון 1: לא שם זין 11.15, 9.15, 7.15, 4.30; אור 2: צעיר מכדי למות 9.15, 7.15, 4.30; אור 3: תמיד 9.15, 7.15, 4.30, 11.15 פריץ החתול; אור 4: גבר בהומנה 9.15, 7.15, 4.30, 11.15 בפיוסט; אור 5: קוקה קולה קיד 9.15, 7.15, 4.30; אור 6: בייבי אריזונה 9, 7, 4.30; בית אגרון: במבי 4.30 וברונות אהבה מפירנצה 6.00; נערי הבוץ 8.15; מופע הקולנוע של רוקי 10.00; האולם הקטן בנייני האומה: סגור; הבירה: סגור לרגל שיפוצים; מסדה: סוד ההצלחה 9.15, 7, 4.30; מישמש: גבר מאוהב 9.15, 7; סמדר: ימי הרדיו 9.15, 7; עדן: בינג'ה האמריקאי 3, 9, 7, 4.30; רון: האלמנה הטהורה 9, 7, 4.30; תיאטרון ירושלים: שיחות מלוכלכות 9.30, 7.15 / בשיקה ארומה 9.30, 7.15

■ חיפה

אורה: צעיר מכדי למות 9.15, 7, 4.30; אורלי: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7; אמפיתיאטרון: וזהבת של הזנב 9.15, 7, 4.30

אתמון: סגור; חן: החגות מעבר לפינה 9.15, 7, 4.30; עצמון 1: שומר ראש 9.15, 7, 4.30; עצמון 2: גבר באהוב 9.15, 7, 4.30; עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.10, 6.45, 4.15; פאר: האלמנה הטהורה 9.15, 7, 4.30; קידאור: לא שם זין 9.15, 7.15, 5.15; רה: משפחת פלודר 9, 7, 4.30; רב גת 1: פגישה עיוורת 9.15, 7, 4.30; רב גת 2: אני והחבורה 9.15, 7, 4.30

■ קריות חיפה

כפיר: רזו 9.15, 7; כביר: בלוז לחופש הגדול 9.30, 7.30; אורות: תחיק אמריקאי 9.15, 7; בית העם: ימי הרדיו 9.15, 7, 4.30; היכל: משהו פראי 9.15, 7; ליגת: ג'ק פלאש הבקע 9.15, 7

■ אשדוד

אורנה: פלאטון 9.30, 7.30

■ אשקלון

אשדוה: לא שם זין 9.30, 7.30; אפתר: 007 באוור מסוכן 9.30, 7.30; מאורה: לא שם זין 9.30, 7.50; רחל: חליפת ערב 9.30, 7.15

■ באר־שבע

חן: בינג'ה אמריקאי 3 9.30, 7, 4.30

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: בינג'ה אמריקאי 3 9.30, 7.15, 5; כוכב: תנות קטנה ומכרינה 9.30, 7

■ עפולה

כמפיתרון: נשק קטלני 9.00

■ חולון ■ בת ים

ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30; מגדל: לוחם עם כבוד 9.30, 7.30; סבוי: בינג'ה אמריקאי 3 9.30, 7.15, 5; רינה: שומר ראש 9.30, 7.30; עצמאות: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5

■ טבריה

אביב: סגור

■ כפר־סבא ■ רעננה

עמל: שידותים אישיים 9.15, 7; חן: שם הורד 9.15, 7; אורית: סגור; בית ברל: חלית 10, 8

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור; נוה דוד: לא שם זין 9.30, 7.30; אדין: לא שם זין 9.30, 7.30

■ נהריה ■ עכו

הוד: ללא רחמים 9.30, 7.30; רון: שכבוע עדין 9.30, 7.15; אמפיתיאטרון: סגור

■ נתניה

סבודיה: משהו פראי 9.15, 7, 5; הוד: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30; אסתר: 007 אחד מסוכן 9.30, 7; שרון: הנוכל האוהבת והמאוהבת 9.15, 7, 5

■ קרית אונו

מתניב: שפתי כדו לסוהה 9.15, 7.00

■ פתח־תקוה

שלום: שם הורד 10.00, 8.00; היכל 1: משפחת פלודר 9.30, 7.15, 5; היכל 2: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5; היכל 3: שם הורד 9.30, 7, 4.30

■ ראשון־לציון ■ רחובות

ג.ג. רון 1: משפחת פלודר 9.30, 7.15, 5; ג.ג. רון 2: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5; ג.ג. מגע: סגור; ראשון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30; בית העם: לא שם זין 9.30, 7.30; דוד: שם הורד 10, 8.15; חן: הבינג'ה האמריקאי 3 10, 8

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: פגישה עיוורת 9.40, 7.30; ארמון: לוחם עם כבוד 9.45, 7.30; לילי: לא שם זין 9.30, 7.30; הוד: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5; רב גן 1: הנוכל האוהבת והמאוהבת 9.45, 7.25, 5; רב גן 2: בלוז לחופש הגדול 9.40, 7.30, 5; רב גן 3: אני והחבורה 9.45, 7.30, 5; רב גן 4: לבו של אנג'ל 9.45, 7.30, 5; שביט: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15